

TREBALL DE RECERCA

La violència de gènere i les vies
de sortida

Rocío Reyes Domínguez

Institut Bernat el Ferrer

Tutora: Marian

10/1/13

índex

1. Introducció	4
2. Què és la violència de gènere?	6
2.1. Violència i les seves causes	9
2.2. Cicle de la violència	11
2.3. L'escalada de la violència	13
3. Tipus de violència	15
3.1. Violència psicològica i emocional	15
3.2. Violència verbal	16
3.3. Violència física	16
3.4. Violència sexual	17
3.5. Violència social	17
3.6. Violència econòmica	18
4. Violència contra l'home	19
4.1. Síndrome del marit colpejat	19
4.2. Cas real	21
5. Violència contra la dona	23
5.1. Terminologia	23
5.2. Organismes oficials	24
5.2.1. Observatori de la violència de gènere	24
5.2.2. Institut de la dona	28
5.2.3. Centres municipals d'informació per la dona	29
5.2.4. Centres d'Intervenció Especialitzada	30
5.3. Orígens de la violència contra la dona	31
5.4. Evolució de la dona	33
5.5. Àmbits de violència contra la dona	35
5.5.1. Violència a l'àmbit laboral	35
5.5.2. Violència en l'àmbit familiar	36
5.5.3. Violència en l'àmbit de la parella	37
5.5.4. Violència en l'àmbit social o comunitari	38
5.6. Violació	38
5.7. Explotació sexual	40
5.8. Actualitat	40

6.	Influència de la societat	43
6.1.	Historia de la dona en l'àmbit de la violència	44
6.2.	Medis de comunicació	49
7.	Ajudes a les dones maltractades	52
7.1.	Com valorar el risc?	52
7.2.	Com detectar-ho	53
7.3.	Recursos i estratègies per posar fi a la violència de gènere	57
7.4.	Informació i assessorament jurídic	58
7.5.	Sortint de la violència de gènere	59
7.5.1.	Què es pot fer si ets a prop d'una víctima de la violència de gènere?	61
7.5.2.	Què fer si ets víctima de la violència de gènere?	61
7.6.	Servei d'acolliment a dones maltractades	63
7.7.	Ajuts socioeconòmiques i d'habitatge per a les víctimes de la violència de gènere	64
7.8.	Recuperació psicològica	65
8.	Prevenició a la violència de gènere	68
8.1.	Prevenició a l'àmbit de la família	69
8.2.	Prevenició dins de la comunitat	69
8.2.1.	Prevenició primària	70
8.2.2.	Prevenició secundària	70
8.2.3.	Prevenició terciària	71
8.3.	Prevenició a l'àmbit escolar	71
8.3.1.	Quin paper juga l'escola?	72
8.3.2.	Proposta educativa per la prevenició a partir del Programa de Buenos Tratos.	73
8.4.	Com fer per acabar amb l'existència de la violència de gènere?	76
8.5.	Com evitar que passi d'agressió verbal a una física?	78
9.	Perfil del maltractador i de la víctima	81
9.1.	Maltractador	81
9.1.1.	Com se'l reconeix?	82
9.1.2.	Com és?	83
9.1.3.	Tipus de maltractadors	84

9.1.4. Com es comporta ell?	87
9.1.5. Com li afecta a ella aquestes actituds?	91
9.2. Víctima	94
9.2.1. Perfil de la víctima	95
9.2.2. Per què vol protegir a l'agressor?	97
9.2.3. Per què continua amb ell?	97
10. Conseqüències de la violència de gènere	99
10.1. El síndrome de la dona maltractada	101
10.2. Depressió	101
10.3. El síndrome d'Estocolm	102
10.4. Efectes pels fills	104
10.5. Ordres de protecció	106
11. Treball de camp	107
11.1. Introducció	107
11.2. Casos reals (entrevistes)	109
11.2.1. Cas d'una dona maltractada psicològicament i físicament	109
11.2.1.1. Perfil de l'agressor	118
11.2.1.2. Ajuts econòmiques, psicològiques, socials o judicials	118
11.2.1.3. Imatge d'aquest cas per a la societat	119
11.2.2. Cas d'una dona maltractada psicològicament	121
11.2.2.1. Perfil de l'agressor	127
11.2.2.2. Ajuts econòmiques, psicològiques, socials o judicials	128
11.2.2.3. Imatge d'aquest cas per a la societat	129
11.2.3. Entitats que han ajudat aquestes víctimes	130
11.3. Altres casos	131
11.4. Anàlisi de la pel·lícula <i>Te doy mis ojos</i>	138
11.5. Comparació dels diferents casos	142
12. Conclusions	145
13. Bibliografia	149
14. Annexos	153

1.Introducció

El projecte que he realitzat és sobre la violència de gènere, en concret, com sortir-ne i la visió que té la societat d'aquest problema. D'aquesta manera intentaré demostrar que tot i que ha millorat molt la situació de la dona en l'aspecte de la violència de gènere, es segueix mantenint la constant social de negació per part de molts homes. Ells segueixen culpabilitzant les dones de la violència que pateixen.

Al llarg de la història, hem pogut veure que la societat sempre ha estat molt masclista, ja que a la dona se li atribuïa unes funcions que l'home mai hauria de fer. I l'home en tenia unes altres, que suposaven més responsabilitat i que li atorgaven una sèrie de privilegis, àmbits de preferència social i poder. La dona estava a casa cuidant dels fills, mentre que l'home anava a treballar per guanyar diners. Ell era el que decidia tot el que es feia, era el cap de la família, tenia el control econòmic (era independent econòmicament, la dona NO).

En aquest projecte analitzarem la situació actual de la dona pel que fa a la igualtat o desigualtat social i el patiment que moltes dones viuen degut al maltractament físic, psicològic... de la seva parella. D'aquesta manera podrem demostrar si actualment, encara, hi ha desigualtat social entre els dos sexes.

Per tal de veure com una dona pot sortir de la violència, primer, analitzarem com detectar-ho i veure quin risc poden tenir i els recursos dels que pot utilitzar per ajudar-la a superar-ho i a tenir una nova vida. Alhora intentarem analitzar el perfil de l'agressor i de la víctima per intentar establir un patró d'actuació per poder reaccionar i posar-hi fi.

El molts dels casos en que les dones pateixen violència de gènere necessiten ajut. Els centres encarregats d'ajudar-les són el Institut Català de la Dona, l'Observatori de la violència de gènere, els centre municipals o els Centres d'Intervenció Especialitzada. En aquests centres les dones rebran tot tipus d'ajuts, principalment, jurídiques i psicològiques.

Finalment, amb la informació recollida en aquesta recerca i els coneixements adquirits, realitzarem un treball de camp en el qual analitzarem dos casos de dues dones entrevistades (un cas de violència psicològica i un de psicològica i

física) i els compararem amb altres trobats. També analitzarem i buscarem institucions i centres que han ajudat a aquestes dones durant la seva recuperació. I per últim la imatge que té la dona dins de la societat, en els casos explicats, ja que no sempre es creu a les dones i s'intenta justificar als homes amb falsos arguments.

Els punts més importants per poder demostrar la desigualtat i per veure com es detecta i com es pot sortir d'aquesta situació són: els tipus de violència de gènere per tal de detectar les situacions, les dades sobre l'actualitat, els perfils de la víctima i sobre tot parlarem sobre la prevenció i les ajuts a les dones que en pateixen.

Per fer l'anàlisi en el treball de camp tindrem en compte sobre tot els perfils de la víctima i l'agressor, els tipus de violència de gènere, les ajuts que rebran, les campanyes per la prevenció de la violència de gènere i la influència de la actual societat.

D'aquesta manera podrem observar l'evolució de la violència de gènere, la importància que creu la gent que té i quin paper en té. Veurem com a l'actualitat, les dones poden sobreviure sense un home, tot i haver patit violència de gènere.

2. Què és la violència de gènere?

La violència de gènere és un problema social molt important pel seu augment en el nombre de víctimes, per la gravetat dels fets i per les seves conseqüències físiques i psicològiques. La violència és una amenaça contra la vida de les víctimes i contra el seu benestar personal.

Tot i així, amb molta freqüència és un problema que perd importància per considerar-se que pertany a l'àmbit més personal. Per aquest motiu, es produeix la falta d'atenció davant d'aquest, com la millor manera per solucionar-ho.

No és un problema recent, sinó que ha estat sempre present però sempre ha estat ignorat, tolerat i acceptat al llarg de segles. No és fins als anys 70 i 80 quan les primeres dones feministes (Anglaterra i EEUU) van començar a parlar de la situació que suportaven moltes dones. A partir d'aquest moment, es comença a veure la violència que patien a mans del seu marits o parelles.

A partir dels anys 80 es quan l'Organització de Nacions Unides (ONU) van incloure dins del seu temari la violència envers a les dones i demanen als Estats que es tingui en compte les seves recomanacions sobre aquest problema i que prenguin mesures per la seva eradicació i prevenció.

Les Nacions Unides en el article 1 de la Declaració sobre la Eliminació de la Violència contra la Dona, defineix la violència com “ *tot acte de violència basat en la pertinent al sexe femení que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o sofriment físics, sexual o psicològic per a la dona, inclús les amenaces, la coacció o la privatització arbitrària de la llibertat, tant a la vida pública com a la privada*”.

Per tant, la violència de gènere es pot produir tant en l'àmbit privat com en espais públics (treball, escola, oci o Internet) i els agressors poden ser persones properes a les víctimes o desconegudes. Aquesta violència es pot manifestar amb cops, pallisses, empentes... amb actituds de menyspreu, humiliacions o anul·lacions; amb abús, assetjament o altres agressions sexuals.

Aquesta expressió també s'utilitza en cas de matrimonis forçats, segrest de la parella, mutilació genital i qualsevol altre forma d'agressió sexista.

Actualment, és al àmbit de la parella i l'ex-parella on estan produint-se els índexs més grans de violència contra les dones. La Llei Orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere afirma en l'article 1.1 " la present llei té per objectiu actuar contra la violència que, com manifestació de discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part de qui siguin o hagin estat les seves parelles o els que hagin estat lligats per relacions semblants d'afectivitat, tot i que sigui sense convivència". Aquesta llei no és del tot efectiva ja que només afecta als casos en que els individus haguessin estat o estiguin actualment amb la seva parella. Per tant, no cobreix a les mares, filles, sogres o altres dones amb les que l'agressor no tingui cap lligament emocional o parentiu.

Violència fa referència a l'ús de la força (utilitzant la coacció física o psíquica) que sorgeix amb espontaneïtat per aconseguir alguns objectius o com a mostra del poder i autoritat. S'utilitza la paraula violència ja que recull l'agressió o el mal tracte físic o psicològic, les agressions mixtes i l'agressió sexual. També descriu la situació d'alteració amb l'aparició de l'agressió, ansietat, pors, amenaces, dependències, etc. Fa referència ha fer mal, tractar de forma poc adequada. Generalment aquesta paraula es concreta en l'aspecte físic, a les agressions violentes quotidianes i no només físiques.

El concepte gènere es refereix a l'origen econòmic, social i cultural. "De gènere" explica les diferències com a conseqüència de la construcció social i el domini masculí al llarg de la història. Al·ludeix a les desigualtats socials i culturals, no a les de sexe. Es basa en les expectatives que la societat té sobre els individus depenen del seu sexe. Els rols masculins i femenins varien molt d'una cultura a un altre i al llarg del temps.

Influeix molt en el concepte gènere el moment històric, a mesura que passa el temps la societat canvia el concepte del que es normal i acceptable en el tracte home-dona. Al llarg de la història i amb l'ajuda de la religió, sempre ha estat la dona dependent de l'home, això fa que aquest tipus de violència sigui natural.

Trencar amb aquests estereotips de dona, mare, femenina, que es quedava a casa cuidant de l'home, i ser una dona autònoma i intentar canviar aquest rol fa que apareix-hi la violència de gènere.

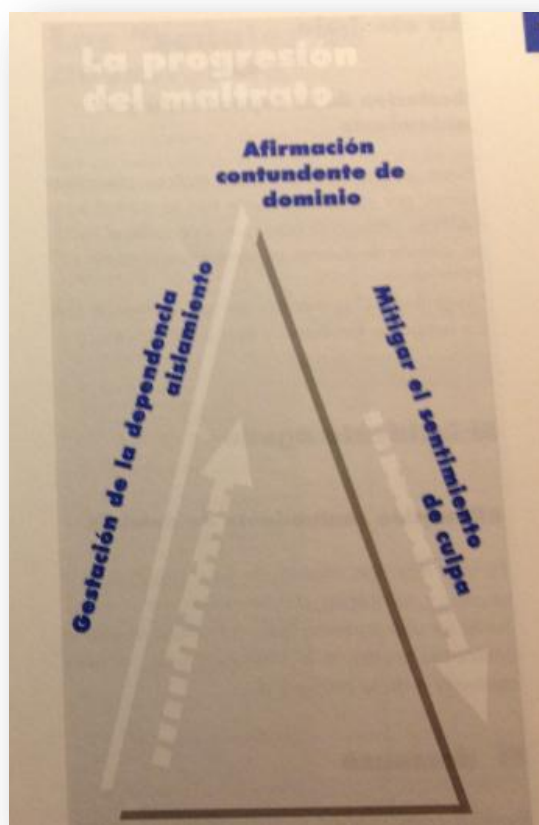
Violència de gènere, per tant, és la violència basada en la superioritat d'un sexe davant un altre. Que sorgeix com a conseqüència de la desigualtat entre els homes i les dones al llarg de la història. Pot ser violència psicològica o física.

Violència domèstica és el tipus de violència més comú o el mal tracte físic, emocional o sexual de les dones per part de les seves parelles. Aquest tipus de violència es dona en l'àmbit familiar, és a dir, tant la víctima com l'agressor viuen a la mateixa casa. Al menys una de cada tres dones ha estat colpejada obligada a mantenir relacions sexuals o mal tractada, amb freqüència per algú conegut. Cada any més de dos milions de noies tenen el risc de patir una mutilació genital femenina i al voltant de 5000 dones i noies son víctimes d'assassinats.

És important diferenciar entre violència psicològica i un conflicte. La violència psicològica és qualsevol conducta que intencionadament pugui donar lloc algun dany psicològic. Perquè es consideri, ahora violència de gènere ha de ser reiterat. El conflicte pel contrari, el podem definir com un problema, diferencia o pugna entre dues persones amb objectius o finalitats incompatibles.

La violència no comença d'un dia per l'altre, existeixen mecanismes d'ascensió progressiva. Les tàctiques de control de l'agressor poden fer que l'ascens fins al mal tracte sigui molt lent i que fa que sigui molt difícil la seva detecció. A l'inici de la relació els controls són menys intensos i camuflen les seves futures actituds.

Durant la gestació de la dependència i l'aïllament, pot començar amb el control

econòmic intentant que la dona deixi de treballar i allunyar-la de qui la pugui ajudar, suggerint que passa molt de temps amb familiars i amics.

L'afirmació contundent del domini, consisteix en una reacció intensa de la força destinada a espantar i establir el control definitiu. Sol ser a partir d'una agressió física o amb l'ús d'amenaques greus o de la destrucció d'objectes comuns.

El descens, és el període on sorgeix el sentiment de culpa o la fase inicial de desconcert.

La violència poden haver diverses tipologies segons la periodicitat: la violència única i aïllada (es dona amb l'objectiu de lesionar directament perquè no tornint a produir-se les circumstàncies que les van "provocar"), la violència reiterada (té com objectiu el mal directe, sorgeix a partir de situacions conflictives que es repeteixen sempre, donen lloc a violència), la violència continuada (no té l'objectiu del mal directe, apareix por, submissió, domini...), violència progressiva (comença amb actes que de menys importància fins arribar als més greus) i la violència deslligada (es produeix quan l'acte de violència es la conseqüència final d'una cadena de moltes circumstàncies i factors que van augmentant la gravetat del problema fins que dona lloc a l'acte violent).

2.1. Violència i les seves causes

La violència és una conducta apresada segons la cultura i tradicions familiars de cada cas. Per tant la violència sorgeix en un home quan aquest en un context i en una comunitat se li ha ensenyat o ha vist que tractar a la dona d'aquesta manera és la correcta, determinada pels seus valors.

També cal destacar la importància de la genètica, ja que sovint alguns aspectes del nostre caràcter és en comú amb els progenitors i per tant el trobem als gens, tot i que no és l'únic factor que cal destacar.

El haver patit durant la infància violència de gènere crea dos aspectes negatius. El primer és que com que s'ha viscut en aquesta situació es pensa que és la correcta i per tant s'aplica a la pròpia vida quan comença a ser adult. El segon és que en haver viscut aquest problema s'origina un sentiment d'odi cap a les dones (són les culpables) o de culpabilitat que s'expressa amb la frustració i en la ira, per tant en violència.

És important destacar la importància de la cultura, del condicionament social i de l'aprenentatge en la consolidació de les conductes. D'això prové la necessitat de trobar les normes, creences i factors socials que afavoreixen la violència de gènere, per intentar canviar-los i així erradicar la violència.

El Programa de Buenos Tratos està orientat a reforçar els factors protectors de la violència interpersonal (antídots). Es basa en augmentar la capacitat crítica dels condicionaments socials i culturals que canvien la nostra actitud i les nostres decisions, i les habilitats socials i emocionals per resoldre conflictes.

Segons la història de la nostra societat els homes i les dones han tingut una educació i un tracte diferenciat basat en la jerarquització de les persones segons el seu sexe. Al llarg del temps, hem heretat uns valors basat en uns estereotips de masculinitat i feminitat que han patit petits canvis.

La nostra cultura està plena de violència social i interpersonal. Durant el llarg dels anys, a la família dominava l'autoritat paterna, amb autoritarisme i amb nivells mínims de tolerància que anaven acompanyats de violència si no es complien les normes. Durant el franquisme estava permès pegar tant a la dona com als fills, sempre que no hi hagués un excés. L'excusa, habitual, dels agressors era dir que les dones són els provocaven.

Actualment i gràcies a la democràcia la situació ha canviat de mica en mica i s'ha permès l'emancipació social de les dones, igualtat, amplitud del concepte llibertat i trencament del sexisme. Es va començar a ser conscients d'aquest problema social i sobretot en aquests últims 20 anys en els que s'han adoptat importants mesures per la seva erradicació. Tot i així continua apareixen motius sense cap tipus de rellevància que exposen les víctimes de la violència de gènere, "no el deixo o el denuncio perquè l'estimo" o "ho faig pels més fills".

En aquests moments, ens trobem en un problema molt més gran, ja que trobem homes amb caràcter purament masclista que comencen una relació amb una dona que no té la mateixa mentalitat que les dones d'altres èpoques anteriors (masclista). Ella voldrà "llibertats" que l'home per tradició i cultura no li donarà, ja que està "acostumat" a un altre tipus de relació, on l'home domina a la dona. Començarà un període de tensió que pot acabar en violència de gènere. Per aquest motiu s'ha d'intentar canviar la mentalitat de la societat

perquè trobi normal viure en pau sense faltar el respecte a ningú i sense violència.

2.2.Cicle de la violència

La violència de gènere té una estructura cíclica, a la majoria de casos després d'una agressió l'home intenta suavitzar la seva conducta i les seves paraules. Està tranquil, fins que de cop, tornar a produir-se la mateixa escena. Segons un estudi realitzat a Estats Units, almenys un 50% de la població violenta, maltracta la seva dona almenys 3 vegades l'any.

Fases del cicle

- Acumulació de tensió. La tensió de l'home creix per diversos motius (treball, familiar...). A partir d'aquest moment l'actitud d'aquest es més agressiva tot i que la dona intenta fer tot el possible per calmar-lo. L'agressió verbal debilita a la dona i dona més poder a l'home, que justifica així l'agressió. Debilita a la dona ja que poc a poc va destruint la seva autoestima i la seva personalitat, fins que es controlada totalment per l'home.
- Explosió violenta. L'home explota i castiga durament a la dona, ella és ferida tant psicològicament com físicament, i el sentiment que li provoca és de confusió. Ell acaba mostrant la ràbia com a mitjà d'exercir el poder i el control sobre ella. La explosió es pot produir de diferents maneres: insultant, pegant, llençant o trencant objectes, emborratxant-se, la ignora durant dies, es baralla amb altres, té una amant, juga, "viola" a la dona, deixa en ridícul a la seva dona en públic, amenaça amb violència o treure-li a la dona la custòdia dels fills perquè està boja. Ella l'únic que intenta és demostrar-li que l'estima i ara està patint un dolor molt gran, tot i això ella es incapaç de mostrar ganes de venjança, ja que tot el poder el té ell. Ella es sent impotent i dèbil.
- Fase de remordiments o de "lluna de mel". Durant aquesta fase l'agressor manipula a la víctima, li promet que canviarà i que mai més ho tornarà a fer. Durant un període de temps es mostra submís a la dona, fa

tot allò que ella vol i li demana. Aquest període és en el qual la dona es sent més confusa i pensa que tant el seu marit com ella l'únic que volen es oblidar-ho tot.

Ell està molt avergonyit, es sent culpable i té por de les conseqüències dels seus actes. Demana perdó plorant i promet canviar, reconeix que el que ha fet està malament.

En el cas de que la dona l'abandoni, ell intentarà fer tot el possible perquè torni, és amable, ajuda a casa, deixa de beure i fins i tot accepta fer teràpia perquè no torni a passar. És en aquest moment quan ella pensa que la seva relació amb la seva parella és perfecta, però això durarà ben poc.

Ell comença a notar que ella li ordena coses, que ell controla i això fa que comenci a créixer la seva ràbia, i és en el moment en que ella li encomana alguna feina que ell torna a la primera fase. Torna a començar el cicle, amb noves proves de que és ell qui té realment el poder, torna a fer sentir por a la dona.

Si després d'aquesta recaiguda ella intenta deixar-ho, ell ho torna a intentar amb regals, escenes de passió, promeses de canvis o per el contrari insults, manipulacions amb els nens, amenaces, etc. Farà tot el possible per fer-li la vida impossible. En aquest moment es quan es produeixen les agressions més fortes i fins i tot els assassinats.

- L'última fase és la de la negació. Aquesta no sol integrar-se en el cicle, però es troba dins la fase de tensió. L'home intenta minimitzar l'agressió. Culpa a la víctima per exagerar i provocar l'agressió. Es justifica explicant-se a si mateix els motius per els quals va haver de fer això.

La duració de les fases del cicle i del propi cicle no tenen un temps aproximat, però cada cop que es repeteix el cicle les fases són molt més ràpides. La dona es més dependent de l'home i cada cop té menys poder.

De vegades la violència no té perquè seguir aquest cicle, pot aparèixer de cop i volta i no necessàriament segueix aquest ritme. Hi ha casos que si segueix aquest cicle però en aquest cas mai hi ha la fase de remordiments o de "lluna de mel".

Trobem dins del cicle de la violència diferents graus: el inicial (amenaces, trencament d'objectes, silencis, burles...), moderat (empènyer, agafar...), greu (punxar, donar cops de punys, tirar del cabell, escopir...) i molt greu (ofegar, agredir amb objectes molt grans, violacions, ús d'armes, cremar...).

2.3. L'escalada de la violència

La estructura cíclica de la violència fa més difícil que la dona acabi amb la relació. La dona continua pensant que ell pot canviar i que tot anirà millor. Després de l'agressió poden acabar mantenint relacions sexuals, aquest fet, l'interpreta la dona com una reconciliació, tot i que després tot torna a estar malament un altre cop. Com hem dit abans seria més correcte parlar d'una espiral de violència ja que cada cop augmenta la intensitat. L'escalada d'agressió verbal i psicològica, consisteix:

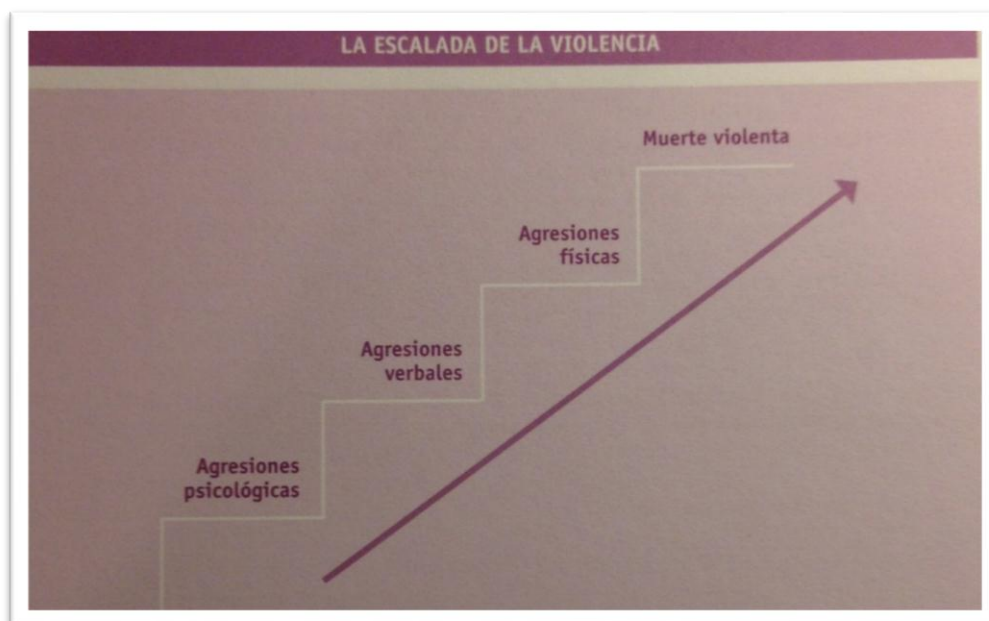
- Agressió verbal encoberta:
 - Ell impedeix la comunicació.....Ella està confusa.
 - Ell intenta demostrar que ella és inferior..... Ella està deprimida.
- Agressió verbal oberta (sense amagar-la):
 - Ell l'insulta i l'amenaça..... Ella té por.
 - Ell la controla i l'aïlla..... Ella fa el que ell vol.
 - Ell la redueix al no res..... Ella pensa en el suïcidi.

L'agressió verbal potser tan destructiva com la física i no es necessària perquè una dona pateixi autèntiques escenes de por. Tot aquestes agressions provoquen que l'autoestima i el poder de la dona disminueixin i poden fer arribar a que la dona es suïcidi.

Abans que comenci la violència física, primer, hi ha un procés d'intimidació que es realitza per amenaçar utilitzant els insults, amb el cos, amb cops a objectes, l'empeny com si fos en broma, però l'únic que fa es apropar-se cada cop més a la seva víctima.

Un cop que s'ha creat aquesta dependència mútua, en el que ella sent la necessita d'estar amb ell tot i que de vegades discuteixen, es produeix algun esdeveniment perjudicial (es trenca la pau i s'està preparant l'explosió de la violència). Després d'aquests moments de tensió on comencen haver-hi amenaces verbals per part dels dos, es produeix una escalada a una situació que ni ells mateixos seran capaços de controlar. Després d'aquest moment on l'home veu que estan igualats, ha de recórrer a l'últim recurs que és el pas de la fúria on comença a llençar objectes, donar cops de puny... Durant aquest període de fúria per part de l'home, la dona es veu indefensa i no diu res només espera que acabi abans possible, perquè l'home no digui que ella el provoca (ho continuarà dient per tal de justificar-se).

Després de la fase de violència, com he explicat en el cicle, apareix la fase de penediment, on l'agressor intenta demanar-li perdó per arreglar-ho. Però també pot succeir que tot acabi amb la mort violenta.

3. Tipus de violència

3.1. Violència psicològica i emocional

Són tots els actes que atempten contra la integritat psíquica i emocional de la dona i contra la seva dignitat. La violència psicològica té com a objectiu destruir l'autoestima de la víctima. Es poden mostrar utilitzant el poder i el control que té sobre la dona, amb el qual primer necessitarà anul·lar-la com a persona i destruir la seva autoestima (aquest tipus de violència fa possible l'anul·lació de la dona). Consisteix en qualsevol tipus de agressió verbal o no verbal. El seu afecte es fa visible o parcialment visible, quan és un tipus de violència acumulativa i que es repeteix.

Podem veure que és un cas de violència psicològica quan l'home considera que la dona està boja, és estúpida o inútil. Quan canvien les paraules o els fets en contra d'ella, per culpar-la. Quan la ignora o es nega a ajudar-la. Quan mostra odi i amor alternativament o dona indicis de que té una amant per intentar confondre-la. l'impedeix estudiar, treballar, relacionar-se amb altres. Cridar-la, ser el seu "amo" dirigint-li totes les seves activitats i per tant voler tenir sempre la raó, ja que per ells les dones són unes ignorants. Mostrar-se gelós i acusar-la contínuament de la infidelitat i demanar-li explicacions de tot el que fa i diu. Tractar-la com una nena petita, desautoritzar-la davant dels fills i rebaixar-la amb fets passats. Privar-la de les necessitats bàsiques com dormir o menjar i amenaçar-la amb la seva pròpia mort per tal de controlar-la o amenaçar-la amb els fills. L'exigència de l'atenció constant dels fills i d'ell mateix.

Les humiliacions, el tractament envers la dona com si fos un objecte, la transmissió del sentiment de que tot el que fa està malament, la sobrecarrega de responsabilitats i les distorsions de la realitat, són la tipologia de violència psicològica més habitual.

Algunes d'aquestes conductes dels homes envers les dones per sotmetre-les poden passar desapercebudes. Fins i tot, passar a ser normal, és a dir, que siguin habituals en la relació de parella.

Tot i així, les conseqüències de la violència psicològica són molt més greus, ja que les persones que en pateixen estan confoses, humiliades i amb l'autoestima i personalitat molt baixa.

3.2. Violència verbal

És la violència que s'encarrega de reforçar l'agressió psicològica. Consisteix en fer comentaris degradants, insultar, humiliar, crits, amenaces... Aquest tipus de violència, habitualment, està inclosa dins d'altres com la violència psicològica, la social i fins i tot la física.

Quan comença la violència sempre s'inicia amb aquest tipus, ja que primerament cal anul·lar a la dona psicològicament, per tal de poder fer el que es vulgui amb ella.

Per tant, aquest tipus de violència serveix per acabar amb l'autoestima i la personalitat de la dona, juntament amb la violència psicològica, ja que estan molt lligades. També inclou les amenaces de violència.

A llarg del temps les contínues humiliacions destrueix l'autoestima i afecten greument a la dignitat. La dona comença un procés d'acceptacions de les crítiques i acaba amb una compressió i aprovació de la violència com a "càstig" contra els seus errors.

3.3. Violència física

Inclou totes les conductes que es manifestin produint danys al cos. Dins de aquesta violència trobem la mort com la pitjor conseqüència, que sorgeix després d'una cadena llarga de situacions de violència física que han anat augmentant d'intensitat.

Consisteix en l'ús de la força amb la intenció de provocar alguna lesió física, mal o dolor (cops de puny, a la cara, estrangulament, cremades, punxar, estirar dels cabells...). Es podria considerar també violència física provocar-li l'avortament, llençar-li objectes, intentar estrangular-la, utilitzen armes i fins i tot arribar a assassinar-la.

3.4. Violència sexual

Tot acte en el que s'obliga a la dona a suportar, sota coacció d'una o més persones, a mantenir relacions sexuals. Atenta contra la llibertat sexual d'una persona, ferint la seva dignitat.

La violència sexual es dona per tant quan se li exigeix tenir relacions sense import els seus desitjos, no accepta les negatives, es produeix la violació, per tant s'utilitza la força per aconseguir tenir sexe. En el cas que ella no accepti tenir relacions sexuals ell pren represàlies. Quan obliga a fer practiques que ella no volia (pornografia, vestir-se provocativament, fer-li fotos sense el seu permís...). Quan tot i saber que pateix malalties de transmissió sexual, vol tenir sexe amb ella per contagiar-la. L'utilitza com una descarrega després d'algun tipus de problema.

Trobaríem dins d'aquest tipus de violència, l'assetjament sexual, que consisteix els actes de pressió contra la dona per tal d'intentar tenir algun tipus de relació. Habitualment és el superior de la dona qui realitza aquest tipus de violència.

En els delictes sexuals s'intenta protegir la llibertat de les persones per decidir quan i amb qui es mantenen relacions sexuals.

Dins d'aquest tipus de violència podem trobar: l'agressió sexual (quan hi ha penetració o intent de violació), l'abús sexual (quan hi ha una superioritat i s'utilitza per atemptar contra la llibertat de la víctima) i l'assetjament sexual (es dona en l'àmbit laboral basat en la sol·licitud de favors sexuals que afecten a la dignitat, a la desigualtat...).

3.5. Violència social

És tota violència que es dona en espais públics, a través dels mitjans de comunicació, publicitat, la tradició oral... Per tant, consisteix en tot tipus de violència verbal en presència d'altres persones, humiliacions en públic, control de les amistats, família..., prohibir sortir amb altres persones, coquetejar amb altres dones davant d'ella, obligar-la a vestir-se com ell vol, fer-se la víctima en públic per fer veure que és ella la agressora, no fer-se càrrec dels fills, tractar-la com la criada, segrestar als fills, obligar-la anar al metge o al psiquiatra dient que ella està boja, no deixant-la parlar d'alguns temes...

La víctima comença a donar-li explicacions de tot el que fa o sinó és ell qui les demana. Té com a resultat la humiliació de la dona i l'autoaïllament, ja que ell l'aïlla de tota la societat i ella al final ho accepta i ho fa automàticament.

Aquesta va molt lligada a la violència psicològica, ja que després d'haver-la humiliat i haver anul·lat la seva personalitat l'home exerceix el seu poder amb ella.

3.6. Violència econòmica

Es pot definir com la disposició i control dels recursos materials propis o de la dona. Consisteix en la privació intencionada i sense cap justificació legal dels recursos econòmics bàsics pel benestar físic i psicològic de la víctima i dels seus fills. També inclou la discriminació en la disposició dels diners comuns dins de la parella.

Es dona quan l'home exerceix un control dels recursos econòmics, només pot gastar ell, s'apodera de l'herència d'ella, utilitzar els estalvis per al seu benefici, negar-se a donar diners per les despeses bàsiques de la casa, impedir a la dona que participi en la distribució de les despeses, forçar a l'entrega dels diners que guanya o que ella es faci càrrec, dir-li contínuament que tot és d'ell i per tant ella no té res, no complir les pensions alimentaries després del divorci, obligar-la a sol·licitar préstecs o demanar diners als familiar, ocultar a la dona els diners que guanya i gasten...

L'home, habitualment, entrega a la dona una quantitat de diners insuficients per al manteniment familiar i l'acusa de no administrar adequadament.

Aquests tipus de violència poden aparèixer totes juntes. La violència psicològica sempre és la que acompanya a altres, ja que les circumstancies acaben donant lloc als altres tipus. També és l'única que pot aparèixer aïllada, és a dir, sense que aparegui cap altre.

L'objectiu de l'home és tenir el control de la dona, així que comença amb una destrucció psicològica, ja que és l'única manera de poder exercir la violència contra la dona. Si la violència psicològica i verbal no serveixen, s'inclou la física i si no, també la sexual i si no com a últim recurs la mort.

4.Violència contra l'home

La violència contra l'home està englobat dins del concepte violència domèstica i dins l'àmbit de la violència de parella. En aquest cas el rol d'agressor el pren la dona. Tot i això aquest tipus de violència no és considerada violència de gènere perquè l'agressor no està en situació de superioritat, pel que fa a la força entre els dos sexe.

De vegades, s'arriba a pensar que una dona maltracta a l'home quan l'empeny en defensa pròpia o quan ha de defensar als seus fills. Per tant, que ho fa involuntàriament, només com acte reflex, és a dir, quan ella ha patit violència i per intentar defensar-se l'empeny.

També es pot considerar que sorgeix quan ha experimentat aquest problema a la infància, i per tant té un odi cap als homes i reacciona així amb la seva parella, segons l'educació rebuda i la consumició de substàncies il·legals.

Ja que hi ha un estereotip de masculinitat, habitualment, els homes que han patit aquest tipus de situació no ho expliquen ja que tenen por de ser jutjats negativament per la resta de la societat. Pel temor de ser ridiculitzat per les seves amistats o companys de treball. Com a conseqüència d'això hi ha poca informació sobre aquest problema. Però s'ha pogut descobrir que es manifesten els següents tipus de violència: violència sexual indirecta (ridiculització, acusacions o atacs quan no pot respondre sexualment), violència verbal, física i psicològica.

Realment, aquest tipus de violència no és coneix ja que la majoria del homes no la denuncien, per tant no hi ha xifres d'homes maltractats. Això passa per la ideologia i per la cultura o l'home sempre havia tingut el poder. La major part del estudis s'han realitzat a Estats Units on hi ha una quantitat major de homes afectats. A Espanya la llei només reconeix com violència de gènere la que el home exerceix envers a la dona.

4.1.Síndrome del marit colpejat

El concepte de violència contra l'home té l'origen en aquest concepte. La investigadora S.K. Steinmetz afirmava que el nombre d'amenaques de violència de les dones als homes és bastant elevat i arribava a la conclusió que les

dones eren més violentes però que tenien més dificultats per utilitzar recursos per efectuar l'agressió.

Va fer un estudi en el que va comparar 57 famílies dels Estats Units, on els resultats que va obtenir indicaven que un 93 % utilitzaven les agressions verbals i un 60% les agressions físiques (empentes, tirar objectes...), entre altres dades. Va arribar a la conclusió que la violència és recíproca entre homes i dones, que els dos tenen la mateixa intenció i que les dones són més propenses a començar la baralla.

Els investigadors han considerat que la violència contra l'home és un problema important, ja que tot i que se li ha donat més importància al que pateixen les dones, també hi ha casos en el que la víctima és l'home. És cert que tots dos han de ser igual i per tant hauria de tenir la mateixa importància i haurien de tenir els mateixos mitjans i ajuts per poder combatre la violència de gènere.

A l'actualitat es parla molt de la violència contra la dona i es pensa que aquesta es l'única que existeix o almenys la que més abunda. És cert que no hi ha tants homes maltractats com dones, però podem trobar algun cas. En aquest cas la dona sol maltractar psicològicament, majoritàriament.

En el cas de l'home, al contrari de la dona, ell explica que no ha viscut cap estat continuat de terror cap a l'agressora, no tenia cap experiència anterior a la violència, rarament experimenten violència després de la separació i no s'han sentit temorosos o intimidats.

Les diferències entre la violència que practica la dona envers a l'home són molt clares, per exemple la violència que exerceix l'home és més dura. És més probable que la dona sigui assassinada, els homicidis del homes són fets per altres homes, l'home mata perquè esta gelós o perquè ella el deixa però la dona ho fa perquè ell la maltracta. La violència psicològica que realitza l'home envers a la dona consisteix al control, humiliació i dominació, en canvi, la dona ho fa envers el home intentant expressant la frustració en resposta a la dependència o l'estrès a acceptar una posició submisa de menys poder.

Els estudis sobre els homicidis diuen que quan la dona ho fa és, principalment, en defensa pròpia i com a revenja per tant de temps patint la violència envers ella mateixa.

El 90% de les dones que estan a la presó per matar a un home, havien estat maltractades per part seva amb anterioritat. Tot i estar sotmesa a l'agressor encara guarda l'esperança de poder viure algun dia sense l'agressor, lliure amb els seus fills, per aquest motiu molts cops en defensa pròpia es veu obligada a cometre un homicidi.

Habitualment aquests tipus de violència no es considera violència i pensen que és impossible, que no existeix. La societat veu impossible que una dona molt menys corpulenta i amb menys força pugui agredir físicament (la concepció de violència que té la societat es exclusivament la física) un home que és molt més gran i fort. Això és possible ja que l'home primer ha passat per un període de submissió psicològica prèvia i per tant es incapaç d'intentar defensar-se.

4.2.Cas real

Aquest és el cas de Pedro, ell tenia una relació esporàdica amb una noia. Aquesta dona tenia una obsessió, ja que volia que fos la seva parella, com no ho aconseguia va començar agredir-lo i amenaçar-lo.

Aquest home està patint un cas de violència de gènere i assetjament en el que ningú l'ajuda. Ell ha provat de trucar a telèfons que lluiten contra la violència de gènere però aquest l'han respost que és un servei únic per les dones.

Realment podem veure que aquest tipus de violència no és el predominant però que afecta a una petita part de la població que es troba sense cap sortida davant una situació tant perillosa com la de la violència envers a les dones.

Al observa un cas com aquest, ens adonem del concepte que té la societat, fins i tot les institucions que lluiten contra la violència de gènere, de quin és realment el significat del maltracte i a quin tipus de població afecta. És cert que un home, habitualment, té més força que la dona i per tant aquest "té més facilitat" per fer mal quan agredeix. Però hem de saber i ser conscients de que la violència de gènere no només es donar un cop, sinó que hi ha un tipus que

és molt pitjor i més difícil de detectar, la violència psicològica. En aquest cas hem pogut comprovar com aquesta dona no únicament l'insulta i l'amenaça sinó que també l'ataca i el colpeja. Ell pel contrari no tenia cap tipus d'alternativa ja que tot i que anava a les institucions on es lluitava contra la violència, aquests professionals no el creien i per tant no l'ajudaven.

5. Violència contra la dona

5.1. Terminologia

Violència contra la dona s'utilitza, sovint per l'influència del terme en anglès i els seus sinònims són violència de gènere o violència domèstica, tot i que no tenen sempre exactament el mateix significat. Habitualment a les investigacions i l'ús diari d'aquest concepte es donen definicions diferents. Es proposa que la paraula violència contra la dona es consideri un terme que agrupa a tots els tipus de violència envers a les dones. Es confon amb la violència de gènere (agrupa als dos sexes) contra elles (la violència que s'exerceix cap a qualsevol dona per ser dona), però no tota violència contra la dona es per el fet de ser una dona (hi ha algun factor extern).

Altres autors proposen els termes: violència familiar, violència intrafamiliar o violència domèstica, per referir-se a la violència envers a les dones tot i que aquestes paraules signifiquen que hi ha violència exercida per algun familiar envers a un altre familiar.

Habitualment són les dones les que pateixen violència domèstica, tot i que també en poden patir els homes i es poden donar en les relacions homosexuals o heterosexuals.

Violència de gènere té un significat específic dins dels estudis feministes (estudis de gènere) que utilitzen també l'expressió violència masculista. La paraula "de gènere" ens permet veure aquest problema com un social, ja que pot afectar a tothom i es creu que és necessari donar l'ajut adequada a les víctimes. Aquesta paraula designa la categoria analítica amb la que s'analitza les relacions jeràrquiques i es creu que l'aspecte biològic (els sexes) no condiciona les desigualtats socials, només estableix una dinàmica social, per tant gènere i sexe no són el mateix.

La violència de gènere consisteix en un maltracte o agressió sexual en un relació amb desigualtats, subordinació de la dona a l'home i un abús del poder contra les dones, amb l'ajut de la seva força física.

S'utilitza el concepte violència masclista, ja que habitualment la violència contra la dona és majoritàriament exercida pels homes que tenen una cultura i tradicions sexistes.

Quan la violència es dona en l'àmbit de la parella amb la qual conviu o va viure, s'utilitza l'expressió violència de parella i en el cas de les parelles que no viuen junts s'utilitza "violència en el noviazgo".

5.2. Organismes oficials

Al 1993 les Nacions Unides van reconèixer "la necessitat d'aplicar a les dones els drets i principis de la igualtat, seguretat, llibertat i dignitat que han de tenir tots els humans". També defensaven que les organitzacions haurien de fomentar la igualtat i fer visible el problema de la violència de gènere per tal de combatre-ho. Ja que la violència envers la dona és un problema social que afecta als drets humans, els estats han de combatre'l i intentar eliminar-ho a través d'organismes, campanyes, etc. Es va definir el concepte de violència contra la dona i els àmbits als quals afecta, també els drets de les dones per obtenir la igualtat. Demana als estats que han de desenvolupar tècniques i estratègies per acabar amb la violència.

Els estats han creat alguns organismes que s'encarreguen d'actuar en un cas de violència, a fomentar la igualtat, per prevenir...

5.2.1. Observatori de la violència de gènere

L'observatori de la violència de gènere es un òrgan compost per assessors, on també es realitzen estudis, investigacions, propostes d'actuacions davant d'un cas de violència de gènere. Les seves funcions pròpies són:

- Actuar com un òrgan de recollida, anàlisi i difusió de la informació sobre la violència de gènere procedent de les Administracions públiques i d'altres entitats.
- Establir mecanismes de observació i anàlisi de la evolució de la violència de gènere, per així promoure la igualtat de gènere.
- Proposar recomanacions i propostes per millorar els sistemes de informacions relacionats amb la violència de gènere, així com també

procediments integrats per a la seva gestió, amb l'objectiu de preveure i eliminar aquest fenomen.

- Elaborar informes, estudis i estadístiques sobre la violència de gènere amb el fi d'aconseguir un diagnòstic el més precís possible sobre aquest fenomen i així elaborar unes pautes per contribuir a la eliminació de la violència de gènere.
- Donar assessorament a les entitats implicades en aquest àmbit. Participar i tenir contacte amb altres institucions autonòmiques, nacionals i internacionals.
- Col·laborar i crear campanyes de sensibilització socials.

Pla integral de sensibilització i prevenció contra la violència de gènere

La Consergeria per a la Igualtat i el Benestar Social, és la responsable de la elaboració i coordinació d'aquest pla. Aquest pla durarà cinc anys i per dur-lo a terme es seguiran les següents estratègies:

- **Educació**, conscienciar des de ben petits de la igualtat entre homes i dones i el respecte dels drets i llibertats.
- **Comunicació**, consisteix en sensibilitzar a les dones i als homes, modificar els seus models i actituds, prejudicis... d'aquesta manera conscienciar a la societat sobre la problemàtica social que crea la violència de gènere.
- **Detenció, atenció i prevenció** de la violència de gènere i sempre donant un tracte especial als grups de dones més vulnerables.
- **Formació i especialització de professionals**, amb l'objectiu de garantir una formació per així poder prevenir, detectar i recuperar les víctimes de la violència de gènere, amb l'ajuda de prestacions d'altres serveis.
- **Coordinació i cooperació** de les diferents institucions que lluiten contra la violència de gènere.

Per poder crear una campanya, es centren en:

- Presentar la violència de gènere amb la seva naturalesa multidimensional i com un fenomen centrat en la desigualtat de poder entre la dona i l'home.
- Trobar diferents causes i conseqüències de la violència de gènere.
- Mostra a les dones, com persones que tot i haver patit aquest fenomen tenen moltes possibilitats de superar la situació en la que es troben.

Protecció i atenció a les víctimes de la violència de gènere.

La protecció i atenció a les dones víctimes de la violència de gènere està coordinada des de els diferents agents que es veuen implicats. Aquests elaboren una sèrie de mesures per a la prevenció i protecció de les víctimes: reconèixer el dret de tota dona afectada per aquest fenomen, donar seguretat gràcies a la ajuda de unitats policials especialitzades, donar suport psicològic, ajudes i assessorament jurídic, atenció social i proporcionar el servei de atenció integral i acollida (garantitzar la seguretat, protecció i recuperació integral de la víctima).

A continuació analitzarem el **suport jurídic** que pot rebre qualsevol dona en aquesta situació.

El torn d'ofici especialitzat en violència de gènere. En aquest cas, a la dona se li proporciona un advocat d'ofici especialitzat en aquests casos. Les víctimes de la violència de gènere podran accedir aquest servei als jutjats, als centres provincials de la dona...

Jutjats de violència sobre la dona, les funcions d'aquest són: exigir responsabilitat penal per delictes amb violència contra la seva esposa, per exigir responsabilitat penal per qualsevol delictes contra els drets i deures familiars, ordres de protecció a les dones.

Unitats forenses de valoració integral de violència de gènere. Depenen de la Consergeria de Justícia i de l'Administració Pública. Són unitats de recolzament als Jutjats de Violència de Gènere i a la resta de Jutjats. Estan formades per un equip de metges forenses, psicòlegs i treballadors socials. El seu **objectiu** es

donar les proves i la seva valoració per formular resolucions i analitzar la situació de la dona, dels menors afectats, així com també el perfil de l'agressor.

Punts de trobada familiar. Aquest organisme organitza espais destinats per al compliment dels règims de visita, comunicació i, a l'hora, protecció dels menors. Aquest programa depèn de la Consergeria de Justícia i Administració Pública.

Després d'haver patit un cas de violència de gènere, moltes dones continuen tenint por i necessiten sentir-se d'una manera o d'altres més segures, perquè això sigui possible explicarem els recursos per a donar **seguretat** aquesta dona.

Es pot posar una ordre de protecció, que s'utilitza per protegir a la dona víctima de la violència de gènere davant tot tipus d'agressions. D'aquesta manera, a través d'aquesta ordre, es coordinen els òrgans judicials i els administratius.

El sistema d'emergències 112 i el número de telèfon específic per violència de gènere 900 900 120, totalment gratuïts. Aquests dos telèfons segueixen un protocol d'actuació davant de casos com aquests.

Serveis d'atenció a la Família dels mossos d'esquadra, tenen professionals molt qualificats, especialitzats en la protecció de la víctima de violència de gènere.

Banco de Buenas Prácticas (BBP)

És un projecte del Observatori de la violència que promou diferents campanyes de sensibilització i prevenció contra la violència de gènere.

He trobat dins d'aquest projecte una campanya que es va fer a l'any 2010, *Assegura't*, realitzada per un grup de Mossos d'Esquadra i professionals del Departament d'Interior (el podem trobar als annexos).

Consistia en la difusió del Programa de Seguretat contra la Violència Masclista el qual consistia en la redacció d'un còmic en el que s'explicava cinc històries de diferents tipus de violència masclista (a l'àmbit de la parella, a l'àmbit

familiar i àmbit social o comunitari: mutilacions genitals, matrimonis forçats i agressions sexuals).

Aquest projecte anava dirigit als adolescents catalans, ja que es mostraven històries properes a ells, que podrien arribar a passar.

5.2.2. L'institut de la dona

És un organisme autònom dependent del Ministeri de Treball i Assumptes Socials. La seva funció es promoure i fomentar que les condicions a la societat, entre els dos sexes sigui igual, tant en la vida política, cultural, econòmica i social.

Gràcies a la Constitució Espanyola es va promoure i reconèixer la igualtat davant de la llei. Aquesta ha ajudat a que les dones participen en la cultura, el treball i la vida política i social.

Es va crear l'Institut de la Dona, la seva funció es fomentar les condicions que faci'n possible la igualtat entre els sexes. Per tant, és l'organisme del Govern central que promou la política d'igualtat.

Una altra funció d'aquest és donar, gratuïtament, informació sobre els drets i oportunitats de les dones, i proporcionar atenció i assessorament jurídic, de treball i social. Al institut català trobem a professionals de tot tipus (jurídic, psicològic, formació i treball, etc.) que ajuden a prendre les decisions millor per a cada cas.

D'altra banda, donar assessorament per actuar en el cas de discriminació en drets de les dones, crisis de parella, incompliment de regim de visites, violacions, etc.

També donen serveis d'atenció i assessorament jurídic, i d'atenció social i assistència (psicòlegs...).

Talla amb el Mals Rotllos és una de les campanyes impulsades per aquesta institució, per la Direcció general de Joventut i el Departament d'Ensenyament, al 2011, per a la prevenció i sensibilització sobre la violència masclista dirigida a adolescents i joves de Catalunya. Els taller s'han fet a més de 53 Instituts

d'Educació Secundària, per tant a arribat aproximadament a un total de 1786 noies i 1937 nois.

Segons la memòria anual publicada per l'Institut Català de la Dona, a l'any 2011 es van rebre 10 817 trucades, de les quals al voltant de 8000 es van fer des de Barcelona. Mensualment reben al voltant de 910 trucades, sempre dones en perill o que han patit violència de gènere. Com a continuació veurem als quadres:

Taula 8- Trucades rebudes al 900 900 120

Acumulat (gener - desembre) **10 817**

Mitjana mensual de trucades rebudes: **910**

Dades acumulades gener 2011 - desembre 2011

Per demarcacions	Trucades	%
Alt Pirineu i Aran	36	0,3
Barcelona	7 916	73,2
Camp de Tarragona	922	8,5
Comarques Centrals	473	4,4
Girona	815	7,5
Ponent	393	3,6
Terres de l'Ebre	118	1,1
No consta	24	0,2
Altres comunitats	120	1,1
Total	10817	100

Àmbits de la violència masclista	Trucades	%
Parella	9 984	92,3
Familiar	580	5,4
Laboral	49	0,5
Social o comunitari	204	1,9
Total	10817	100

Per sexe	Trucades	%
Dones	9 985	92,3
Homes	620	5,7
Associacions i entitats	212	2,0
Total	10817	100

Formes de violència masclista ⁽¹⁾	Trucades	%
Física	4 295	39,7
Psíquica	9 491	87,7
Sexual	225	2,1
Econòmica	513	4,7

(1) Hi ha molts casos en què coincideix més d'una forma d'exercir violència.

Edat	Trucades	%
menors de 18 anys	134	1,2
de 19 a 30 anys	1 675	15,5
de 31 a 40 anys	4 558	42,1
de 41 a 50 anys	2 889	26,7
de 51 a 60 anys	918	8,5
de 60 anys o més	643	5,9
no consta	0	0,0
Total	10817	100

5.2.3. Centres Municipals d'informació per la dona

Molts dels ajuntaments de arreu d'Espanya tenen el anomenat "casal de la dona", on també una dona que ha patit violència de gènere pot anar-hi. Allà ofereixen una assistència més propera, immediat.

La funció d'aquesta, és semblant a la de l'Institut de la Dona, és proporciona informació i assessorament sobre els drets d'aquestes i les polítiques d'igualtat. També es realitzen cursos, xerrades de grup i altres activitats per al desenvolupament personal, educatiu i laboral.

Aquest centres estan adreçats a dones es situació de desigualtat per raons de gènere, amb la possibilitat de patir alguna discriminació social, cultural, laboral, educativa, econòmica o política; a víctimes de violència de gènere i als seus fills.

Els serveis específics que es proporcionen són: informació i animació sociocultural, assessorament jurídic i programes de treball i, per últim, ajuda psicològica.

5.2.4. Centres d'Intervenció Especialitzada

Són centres de servei públic, especialitzat en oferir l'atenció i la recuperació a totes les dones i als seus fills afectats en els casos de violència de gènere, per tal de facilitar la reparació del dany patit.

S'adreça a totes les dones de Catalunya que han estat sotmeses a processos de violència masclistes, també als seus fills i filles, i a altres persones de l'entorn. No es fa cap discriminació ni per sexe, ni edat, estat de salut, discapacitats, situació legal i/o procedència.

Aquests centres intervenen en els casos de violència en relacions de parella, en agressions sexuals, assetjament sexual i moral en àmbits públics i privats, en les practiques tradicionals perjudicials per la salut i sexualitat de les nenes i dones (mutilacions), amb l'explotació sexual...

Proporcionen atenció social i terapèutica especialitzada en relació amb la situació viscuda. S'adapta el model d'intervenció social, legal i terapèutic segons el cas. Ofereixen informació sobre els recursos de la xarxa pública i associativa per assegurar una estabilitat a la nova futura vida de la víctima. Treballen amb altres serveis, per tal facilitar més ajuts i tenir més recursos.

En aquest centres trobem professionals de tot tipus: advocats, psicòlegs, treballadors socials, educadors socials, per inserció laboral i mediadors culturals. Tots aquest professionals es dediquen i es combinen per tal de garantir una recuperació de la dona.

Per poder contactar amb qualsevol d'aquestes entitats o per rebre algun tipus d'informació per saber on cal anar si es pateix violència de gènere, només cal trucar aquest numero de telèfon que és totalment gratuït. 900 900 120.

5.3. Orígens de la violència contra la dona

Al preguntar-nos com va aparèixer la violència envers la dona, ens ve al cap com va sorgir la societat patriarcal, ja que la podem considerar la primera forma de menysprear a la dona. Actualment el tipus de família patriarcal ha anat desapareixen al llarg dels segles gràcies a la lluita de les dones.

Als inicis la dona era propietat de l'home, el patriarca. La dona, per tant, passava de les mans del pare a les mans del seu marit, els dos homes que tenien el màxim poder en ella, inclòs la seva vida. La dona estava exclosa de la societat i les úniques funcions que tenien eren la funció reproductora i les domèstiques. La primera mostra de dependència de la dona, d'obediència i submissió, primer, al seu pare i, després, al seu marit és a la Roma clàssica.

El patriarca tenia poder sobre els seus fills (dret a vida i mort), els podia vendre, abandonar-los, pactar o dissoldre els seus matrimonis... Quan el patriarca moria el seu fill passava a tenir el seu càrrec amb totes les funcions i poders que ell tenia. En canvi la dona havien d'estar tota la vida sota el poder masculí.

Durant la República i l'Imperi va patir diverses modificacions. El dret del poder de la vida de la dona va ser abolit, la pena de mort es va reservar a determinats casos en els que el marit no era el jutge sinó la comunitat.

En alguns moments després les dones de les classes altes va aconseguir certa autonomia, ja que es podien separa en igualtat de condicions i van començar a deixar de ser dones entregades cent per cent a la família i submises a l'home i per tant aquest va deixar de tenir el poder del principi (encara en tenia). Aquest canvi no va evitar que continués havent violència dins del matrimoni, ja que els homes havien de controlar a les dones a través de l'agressió física i fins i tot amb l'assassinat.

Durant l'edat mitjana aquests avenços van desaparèixer. Aquesta societat utilitzava molt la violència i la van utilitzar també amb les dones, que van passar

a ser moneda de canvi per aliar a les famílies. A les classes baixes, les dones complien la funció reproductiva i també treballaven al camp.

Al llarg de l'història la religió ha tingut un paper molt important ja que servia per justificar l'agressió a les dones, ja que segons les religions (seguien un model de família patriarcal): "...les dones casades pertanyen al seu marit i al Senyor, perquè l'home és el cap de la dona, com Crist és el cap de l'Església...".

La nostra educació ha estat guiada amb tots aquests rols i estereotips on la dona ocupava el paper dins de la casa i l'home era el cap de família. Aquesta idea juntament amb altres del mateix tipus han estat la base de la nostra educació durant molt de temps.

Tots els adjectius i definicions que se li atribuï a la dona designaven característiques d'una persona, per ells, dèbil. D'aquesta manera al llarg dels anys s'ha educat a les nenes per cuidar, obeir... als altres i concretament als homes. D'altra banda els homes eren educats per tenir el poder, dirigir, administrar, lluitar, competir... Quan la dona va començar a tenir una mica de poder l'home va veure en ella una competidora i era impensable que una dona pogués arribar a ser més que l'home. Aquest sentiment d'inferioritat dels homes sense saber posar una solució va portar a l'anomenada violència contra les dones.

5.4. Evolució de la dona

Encara que la imatge de la dona ha millorat, trobem situacions quotidianes en les quals la dona, encara, està sotmesa a l'home masculista per tal de complir els prototips que se li assigna.

Des de sempre, la dona apareixia amb el paper de la perfecta mestressa de casa, submissa, mare dels fills... mentre que l'home, el pare de família, que es dedicava a portar els diners a casa, a asseure's en al sofà mentre que la dona s'ocupava dels fills. Poc a poc això ha anat canviant, actualment comencem a veure que alguns homes també s'encarreguen de cuinar, rentar o jugar amb els nens. Però per desgracia encara veiem moltes situacions en les que no són així, on la dona continua tenint el paper de serventa de l'home.

Les distincions entre els homes i les dones, probablement va començar a la prehistòria, on els homes feien un treball específic i la dona un altre. En aquest període la dona tenia un paper de servidora domèstica i com a mare dels fills. És per tant aquest l'inici del sexisme i dels rols masculistes. Al principi eren només estratègies per mantenir la tribu viva, els més forts anaven a buscar el menjar i els més dèbils es quedaven al poblat. El poder que se li donava al home, al llarg del temps, va esdevenir en una societat patriarcal.

A les societats gregues adquireix més importància sobre tot amb el dret romà del matrimoni.

El cristianisme va establir una igualtat entre l'home i la dona, ja que els considerava persones individuals, però mantenia que la dona havia de tenir un paper submís dins la família i que l'home era qui tenia "el poder".

Durant l'edat mitjana i fins al segle XIX, la superioritat de l'home es va mantenir i, fins i tot, es va ampliar. Els estaments anul·laven per complet a la dona en el món feudal, el polític i no tenien accés a l'educació.

A partir de la Revolució Francesa, va haver una millora en les condicions de desigualtats, el Codi de Napoleó, que limitaven les condicions "tradicionals" d'una dona casada.

Amb la Revolució Industrial, la dona va començar a participar més a l'indústria i gràcies a la limitació de la natalitat i de les càrregues i els avantatges del

progrés tècnic, van ser factors que van afavorir a l'evolució. D'aquesta manera, la dona comença a deixar el paper de mestressa de casa i es va integrant "en el món". Tot i aquest gran pas, els canvis socials van trigar més temps en reflectir aquesta evolució. Els canvis socials van aparèixer gràcies als moviments feministes que van sorgir a la segona meitat del segle XIX.

A Espanya durant la primera meitat del segle XX trobem alguns canvis polítics relacionats amb les dones, ja que per primera vegada arriben tres diputades a les Corts espanyoles durant la Segona República. A partir de la segona meitat del segle XX va aconseguir grans canvis, com poder votar per segona vegada (la primera a les eleccions del 1931 amb la Segona República), es va aconseguir el divorci i un 38% de les forces laborals eren dones. D'altra banda, l'autonomia que tenia la dona començava a sent important, tot i que encara quedava molt lluita per poder arribar a ser "lliure".

Actualment, continua havent un discriminació sexual, tant en el camp laboral, com en el polític i sobre tot en l'eclesiàstic i el militar. Habitualment els càrrecs més importants els duen a terme els homes (àmbit laboral, polític i eclesiàstic) ja que són els encarregats de dirigir a un grup de persones o a tota una societat.

Les Corts Generals espanyoles han establert al codi civil unes lleis per tal que existeixi una certa igualtat entre els dos sexes. Aquestes lleis diuen que la dona no ha de ser submisa a l'home, es suprimeix la discriminació contra la dona en l'adulteri i es suprimeix com a delictes. És a dir, donar a l'home i a la dona un tractament d'igualtat.

La dona actual deixa d'estar submisa als homes. Avui podem trobar dones a tot tipus de professions (metgessa, torera...). Dins l'àmbit laboral, tant pot treballar un home que una dona, tot i que encara hi ha petites diferències als salaris. Abans la dona era la que s'encarregava de la casa tot i que treballava al camp, ara si tots dos treballen les feines de casa es reparteixen equitativament. La dona pot tenir un fill sense el pare, això en èpoques passades era impensable. Però després de tots aquests canvis alguns homes continuen esperant arribar a casa i trobar la taula posada per la seva dona, que després de treballar encara a de tenir el càrrec de la seva casa.

5.5. Àmbits de violència contra la dona

Dins de la violència contra la dona trobem diferents tipus, que afecten a la dona en diversos àmbits (al laboral, al social o al familiar). A continuació explicaré els quatre tipus de violència que més es donen a l'actualitat. Però primer cal recordar el significat de la violència masclista.

La violència masclista es defineix per les Nacions Unides com els actes envers les dones i nenes que tinguin com a resultat un dany físic, sexual o psicològic. Es pot considerar també les amenaces d'aquests actes i es poden produir tant a l'àmbit públic com al privat, tot i que aquest últim es el més habitual. Un sinònim és la violència contra la dona, però es pot utilitzar masclista ja que es considera que la mentalitat masclista es la que provoca aquest tipus de violència envers les dones.

Habitualment, aquest tipus de violència es considerada una manifestació de la discriminació contra les dones ja que hi ha desigualtat entre els dos sexes. Per aquest motiu, els Estats han desenvolupat lleis, projectes i campanyes per tal d'establir igualtat i acabar amb la violència masclista.

Dins de la violència masclista trobem diferents tipus en els que destaquen la violència física, la violència psicològica (abús, maltractament, manipulació....), la violència sexual, l'abandonament i l'abús econòmic.

La violència masclista es pot patir en una ocasió particular o en diverses, on es transforma en una violència diària.

5.5.1. Violència en l'àmbit laboral

Aquest tipus de violència consisteix en la violència física, sexual o psicològica i es produeix al centre de treball durant la jornada laboral. Habitualment es dona entre un company de treball o el seu superior amb una dona. Hi ha un nivell de superioritat laboral per part d'aquest home, ell sent que realment té el poder i que pot actuar com vulgui. Es dona, per tant, quan un home de l'àmbit laboral assetja sexualment a una dona i aquesta no hi esta d'acord. Habitualment, l'home provoca un ambient laboral intimidatori, hostil i humiliant per la dona.

Podem trobar dos tipus d'assetjament: l'assetjament que es produeix envers a una dona per el fet de ser una dona, es produeix en els casos on una dona té

un càrrec superior al d'un home i aquest sent frustració i, per tant, intenta assetjar-la mostrant-se hostil, ofensiu, molest... L'altre tipus és l'assetjament sexual, el que parlaven al principi, que esta compost per algun manifest verbal o físic que tracti de l'àmbit sexual i que tingui com a objectiu atemptar contra la dignitat de la dona i per intentar que es produeixin aquestes relacions sexuals.

Per tant, els elements que caracteritzen aquesta violència són: una conducta abusiva, ha d'haver-se produït al treball, no desitjada per la persona que la pateix, això provoca que hi hagi un ambient intimidatori i hostil per la víctima que posa en perill el seu lloc de treball.

5.5.2. Violència en l'àmbit familiar

Consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida a dones i a les filles que esta relacionat amb les relacions afectives i els lligams entre els familiars. Aquest tipus de violència no inclou l'exercit en l'àmbit de la parella.

La violència contra la dona comença des de que és ben petita, ja que antigament i encara avui en algunes cultures, es pot vendre a les filles, es poden matar o abusar sexualment d'elles. A la nostra cultura, a l'actualitat, encara hi ha moltes dones han estat d'educades sota la educació tradicional on la dona ha de ser submisa als homes i esta discriminada. Per sort el nombre de dones que té aquesta mentalitat masclista és mínima.

L'antiga percepció de la dona i les costums, han fet que durant segles l'educació de les noies sigues l'ha de ser submisa als homes i las dels nois anar a treballar per ser els caps de les seves famílies.

Un altre aspecte molt important i a l'hora sorprenent es que el nombre de violacions dins de la família és de més d'un 80 % i habitualment sempre a noies de curta edat. En la major part dels casos, es queden dins de la família i no són denunciats, la noia pateix violència en silenci i sense saber perquè ni com actuar.

Avui en dia, la venta de les filles, per exemple a Tailàndia, es continua donant ja que els pares que no tenen diners suficients les venen per tal d'aconseguir

guanyar una mica i així alhora s'estalvia la seva alimentació i cuidat. Són venudes a màfies que exploten sexualment d'elles.

D'altra banda, també podem trobar altres tipus de violència com la màxima autoritat imposada del pare o als matrimonis forçosos, etc. Aquest tipus de violència semblen que són del segle passat però la realitat no és aquesta. Potser al nostre país no es pateix aquest tipus de violència però encara continua existint.

5.5.3. Violència en l'àmbit de la parella

Consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida per l'home contra la dona, on aquests dos són parella, o ho han estat. Aquest tipus de violència es dona en qualsevol tipus de grup social, independentment del nivell econòmic, cultural... La major part de les dones que en pateixen o no són conscients de que realment la pateixen o no són capaces de denunciar-lo per por de ser jutjades per la societat (ja que pensarien que és mentida, que ha estat ella la que l'ha provocat...).

Dins de la parella el maltractament es exercit per ell envers a ella, ja que vol dominar-la i intenten instaura el seu domini amb actes de menyspreu, amenaces i cops.

Les discussions dins de la parella poden ser normal, però sempre sense arribar a faltar el respecte ni arribar a l'agressió física, és llavors quan és violència de gènere.

Els motius principals pels quals apareix aquest tipus de violència és pels intents de l'home per dominar a la dona, la baixa autoestima de l'home i que necessita sentir-se superior...

Tot i que les conseqüències més visibles de la violència són els cops i els assassinats, també hi ha la violència psicològica que no presenta conseqüències tant evidents com l'altre tipus. Per tant, les pitjors conseqüències que pot tenir aquest tipus de violència són els milers d'assassinats de dones a les mans de les seves parelles o ex-parelles.

5.5.4. Violència en l'àmbit social o comunitari

Consisteix en tot tipus de violència que es dona dins de la societat en general. Per tant, agrupa a tot tipus de violència: les agressions sexuals (ús de la violència per obtenir sexe), l'assetjament sexual, el tràfic i explotació sexual de les dones i nenes, la mutilació genital, els matrimonis forçats, assassinat, violació, embaràs o avortament forçat, tortura, abús sexual i la violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones.

5.6. Violació

La violació consisteix en mantenir relacions sexuals amb una altra persona sense el seu consentiment. S'utilitza la violència, per aconseguir tenir relacions sexuals, tant la física, psicològica i emocional, utilitzant xantatge, colpejant-la...

Sorgeix a partir del masclisme que significa un menyspreu cap a la dona. La tracta com si fos un objecte destinat a la satisfereixos sexualment i pensen que la dona esta sotmesa a l'home. Es defineix la violació com " la forma més evident de dominació exercida pels homes sobre les dones". Consideren a la dona un ésser al qual se pot fer qualsevol cosa.

En un dels països més desenvolupats com és els Estats Units hi ha un 14% de les dones majors de 17 anys que han estat violades, en Sud-àfrica hi ha un 25% de les dones, és a dir, més de 1.500.000 violacions a l'any. Es a l'àmbit familiar on es produeixen més violacions (més d'un 70 %).

Les dones les quals no cedeixen amb facilitat a alguns requeriments sexuals no desitjats són més properes a ser violades, per tant moltes violacions no es produeixen ja que les dones cedeixen a aquestes relacions sexuals imposades.

Les conseqüències de la violació són molt més importants ja que s'utilitza la violència. Habitualment les dones que l'han patit tenen depressions, es volen suïcidar, canvien el seu caràcter, poder consumir drogues o alcohol. Altres conseqüències després de la violació són que la dona es quedi embarassada o li contagi alguna malaltia (sida).

Antigament, quan succeïa alguna violació la dona no només havia de lluitar contra l'agressor, sinó que també amb la societat i la família ja que

consideraven que això era un desprestigi per a la seva família. En algunes cultures per recuperar l'honor de la família es mataven aquelles dones.

Durant les guerres els homes utilitzaven les violacions a les dones per castigar als enemics. D'aquesta manera, al cos de la dona queda representat l'odi de l'enemic.

Actualment, quan una dona pateix una violació rep el suport de la seva família i de les institucions que intenten protegir-la, evitar altres casos i castigar a l'agressor.

En els casos en els que les dones són violades pels seus marits, habitualment poden pensar que es millor no dir res, ja que ells tenen el dret perquè són els seus marits, però no és així haurien d'anar a denunciar-ho.

Són una variant de la violència de gènere. Fins fa ben poc, aquí a Espanya es pensava que la dona hauria de tenir sexe SEMPRE amb el seu marit, volgués o no volgués, ja que era el seu deure.

Seqüeles psicològiques de les agressions sexuals

Tenen greus seqüeles mentals. En primer moment, es sol estar en un estat de shock i de negació del trauma i pot ser de curta duració (de minuts a dies) o de llarga duració. L'amnèsia o la negació permet afrontar a la víctima l'agressió i "seguir endavant".

Aquesta experiència és molt dura i molts cops la dona intenta deixar de banda el record intentant vivint com si res hagués passat. Es sent ferida física i psicològicament, es sent bruta i avergonyida, sap que molts cops la societat li fa responsable del que ha passat, així que decideix callar i intentar oblidar-ho.

Una de les primeres seqüeles, és l'estrès posttraumàtic, aquesta seqüela pot arribar a fer-se crònica. Una de les altres seqüeles més habituals es la depressió. Aquestes seqüeles poden aparèixer després d'un parell d'anys i sorgeixen a partir de somnis.

De vegades, a partir de patir aquesta situació, provoquen un altre tipus de conseqüències autodestructives (autolesions, suïcidis, trastorns de l'alimentació, adiccions i prostitució). Apareixen també a la víctima seqüeles

específiques sexuals, el record d'aquesta vivència fa impossible mantenir relacions sexuals amb altres homes, per por a que torni a passar el mateix o simplement perquè ho tornant a reviure.

5.7. Explotació sexual

Consisteix en captar dones amb mentides o a la força de qualsevol país, principalment als països amb guerres o poc desenvolupats, i explotar-les sexualment a altres països més rics o al propi país.

L'explotació sexual transforma a les dones en esclaves sexuals. Els homes que s'encarreguen de dur a terme aquest tipus de violència contra la dona són els proxenetes, els quals s'enriqueixen mantenint a les dones amb por i amenaçant-les. Aquests les obliguen a que exerceixin la prostitució per tal de guanyar, ells, els diners a costa d'elles.

Aquestes dones no tenen altre opció que exercir la prostitució ja que estan amenaçades. D'altres vegades són elles les que es comuniquen amb els proxenetes per tal que ells les ajudin a aconseguir diners. Però la major part dels casos són dones que han estat obligades a exercir la prostitució.

Per acabar amb l'explotació sexual, es va proposar acabar amb la prostitució, amb el comerç sexual, que degraden a la dona. Aquesta iniciativa va ser impulsada amb l'arribada del feminisme. Tot i així, encara continua havent un nombre molt elevat de dones que estan explotades sexualment.

5.8. Actualitat

Tot i que veiem que poc a poc la societat continua avançant, encara són molts països occidentals que no ho tracten com cal. Haurien de passar molts anys perquè la igualtat de gènere fos un condició cultural de tota la població. Les dones, no tenen o tenen molts pocs recursos per lluitar i eliminar el maltracte, les violacions, abusos i altres formes de violència envers a la dona.

Hi ha diferents formes en que la dona encara apareix sotmesa a l'home: poques dones hi ha en càrrecs de poder, poquíssims recursos per dones víctimes de la violència de gènere, homes amb més poder econòmic, el control de la sexualitat i del tràfic de dones i nens estan a les seves mans, els rols i treballs de les dones són molt més restrictius, els violadors i mal tractadors

molts cops surten impunes, es culpabilitza a la dona de la violència de gènere, es legalitza la prostitució, el concepte de bellesa de la dona és d'una dona fràgil que cuida dels seus fills i marit, tot i que ara sembla que ha deixat de ser així.

A partir del segle XX i amb l'ajut de les organitzacions feministes es van donar a conèixer els problema de la violència contra la dona. La violència domèstica sempre ha estat un problema social que ha estat amagat i per tant ningú lluita per intentar posar-hi fi i les víctimes es veien totalment desprotegides. La violència contra les dones era considerat un problema particular de cada família.

Durant aquells anys les agressions a les dones eren com a conseqüència de l'intent de l'home de mantenir a la dona subordinada i que continués sent un objecte de propietat per l'home.

A Brussel·les al 1976 es va celebrar el primer judici sobre la violència envers a les dones i es va crear la Red Feminista Internacional. Pocs anys després, al 1979, a l'Assemblea de les Nacions Unides es va aprovar la Convenció de la Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Contra la Dona i a l'any següent es va activar la Convenció per Acabar amb la Discriminació contra la Dona. Al 1993 les Nacions Unides van redactar la Declaració sobre l'Eliminació de la Violència Contra la Dona.

Actualment, molts països tenen diverses maneres per lluitar contra la violència envers les dones. Dissenyen projectes i campanyes per prevenir i lluitar contra el seu desenvolupament i intenten acabar amb ella. D'altra banda, actualment, trobem moltes institucions que ajuden a les dones que estan vivint aquesta situació.

Tot i així, les xifres sobre la incidència de la violència de gènere continua sent molt elevada. D'altra banda les associacions, institucions i el mateix Estat, són els que intenten lluitar contra aquest fenomen per establir una igualtat entre els dos sexes.

Tal i com hem vist a la taula de l'Institut de la Dona, el nombre de trucades per dones que estan patint violència de gènere, es un nombre molt preocupant, més de 10.000 trucades. On hi havia més d'un 80% de les dones que trucaven

que afirmaven estar patint violència psicològica i un 20% física. Podem veure al diari molts retalls de casos en els que les dones estan maltractades. A continuació en trobem alguns dels més impactants, tot i que hi ha molts més casos.

MALLORCA
Apuñaia a su novia e intenta suicidarse
 Un joven de 26 años fue detenido el domingo en Palma de Mallorca, acusado de apuñaia a su novia en el pecho y el vientro. La chica, de 28 años, está grave pero fuera de peligro. Tras la agresión, el sujeto salió a la terraza y se practicó 27 cortes superficiales y una incisión más profunda en las muñecas.

ZARAGOZA
Detenido por abusar de su hija de 14 años
 Un hombre de 36 años ha sido detenido en Zaragoza como presunto autor de abusos sexuales a su hija de 14. Las agresiones se sucedían desde hace tres años, primero en el domicilio conyugal y desde hace dos meses, tras la separación de los padres, aprovechando el régimen de visitas.

Agresión con riesgo para un bebé
 Un ecuatoriano de 36 años llegó al domicilio en actitud agresiva y comenzó a golpear a su mujer el domingo en un piso de la calle Perseus de Valencia, según informó la Policía Local. La víctima tenía en brazos a un bebé de 18 meses que corrió grave riesgo.

NAVARRA
Ataca a su mujer con el palo de una escoba
 Un vecino de Lodosa de 41 años ha ingresado en prisión, por orden judicial, tras ser detenido el lunes. Su mujer declaró que sufrió malos tratos de forma continuada y que el hombre le había pegado con una escoba en el costado, una pierna, el pecho y una mano, hasta romper el palo. Según afirmó la víctima, en otras ocasiones se servía de un látigo para amenazarla los niños.

Mata a su ex mujer de varios navajazos y se suicida en un pueblo de Cádiz
 El agresor, sobre quien pesaba una orden de alejamiento, atacó a la víctima horas después de que le denunciase
Se reconoció maltratador en televisión

Una vecina de Bilbao que fue golpeada en la calle por un individuo con el que rompió la relación describe su acoso

«Ya estás muerta', me dice muchas veces»

Un hombre se entrega tras degollar a su mujer ante dos de sus hijos en Gran Canaria

El detenido por asesinar a su novia de 15 años teme que le maten en prisión

La autopsia a la chica torturada por su novio reconstruye un infierno de puñetazos y mordiscos «que la destrozaron»

«Contaba los golpes y tuve que parar al llegar a 50»

Un joven mata a golpes a su novia de 15 años tras días de tortura en Murcia
 El marido, enfurecido porque la chica la había confesado que no era virgen, le propició salvajes palizas con barras de metal y cadenas en tres noches consecutivas.

Un invidente estrangula a su pareja en Torrelavega porque ella cortó la relación
 El hombre, que vende capotes de la ONCE, informó a un amigo del crimen y a la comisaría, según voluntariamente a la comisaría.

Mata a su ex esposa de dos tiros de escopeta en plena calle y se suicida
 El agresor volvió a la zona ocho meses para dar una paliza a la menor y volvió a matarla

Un joven secuestra tres días a su novia de 15 años y la mata a golpes en Murcia
 El agresor volvió a la zona ocho meses para dar una paliza a la menor y volvió a matarla

Detenido un hombre de 69 años como supuesto autor de la muerte a golpes de su mujer en Valencia

Muere apuñaia al bajar del autobús por el ex marido que no aceptaba que trabajase
 La mujer se separó hace 10 días y vivía con su madre en un pueblo de Barcelona. Volvió de unas clases de conducir que él, un hombre celoso, acabó le prohibió.

Detienen a un hombre por matar a una joven en Reus y quemar el cadáver
 COLPIRA MADRO
 La Policía Nacional ha detenido a Esteban A. C., acusado de matar a una mujer e quemar el cadáver en la localidad barcelonesa de Reus. El cuerpo quemado fue hallado el 7 de julio en un descampado, cerca de la carretera de Sabadell. La víctima, identificada como T.G.P., era una joven de 20 años y nacionalidad española.
 Los agentes dieron con el presunto autor tras investigar el estero de la víctima, sus últimos movimientos y sus contactos habituales. Aseguraron que la joven fue asesinada desde un autobús el día de su muerte, de 21 años. Según la investigación policial, el día de la muerte fueron en coche hasta el lugar de los hechos, donde dieron tumbos. Al parecer, Esteban le propició a su víctima un fuerte golpe en la cabeza que le produjo la muerte. El cuerpo fue hallado en un campo de hierba, pero volvió al cobro de dos días para evitar el cadáver con una botella de vidrio. El acusado ha reconocido la autoría del crimen.

VALENCIA
Detienen al asesino de Alfafar
 La Guardia Civil ha detenido al hombre que presuntamente le quemó la teta a una mujer y la mató en el aparcamiento de un centro comercial de Alfafar. Los investigadores refieren la relación entre el agresor y la víctima tras documentar sus conversaciones por internet.

Una mujer muere degollada por su marido ante dos de sus hijos en Gran Canaria
 Una mujer de 27 años falleció en la localidad gran Canaria de Teide de un ataque a la garganta y degollada por su marido que quería volver a ser virgen. «No te voy a dejar, no eres para nadie, me voy a morir por ti», se cree para matarla, se le dijo al agresor, después que ella se suicidara como su hermano.

6. Influència de la societat

Des de sempre la dona han estat en un segon planell, de petita, respecte als seus germans i ja que han estat educades per a estar en un segon paper, primer el de filla que ajuda a cuidar als pares i als germans i, més tard, per a fer el paper d'esposa tradicional.

La dona durant molts segles a estat sotmesa als homes, això, encara avui dia, continua passant tot i que ja no hi ha tants casos. Aquest pot ser un dels motius de perquè hi ha violència de gènere, ja que molts homes han estat educats seguin el model de família tradicional, i si quan ell formi una família no es així, creu que la dona té més poder que ell i per tant es quan comença la violència de gènere.

Des dels inicis i ho podem arribar a veure fins i tot al segle passat, en totes les famílies, que habitualment la dona intentava suprimir els seus pensaments, opinions, creativitat per a que la seva relació, per que la seva família no es trenques.

Com he dit, el canvi de mentalitat de la societat és molt lent, ja que tant sols cal anar a l'època del franquisme en la qual el marit podia "corregir físicament" a la dona sempre que no la deixes lesionada. No tant sols es difícil treure el mite que l'home es superior a la dona per l'antiga cultura sinó per les encara lleis sexistes i discriminatòries que existeixen.

A llarg de l'història les dones han tingut una inferioritat legal que va començar a desaparèixer amb la democràcia. Fins al moment les dones pensaven que ella depenien del pare i més tard al seu marit i que tant a l'un com a l'altre l'havien d'obeir en tot moment. Normalment no treballaven fora de casa i si ho feien necessitaven el permís del seu marit.

Els homes aïllant i oculten a les dones, l'art, la ciència i fins i tot la religió es d'homes. Es culpabilitza a la dona i es categoritza a la dona com dolentes, astutes, mentideres, falses, etc. Es dóna més importància al que diu un home al que diu una dona, ja que des de fa molts segles la dona sempre ha estat a un segon planell.

Durant molts anys han fet arribar a pensar a la dona que si no es casava amb un home i tenia un matrimoni convencional, res li aniria bé. Per aquest motiu la dona té un necessitat de tenir contacte amb la societat, especialment, amb els homes.

“Quan més violència pateix una dona durant els primers anys més probabilitats hi ha de que la relació continuï i ella més amor li doni. La dependència amorosa d’una dona cap a la seva parella es més gran com més incapaç es d’escapar de la violència”. La dona es debat entre la violència i la necessitat que l’estimi i l’accepti.

6.1. Historia de la dona en l’àmbit de la violència

Al fer la recerca per saber quan va començar les agressions a les dones, l’historia ens mostra ha passat desapercebuda en els fets més importants. Les escenes de violència domèstica que succeïen es justificaven per la posició social de la dona i per la seva ignorància. La violència per tant apareix a partir de les característiques de la societat masculista i per una sèrie de ideals i costums que afavoreixen aquesta situació. Per tant l’agressió a una dona té els seus inicis en els primers moments de la societat patriarcal, on no s’amagava la violència contra les dones, era un fet “normal”, ja que ajudava a que les dones ho fessin, segons els homes, correctament.

A continuació analitzar la historia de la societat i el paper que ha tingut la dona en cadascuna de les etapes:

- El període prehistòric. Durant l’època del paleolític inferior els éssers humans s’organitzaven per comunitats on cadascú jugava un paper molt important dins de la societat. Durant el paleolític mitja ja existien una diferenciació entre homes i dones, que es manifestaven principalment amb els enterraments quan depenen del sexe se’ls enterrava amb uns objectes o altres. Durant el paleolític superior tant els enterraments com a l’art es reflexa un creixement del paper de la dona. Les manifestacions artístiques donen testimoni del predomini de l’home. Durant el neolític el conreu i la ramaderia i la configuració dels primers poblats van suposar una sèrie de canvis socioeconòmics, i dels papers de la dona i els

homes. Uns marxaven a caçar per buscar el menjar i altres es quedaven cuidant del poblat i dels nens.

- L'edat antiga. Als pobles pre-romans les famílies eren patriarcals tot i que hi ha diversos documents que diuen que les famílies eren matriarcals com els textos de Diodoro i Estrabón. En aquest tipus de famílies les dones eren les que cultivaven les terres i anaven a la guerra. Per tant el govern per part de la dona i s'han trobats documents en els quals es diu que aquest tipus de societat va acabar a finals de la civilització grega. Més tard es va substituir a la dona guerrera, portadora de la justícia i del saber a una dona maternal, submisa i dependent. Dins de la mitologia grega ens mostra com perquè un deu entri al Olimp, primer viola a la deessa, primera mostra que a través de la violència s'aconsegueix demostrar la superioritat que creien que tenien els homes. El matrimoni era monogàmic i les propietats que tenia les dones les perdia i passaven a les mans del seu marit. Amb l'arribada de l'Imperi Roma, canvien les característiques del paper de l'home i de la dona i els que tenen dins de la societat. Per una banda s'afirma el principi d'igualtat entre la parella, però no es deixa la seva manifestació ja que pensen que a la dona havia de ser submisa a l'home. S'instaura l'ús de les arres durant la celebració de les noces com a mostra de la compra del cos femení. Constantí el Gran, va ser el primer emperador cristià que va obligar a executar a les dones per infidelitat, que va suposar el principi de tot tipus de violència envers a les dones. La llei elaborada per l'emperador deia que el marit havia de donar tres avisos a la dona infidel i si aquesta continuava amb el seu amant, el marit podria matar a l'amant. Aquesta idea es va mantenir al llarg de l'edat Mitjana mantenint que l'home havia de advertir, primerament a l'amant, per poder-lo matar.
- Edat Mitjana. En les relacions de parella, quan s'havia de prendre alguna decisió era l'home qui les realitzava i continuava existint en sentiment de la compra de la dona. En els casos d'infidelitat femenina o esterilitat donaven el privilegi al marit de poder acabar amb la vida de la seva dona, esclavitzar-la o vendre-la. Segons la llei, l'home quan matava per aquest motiu no era considerat un delicte, només un acte per demostra

el que era seu. En el cas dels visigots, van anar més enllà i si trobaven a la dona amb el seu amant qualsevol dels seus germans, pares o marits, els podien matar a tots dos, sense considerar-se delictes. També es veia aquesta desigualtat en els temes hereditaris, l'home era qui rebia tot tipus d'herència. A partir del 1600 es va restringir el dret del marit de matar a les dones o als amants, només en algunes circumstàncies. A l'alta Edat mitjana, persisteixen diferències entre homes i dones a tots els nivells, destacant el legal, ja que no tenia cap mena d'importància la dona en temes legals. El paper de la dona anava condicionat per els valors de l'època, la religió, la condició social... L'única importància que tenia la dona era en temes de matrimoni, fills, la casa i l'honor de la família. *Geoffrey de la TOUR DE LANDRY*, en temps medievals va dir: “ *Este es un ejemplo para toda mujer sufra y aguante pacientemente, para que no pelee con su esposo o le conteste ante extraños, como hizo una vez una mujer que contestó a su marido ante extraños con males palabra; él la tumbó con su puño; con el pie le pegó en la cara y le rompió la nariz. Desde entonces tuvo la nariz deforme... Esto le vino por la lengua que usó para hablar de su marido, o mejor, amo, ya que a este se debe*”. En aquesta època predominava els drets locals i normes dictades pels reis i les corts i les decisions judicials. Continuava havent una diferència entre els homes i les dones i aquesta desigualtat afavoria a l'agressió de la dona. Al segle XIII Tomàs d'Aquino va afirmar: “ la mujer está sujeta a las leyes de la naturaleza, y es esclava por las leyes de las circunstancias... La mujer está sujeta al hombre por su debilidad física y mental”. Durant aquesta època (segles X- XIII) la violència envers a les dones que no actuaven com creien correctament els homes era molt abundant. Una “dona desvergonyida” podia ser colpejada, violada i també assassinada. Quan una parella no podien cuidar dels seus fills i en tenien un altre mataben abans a la filla que al fill. Per als homes el matrimoni era el moment de mostrar la seva superioritat i la dona era un objecte. Durant el segle XIV la dona tot i estar sota el cuidat de la família tenia el perill de ser violada. A les ciutats de Itàlia, França i Anglaterra durant els segles XIV al XVII hi havia dones violades per tot tipus d'homes (soldats, hostes, amos, jornalers...). La responsabilitat de

ser atacada o violada sempre era de la dona, ja que es considerava que ella era la que provocava aquestes situacions. A partir del segle XIII, quan acusaven a un home de violar a una dona aquest podia dir acusar-la de ser prostituta. La violència física envers a les dones era un càstig i significava que l'home controlava el seu matrimoni. Les dones mai es podien defensar a través de la justícia. La situació de la dona al segle XV era totalment desfavorable. Era considerada com la que estava destinada pel matrimoni i amb una sèrie de funcions que indicaven una desigualtat respecte al seu marit. Les funcions de les dones eren tenir i cuidar dels fills i del marit. Durant aquest segle l'home, encara podia matar a l'amant de la seva dona en el cas d'infidelitat. Tot i que, la justícia comença a intervenir en aquests casos, i són els jutges els que s'encarreguen de dictaminar la condemna de la dona (la mort). L'home acaba matant a l'amant de la seva dona i a ella com a càstig li donaven una pallissa i podien arribar a matar-les.

- Edat moderna (segles XVI-XVIII). Durant aquest període no van haver-hi molts canvis en el paper de la dona dins de la societat. Els anglesos al segle XVI creien que després d'una violació es queda embarassada es perquè havia estat consentida la relació. La major part de les violacions de l'època es van produir entre les classes mitjanes i baixes de la societat. El conjunt dels agressors destaquen perquè són coneguts per la família o tenen alguna relació amb la família. Les víctimes eren noies del servei o semblants. Les edats de les víctimes eren entre els sis i els setze, que eren les edats en els quals les dones treballaven a la tipologia de treballs esmentats. La violació es considerada un delicte poc important i les víctimes no li donaven gaire importància. Per les dones tenia més importància l'entrada a la seva casa sense permís, l'amenaça, les ferides...Les condemnes aplicades eren diverses, augmentaven si hi havia més d'un delicte (robatori, homicidi...) i es donaven entre els homes d'una categoria inferior a dones d'un grup social superior d'una edat de dotze- catorze anys. Un home d'un nivell superior violava a una noia d'una categoria inferior. Algunes de les condemnes corporals podien ser les mutilacions, cegueres, castracions, les desterraven o se'ls

imposava la pena de mort. Durant aquest període va sorgir alguns moviments que van permetre a la dona una formació acadèmica.

- Edat contemporània (segle XIX). La dona era considerada inferior, com si fos menor d'edat. La dona no només havia de suportar la violència sinó que també era la culpable per la societat, ja que deien que ella havia estat la que l'havia provocat. Les denúncies de les dones per agressions sexuals eren inexistents. Les denúncies que es produïen eren per els pares o germans ja que les dones estaven sota la tutela d'algun home. Es celebrava un judici en el que es valorava aquesta pèrdua de la virginitat de la dona ja que la podria conduir al món marginal. L'obligació del agressor de pagar era una forma per compensar a la víctima i a la família, ja que una dona que havia estat violada no la podien casar. Aquest aspecte feia que molts cops s'amagués la violació i es cases a la dona ràpidament. Es dubtava de la capacitat de la dona, ja que era considerada incapaç. A Anglaterra, fins l'any 1870, el marit es el que es fa càrrec dels delictes de la seva dona. El fet de ser una víctima margina encara més a les dones. Durant aquest període les dones van tenir l'opció de l'avortament. Durant aquest període la dona continuava estan sotmesa a l'home. L'home era considerat " el jutge sobirà i absolut de l'honor de la família", per tant és l'encarregat de controlar que la conducta de la dona fos la correcta. Al 1840 un jutge autoritza a un home a colpejar a la dona i a segrestar a la dona sense crueltat. L'home pot utilitzar qualsevol recurs per què la seva dona torni a casa. El "deure conjugal" permet a l'home a utilitzar la violència per tal de mantenir el matrimoni i l'honor de la família, sempre seguint la naturalesa, les seves lleis i costums (quan s'utilitza la violència). A final del segle es diu que l'home no pot tractar a la seva dona com una prostituta deshonrant-la amb actes contra natura. La desigualtats en les condemnes per infidelitat eren molt grans, ja que l'home si ho feia no tenia cap conseqüència però si era la dona qui ho feia ella podia acabar morint o com a mínim maltractada. Durant aquest segle, la dona si volia anar a treballar havia de demanar permís al seu marit. La dona si no es casava era una dona solitària i socialment marginada. Quan es donava violència de gènere les

condemnes eren menys greus quan es donaven dins de l'àmbit familiar, en canvi, si es donava fora eren condemnats a treballs públics. La violència dins del matrimoni, no era jutjada estrictament sinó que a les sentències es donaven consells del comportament que haurien de tenir els marits i el de les dones (cuidar dels marits, escoltar-los, fer-los cas...). La majoria dels actes de violència que es feien envers a les dones no tenien cap tipus de conseqüències i els agressors eren persones conegudes.

- Moviment feminista. Va començar a partir de la Revolució Francesa. Es començaven a plantejar si realment hi havia les diferències entre els dos sexes i van intentar demostrar la igualtat intel·lectual i moral. A França van sorgir diversos clubs en els que hi havia les primeres manifestacions de la idea femenina. Al 1866, un diputat anglès va ser el primer que va presentar la proposta del dret a vot de les dones, tot i així no es va aconseguir fins després de la Primera Guerra Mundial (1918). Poc a poc va anar canviant el paper de la dona dins de la societat, tot i que es mantenia els mateixos rols, la dona començava a "alliberar-se". A Espanya no va ser fins al 1978 quan va començar poder votar la dona, tot i que la primera vegada va ser durant la Segona República.

6.2. Medis de comunicació

A l'actualitat hi ha una desigualtat que es mostra principalment dins de la publicitat. La publicitat als seus inicis era molt masculista, i amb el temps ha evolucionat cap a posicions on la dona té més importància, com actualment. Tot i que l'home continua tenint encara un paper preponderant i ocupa un paper més important als mitjans de comunicació.

Avui en dia l'home i la dona se'ls considera gairebé iguals, la publicitat dissimula els estereotips per no mostrar-los d'una forma directa i descarnada, i així demostrar que la dona s'ha d'encarregar de la llar i els fills i l'home de portar els diners a casa, treballar, amb l'objectiu de representar els rols tradicionals sense córrer el perill de ser denunciats, ja que es veuen en un segon planell.

Molts anuncis que han mostrat aquests estereotips de forma més clara han estat denunciats, per persones ofeses i aquestes van recórrer a les entitats reguladores com per exemple l'Observatori de la publicitat o l'Institut de la Dona.

L'evolució dels anuncis ha estat molt gran, tant pels canvis socials i culturals que han hagut durant els segles, com per les estratègies de marketing que es van haver d'utilitzar. Per tant no seran iguals els anuncis egipcis que els que es van elaborar a l'edat mitjana o els de l'actualitat. La publicitat va canviar d'estil però es van continuar elaborant els mateixos estereotips.

Amb això van sorgir els primers anuncis sexistes, els quals no van ser denunciats fins els anys 90 ja que abans a la societat la dona sempre era destinada a les feines de la llar, els fills i a ocupar-se del seu marit, sense poder opinar i sense prendre decisions per ella sola.

Això ha anat evolucionant i la dona s'ha anat col·locant en posicions més igualitàries a l'home, però a la publicitat es segueixen veient anuncis masculistes els quals deixen a la dona a un segon planell, maltractada o utilitzada com un objecte sexual.

Actualment, les tasques de la llar no són únicament fetes per la dona sinó que ara també apareix la figura de l'home, però sempre amb una visió més professionalitzada.

Els anuncis en els quals se li atribueix un paper estereotipat a la dona, són denunciats pels organismes reguladors com l'Institut de la Dona i l'Institut de la Publicitat. Aquests organismes han denunciat aquests anuncis perquè mostren sexisme, rols i estereotips femenins.

En aquests últims anys l'estereotip del cos femení ha sigut molt esvelt i jove, com a clau de la felicitat i l'èxit donant una imatge estereotipada de la dona real. En canvi quan apareixen dones grasses i madures són aquelles que viuen la vida real, aquests estereotips apareixen en la publicitat per tal de fer arribar missatges ràpids, efectius i atractius. Per tant s'utilitzava a la dona objecte per donar crida l'atenció dels compradors.

Els estereotips més destacats són la dona mestressa, que s'encarrega de la llar i dels fills, com a objecte sexual, inferior a l'home, molt femenina, preocupada per si mateixa i per agradar a la resta i incapaç de prendre les seves pròpies decisions. En canvi l'home és agressiu, independent i té el poder.

La superioritat del personatge masculí sobre el femení va acompanyada de la nostra cultura i societat que es veu reflexada dins dels anuncis de la publicitat i fins i tot la podem trobar també en alguns programes de televisió on la dona, de vegades, continua apareixen amb els rols i estereotips esmentats. La imatge que té la dona en la publicitat falseja la realitat i fa impossible la seva participació a la societat.

Als anuncis sexistes es discrimina a la dona atribuint unes característiques psicològiques, formes de comportament i rols que només pertanyen a un sexe determinat; la qual cosa condiciona el desenvolupament dels homes i les dones.

També apareixen imatges negatives, estereotipades i violentes de la dona. De vegades són invisibles o només apareixen per la seva aparença en comptes de per les seves habilitats.

La publicitat fa que augmenti el sexisme i amb això la desigualtat de gènere i per tant ajuda a la perpetuació dels rols i dels estereotips que fan possible la violència de gènere. Aquesta envia missatges discriminatoris que influeixen en la forma d'opinar de les persones i els fan assimilar rols que poden ser discriminatoris.

7. Ajuts i formes per a les dones maltractades per poder sortir de la violència

7.1. Com valorar el risc?

Per poder fer una valoració del risc que té cada víctima s'han de tenir en compte una sèrie de característiques, com més característiques compleixin major risc hi ha. Les característiques principals són:

- L'agressor va patir o presenciar violència de gènere en la seva família d'origen.
- L'agressor és sexista i creu que la dona es inferior a ell, es creu amb dret de controlar-la.
- Si l'agressor consumeix drogues hi ha més intensitat a la violència.
- Si ell l'ha amenaçat de matar-la o hi ha hagut algun intent.
- L'agressor té una personalitat amb trets psicopàtic (superficial, mentider, no té remordiments ni empatia, impulsiu...).
- Quan la dona està indefensa (embarassada, amb malalties que la incapaciten, no té ningú que l'ajudi, pocs recursos econòmics...).
- Ella creu que la matarà o la ferirà greument.
- Ella la deixat o ho ha decidit i ell ho sap.

En el cas que la dona no tingui el valor de denunciar o d'intentar sortir d'aquesta situació molts cops acaba continuant amb el síndrome d'Estocolm, amb el qual la dona agreeix a si mateixa o als fills i adapta la seva personalitat a la que l'home vol que tingui. Altres vegades, desgraciadament, la dona pateix lesions molt greus i irreversibles i pot arribar fins i tot a morir en mans de la seva parella. Altres dels finals que poden sorgir són el suïcidi de la dona (incitat per l'home), la mort psíquica (ingressen en centres psiquiàtrics) o a l'homicidi (mata a l'agressor en defensa pròpia).

També s'ha de tenir en compte que la violència física sempre és més perillosa que la psicològica, tot i això en per poder fer una valoració més concreta s'ha de tenir en compte l'escalada a la violència que hem explicat anteriorment (punt 2.3).

Si la primera explosió, un cop a la cara o una empenta, es deixa passar, és segur que la intensitat de les agressions augmentarà i és possible que més tard sigui molt més difícil sortir-ne. De la mateixa manera si al principi només hi ha violència psicològica i no se li dona la importància que té, segur que augmentarà i podrà arribar a violència física.

En el cas que la violència física produeixi lesions importants cal anar a un centre mèdic o un hospital i demanar que facin un reconeixement complet per tal que elaborin un informe per entregar-lo a la policia, en el cas de denuncia.

Quan el nivell de perillositat és molt alt, cal que la dona demani ajut a les institucions, a la policia i a la seva família. Les institucions i la policia, li donaran seguretat, ajuts econòmiques, socials i psicològiques.

Però cal que no s'arribi a aquests nivells de perillositat tant alts. Per això, és molt important que mai es menyspreï cap tipus d'acte violent pensant que no té importància. Cal que no es deixi passar cap tipus d'agressió i que en el moment en el que es produeixi intentin parlar-ho, canviar-ho i fer que no torni a passar. En el cas que es torni a repetir cal posar un ultimàtum o definitivament deixar aquest tipus de relacions ja que poden acabar en una relació molt perillosa per la dona.

7.2. Com detectar-ho

Habitualment la violència de gènere és molt difícil de detectar ja que s'invisibilitza, s'intenta justificar o es tolera socialment. D'aquesta manera la violència de gènere es normalitza i perd importància considerant-la com un fet que sempre ha existit i que es impossible que et passi a tu. D'altra banda també s'intenta justificar amb excuses com que depenen de la situació de la dona, o que elles intenten provocar-les, el consum de drogues o alcohol... Quan s'utilitzen aquestes excuses sempre van lligades als rols que se li donen a les dones i els que reben els homes.

En el cas de la violència psicològica és molt més difícil la seva detecció, sobre tot per la víctima, ja que el procés al que esta sotmesa l'anul·la per complet. D'altra banda va creant un sentiment cap a l'agressor de necessitat i de que ell és realment qui fa tot bé. Això fa que ella en el cas d'agressió física ni intenti

protegir-se ja que creu que ell sempre la protegeix i que ho fa tot bé. Per tant, una dona pot pensar que realment si l'esta agredint físicament és perquè ella a fet alguna cosa malament o perquè realment ho mereix (com a càstig).

Un altre aspecte que s'ha de tenir en compte es que d'alguna manera la violència de gènere es tolera socialment, ja que amb alguns discursos, encara, es demostra que la violència de gènere és un aspecte normal o que transmetre'n els rols i estereotips masclistes que fan possible la seva normalització. Habitualment, els agressor són els que utilitzen aquest tipus de discursos en els que intenten justificar les agressions amb l'ús dels rols masclistes.

Alguns dels discursos més habituals que es donen en la violència de gènere són els següents:

Discursos falsos per justificar la violència de gènere	
Mites	Realitat
El maltracte a la dona només es dona en els nivells econòmic i educatius més baixos.	Es dona en tots els tipus de nivells educatius, socials i econòmics.
La violència psicològica no és tant greu com la física.	Aquest tipus de violència pot ser molt pitjor que la violència física ja que si es dona durant molt temps pot provocar un desequilibri emocional i pot provocar que ella vulgui morir-se.
“Les dones que són maltractades els deu agradar, ja que sinó no ho permetrien”.	Els responsables de la violència són els agressors. Les dones tenen por i per tant no són capaces de demanar ajuda ni poden deixar-los.
La violència envers a la dona sorgeix com a conseqüència d'algun tipus de malaltia mental.	Només un baix percentatge de les agressions són donades per alguna malaltia mental. Les dones com a conseqüència de les agressions, de vegades, poden arribar a patir alguna malaltia mental.

<p>El consum de drogues o alcohol són la causa de les conductes violentes.</p>	<p>Poden actuar com a desencadenant o com a excuses però mai són la causa. Hi ha moltes persones que beuen i consumeixen drogues i no maltracten. També hi ha maltractadors que no beuen ni prenen drogues.</p>
<p>La conducta violenta és innata, que pertany a la personalitat de la persona. Els homes són violents per naturalesa</p>	<p>La violència s'aprèn a través de la educació que reben els fills per part de la societat i de la pròpia família. La majoria que són violents a l'àmbit familiar, no ho són fora de la llar.</p>
<p>Si una dona estima i compren suficient a la seva parella, aconseguirà que ell canvi i deixi de maltractar-la.</p>	<p>El problema de l'agressor no es la falta d'amor per part de la seva dona. Per tant, que ell canviï no esta en les mans de la seva dona, ell és així.</p>
<p>El més important per la família es que els fills creixin amb els seus pares vivint junts en la mateixa casa.</p>	<p>El més important perquè els fills creixin bé, és que visquin en un ambient d'amor i sense cap senyal de violència. Tot i que els fills no pateixin directament la violència exercida cap a la seva mare, ells indirectament reben les conseqüències (són violents, tenen por...)</p>
<p>Si hi ha violència no pot haver-hi amor.</p>	<p>Al principi de la relació, les conductes violentes es donen en cicles (tensió→ explosió→ lluna de mel...) que fan que la dona continuï volent estar amb el seu marit. Ell sent un amor possessiu, dependent, addictiu...</p>
<p>La violació només es dona en mans de persones desconegudes per la víctima.</p>	<p>La majoria de les violacions les realitzen a dones conegudes o amb les quals confien. També es poden donar dins del matrimoni.</p>

Al cap i a la fi, la societat té molt assumits la majoria dels mites sobre la violència de gènere, tot i que ara comença a canviar la concepció sobre la violència, sent conscients del que realment significa. Però encara, trobem casos en que la dona no es conscient de la situació que esta patint, fins i tot en el moment en que ella es maltractada físicament (la mostra més clara de la violència de gènere). Això fa que la detecció de la violència de gènere sigui molt més difícil i per tant fins i tot les víctimes pensin que realment no esta passant.

La societat no esta gaire bé informada o de vegades pensen que elles mai patiran violència de gènere, sobre tot al principi, durant els primers cops o insults i humiliacions. Pensen que només són situacions aïllades que no tenen perquè tornar a passar, però mai es així i torna a passar.

De vegades les dones no són conscients de que realment estan patint violència de gènere ja que ells després de l'explosió de violència sempre es mostren molt penedits del que han fet i ella pensa que mai tornarà a passar. Altres vegades perquè pensen que aquest és el caràcter d'ell i que tot i això ell no podria ser un maltractador, només té un caràcter fort.

Altres vegades les dones reaccionen negant o ocultant les agressions, minimitzant la gravetat de la situació, culpabilitzant-se a si mateixes o creien que elles són les agressores. Es poden donar aquestes circumstancies, ja que les dones poden tenir por per la desprotecció, falta de seguretat o els trastorns provocats als seus fills, per la por per les conseqüències després de deixar l'agressor, per la vergonya per haver patit violència de gènere, els sentiments de culpa (pensen que són la causa), presenten el síndrome de Estocolm (explicat al punt 9) o poden tenir por al seu futur.

Totes les parelles discuteixen per les seves diferents opinions o per qualsevol altre tipus de conflicte. Però hi ha un petita barrera que passa de ser una simple discussió a violència psicològica i fins i tot física.

Podem saber que una dona esta patint violència de gènere quan durant aquestes "discussions normals", ell la insulta, la humilia, li dona algun cop, tira

o trenca algun objecte... Arribar aquests extrems no és normal. També podem notar que una dona està patint violència de gènere quan veiem les conseqüències físiques o quan veiem que la dona pateix tensió, depressió, inquietud...

No ha d'haver cap discussió per detectar que una dona està patint violència de gènere, només cal veure si ell la controla, la sobreprotegeix, la humilia davant d'altres persones, la crida, la maltracta físicament...

Tots aquests només són una petita part dels actes que l'agressor fa contra la dona, però per fer un anàlisi més exacte caldria analitzar cada tipus de violència i veure quines són les característiques de cadascun d'aquests. D'aquesta manera podríem saber si realment s'està patint violència, ja que habitualment la violència de gènere està amagada amb darrera de l'aparença d'una parella normal.

Tot i així, en el cas que una dona pateixi alguna de les situacions esmentades anteriorment caldria tenir en compte que potser aquesta dona està patint violència de gènere.

Pot ser molt més difícil detectar la violència psicològica ja que les seves conseqüències no són visibles sinó que només es reflexen a l'actitud, personalitat i autoestima de la dona. En canvi, la violència física i sexual, les seves conseqüències són molt més evidents (apareixen blaus, fa mal on va donar el cop,...).

7.3. Recursos i estratègies per posar fi a la violència de gènere

La falta de recursos econòmics molts cops condiciona molt la fugida de la dona de la violència masclista, o fa que la dona torni amb el seu agressor. Els advocats i tribunals han de proporcionar informació de com pot fer que la dona tingui independència econòmica. Un aspecte molt important per poder sortir de la violència és tenir una seguretat econòmica.

Tot i això que hem dit, la violència sorgeix a tots els nivells socials, però la fugida és molt més fàcil per a les dones que tenen una seguretat econòmica o un lloc o poder estar segures. Si han perdut el seu patrimoni durant la violència, durant la separació amb l'ajuda dels advocats recuperen les seves pertinences.

Hi ha serveis que garanteixen o ajuden a que les dones amb pocs recursos econòmics puguin viure una mica millor. Assegurar que cobrin les pensions alimentaries dels seus fills i ajuden a millorar l'economia d'ella.

La dona quan acabi amb la seva relació amb l'agressor és recomanable que demani un informe de les seqüeles físiques i psicològiques d'ella i dels seus fills. Ha de demanar ajuda al telèfon d'atenció a la víctima, que li donaran suport jurídic i psicològic. Demanar ajuda a l'assistent social del teu municipi.

En el cas que la dona en el moment de l'agressió no hagi necessitat anar algun centre mèdic o hospital cal que la dona vagi a un centre d'atenció especialitzada del seu municipi, ja que ells li podran donar tot tipus d'ajuda.

En el cas que la dona tingui molta por de deixar al seu marit cal que expliqui algun veí de confiança la seva situació i pacti alguna senyal per què ell sàpiga que necessita ajuda. D'aquesta manera en un moment on realment necessiti que algú l'ajudi aquest podrà reaccionar.

Si la dona decideix deixar a la seva parella, cal que primer prepari la documentació, la roba i altres objectes personals per poder marxar que possiblement mai marxarà. També cal que la dona informi de la seva situació a persones de confiança perquè l'ajudin a marxar i la seva fugida sigui segura. És molt important que la dona sempre porti el mòbil per en cas de perill truqui a la policia o al telèfon d'emergència. Si la dona no ha pogut agafar totes les seves pertinences cal que demani ajuda a la policia per tornar a la seva casa d'una manera segura.

D'altra banda si la dona tot i haver deixat al seu marit, continua tenint por per si la torna a fer mal, hauria d'anar a posar una denuncia i posar un ordre d'allunyament per tal de tenir seguretat.

També és molt important que s'informi als seus fills per protegir-se, així cal que portin el mòbil sempre i en el cas de que estiguin en perill poder utilitzar-lo.

7.4. Informació i assessorament jurídic

La informació i l'assessorament adequats a cada situació personal han de poder ser accessible a qualsevol dona, ja que és la clau per al canvi i millora de vida, ja que durant aquell període la va aïllar del món.

Per això a tota dona que a patit violència se li dona informació i principalment suport jurídic. Es complementa amb una ajuda a la resta de necessitats que pot presentar una dona en aquesta situació i que ajuden a que la dona pugui tornar a tenir autonomia i pugui viure sense por.

La dona pot trobar informació, en els centres provincials de la dona, als centres municipals d'informació per a la dona, al telèfon gratuït esmentat (a l'apartat 7.7.), a la pagina web de l'institut català de la dona i a la web de la Direcció General de Violència de Gènere.

7.5. Sortint de la violència de gènere

Una dona que denuncia la violència de gènere, comença des d'aquell moment a partir molt més risc, perquè el agressor es sent molt més amenaçat. En el moment de realitzar la denuncia donen la possibilitat de posar una ordre d'allunyament. Potser no únicament amb aquesta mesura es pot solucionar aquest problema sinó que haurien d'obligar a fer més centres de tractament i hi hauria d'haver molts més equips de diagnòstic. El objectiu de la denuncia és protegir a la víctima i impedir que l'agressor torni a maltractar-la. Molts cops aquest objectiu no es compleix, tot el contrari, fa que l'agressor molt més enfadat faci el possible per trobar-se altre cop amb la víctima.

D'altra banda les condemnes dels agressors haurien de ser molt més estrictes ja que en el moment en el que es denuncia ningú el sotmès a cap interrogatori per un expert i molts cops ni tant sols va a la presó, únicament en el cas de mort. Molts cops és millor preveure a haver de cura.

La majoria de mesures, per tant, estan destinades a protegir d'una manera o d'un altre a la víctima però no hi ha cap que estigui destinada a castigar "correctament" al agressor perquè realment no torni a fer-ho. Hi ha mesures com l'ordre d'allunyament o com el suport dels psicòlegs per fer el tractament a les víctimes i als seus fills, però aquests sempre viuran amb por perquè en qualsevol moment es poden tornar a trobar-se el seu agressor pel carrer.

El que es proposa és que hi hagi un bon equip de psiquiatres, psicòlegs, neuròlegs que puguin veure el grau de veritat que hi ha en una denuncia i la

perillositat de l'agressor, si pren algun tipus de drogues o alcohol, etc. perquè ell també haurà de rebre tractament.

Han augmentat molt les denúncies però també es cert que han augmentat molt més les morts a mans dels seus agressors i com he dit abans les condemnes són desproporcionades amb la gravetat dels delictes.

Una de les solucions no és únicament fer que l'agressor estigui a la presó sinó que durant aquest temps haurà d'haver estat sota tractament (com he dit anteriorment).

D'altra banda s'hauria de controlar més la publicació de la violència de gènere en els medis de comunicació del cor ja que utilitzen aquest fet per poder guanyar diners i d'una manera o un altre estan fent propaganda. Els mitjans de comunicació han de servir per conscienciar a la societat perquè les víctimes pugin conèixer els recursos al seu abast i no per menysprear o treure-li importància a la violència.

Una de les altres solucions que donen es el haver de marxar de la ciutat perquè realment aquesta serà l'única manera de que la víctima no tingui por de que la pugui trobar i que torni a actuar de la mateixa manera. Però realment aquesta no es un solució perquè a sobre que la dona a patit la violència ella per seguretat ha de marxar per assegurar el seu bé, ja que per moltes lleis que hi hagi realment la dona encara està molt desprotegida.

Tot i això l'ordre d'allunyament no és l'única solució si no una més de moltes altres, les dones que tenen algun problema econòmic o psicològic, reben ajudes econòmiques i poden rebre fins i tot pisos on poder refer la seva vida, i sempre tenen el suport dels millors psicòlegs i altres professionals per poder continuar amb la seva nova vida sense tenir por.

Quan la víctima deixa al seu marit, ell pot prendre dues actituds. La primera consisteix en intentar tornar amb la seva dona demostrant-li que ha canviat i que mai més tornaran a repetir-se situacions com aquestes. La segona és quan l'home pren la seva actitud més violenta, ell esta molt furiós i és capaç de fer qualsevol cosa per tal d'aconseguir que torni amb ell, fins i tot matar-la.

7.5.1. Què es pot fer si ets a prop d'una víctima de la violència de gènere?

Primerament, la víctima ha de rebre el suport i la confiança de la família i/o amics, i s'ha d'intentar transmetre seguretat i fer que ella es senti d'aquesta manera. No s'ha de jutjar mai a una víctima simplement donar-li el suport i respectar les seves decisions, però sempre intentar fer-li veure que no pot continuar amb aquesta vida plena de violència. En el cas que algun veí escoltes algun soroll fort i discussions fora de lo normal es recomanable que truqui a la policia, potser que hi hagi algú en perill.

7.5.2. Què fer si ets víctima de la violència de gènere?

En el cas que encara estigues patint la violència és molt important que et protegeixi les parts més vulnerables, la cara i el cap. Si és possible s'ha de tancar en una habitació amb finestra per on poder escapar o demanar ajuda i si té la possibilitat de quedar-se sola a casa ha de tancar la porta de casa i portar el mòbil sempre al damunt. En el cas que la víctima tingui bona relació amb els veïns que pacti una senyal perquè ells reconeixin que esta en perill i l'ajudin.

Els fills també són víctimes de la violència, la mare ha d'intentar ensenyar-los que s'han de protegir, amagar-se o demanar ajuda.

Quan aquesta situació a arribat al límits, la dona ha de estar preparada per posar fi aquest patiment, però primer necessita assegurar-se la seva marxa.

En el cas que es produeixi un altre baralla ha d'intentar estar en un lloc que tingui sortida i que no sigui la cuina (hi ha ganivets). Ha de tenir preparada la maleta i tenir-la a casa d'un familiar o d'alguna persona de confiança. Hauria de parlar amb un veí amb el qual tingui confiança i demanar-li que si escolten crits que truquin a la policia. També seria convenient que pactessin una clau amb els fills, família i amics o veïns per donar a entendre que necessita ajuda.

Ha de decidir un lloc on poder continuar amb la seva vida, o iniciar un nova lluny de l'agressor.

En el cas que realment en pateixi perquè ell pot tornar a buscar-la o en pot fer algun tipus de dany, seria convenient que es poses una ordre d'allunyament, i si en qualsevol moment la dona veu que l'agressor la incomplert truca

immediatament a la policia, potser que si no ho fes fos tard. Es molt important parlar d'aquest tema amb la família, amistats i veïns, et poden ajudar.

Si la dona decideix quedar-se a casa seva, els passos que hauria de fer són: obrir un compte bancari a nom seu, deixar diners, unes claus, còpies de documents, roba i medicaments a casa d'un familiar o d'algú de confiança; canvia el pany de les portes i assegura les finestres, informa a l'escola, guarderia de qui pot recollir als teus fill. Es important que parli amb els veïns, canviar de telèfons i mai trucar al mal tractador des de casa teva.

Al treball i en públic, ha de tenir clar en qui pot confiar, si es possible parlar amb el personal de seguretat del treball de la dona perquè aquest no deixi la entrada a l'agressor. Si la dona pot aconseguir que algú l'acompanyi en el trajecte del treball a casa i de casa al treball o si no canviar de ruta.

La violència de gènere no acaba amb la separació, si no que és en el moment en que la víctima pateix més perill.

La dona ha de parlar amb els seus fills i explicar-li la situació i com hauria d'actuar. En el cas de que ell es trobi en perill, ha de trucar algú que el pugui ajudar o demanar algú de confiança. Ha fer que ell reconegui els primers signes de perill (criden, ell està borratxo...). Es molt important que quan la dona expliqui aquesta situació al fill, no intenti condemnar al pare si no als fets que realitza aquest, potser que es poses en contra d'ella si actua així. Un altre fet molt important es que durant l'agressió a la dona mai intenti ficar-se entre ells dos.

Durant el regim de visites, els fills passaran una temps amb l'agressor i aquest pot utilitzar el temps per manipular-los i fer mal a la dona. Habitualment:

- Criticant a la dona davant dels seus fills. Dient que esta boja, que s'emborratxa, etc.
- Posant als seus fills en contra de la dona.
- Preguntant als fills sobre el que fa la seva mare o amb qui surt, i demanant que els fills espïïn a la mare.
- Insultant als fills si no es comporten bé.
- Culpant a la dona de la seva separació.

- Pot aprofitar els moments d'intercanvi per agredir a la dona.

Habitualment, ell continuarà volen tenir contacte amb la dona, la trucarà amb qualsevol excusa sobre els nens, la anirà a buscar al treball, per això es molt important que compleixi, la dona, la sentència al peu de la lletra per així evitar problemes i recordar-li a ell que també ho ha de fer així. En el cas que ell vulgui discutir o continuï insistint, es millor que marxi o que parli amb el/la seu/va advocat/da.

7.6.Servei d'acolliment a dones maltractades

Es tracta d'una casa que ofereix acolliment i atenció a les dones i als seus fills, que necessiten un lloc de protecció i on els ajudin a superar les conseqüències de la violència de gènere.

Aquest servei es impulsat per al Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya.

Per tant, la seva funció es donar suport a les dones i a les seves famílies durant tot l'any i a qualsevol hora del dia o la nit, per què així com abans millor pugin recuperar-se, tornar a tenir autonomia i autoestima.

Durant l'últim any han donat suport a 55 persones, 26 dones i 29 nens i nenes.

Per poder rebre aquest servei ha de ser una dona maltractada físicament, psíquicament o sexualment en el seu entorn familiar i que per tant ha hagut de deixar casa seva per poder escapar d'aquell infern. Les dones han de ser majors d'edat o menors emancipats i, per últim, tot i que no hagin posat una denuncia o encara no s'hagin separat estiguin disposades a fer-ho en breu temps.

A través dels números proporcionats a continuació o anant a qualsevol casal de la dona o a l'Institut Català de la Dona, es pot demanar aquest servei.

Informació de Contacte

Si vius a Barcelona:	93 243 37 10	(EAD).
Si vius a Catalunya:	900 900 120	(Gencat).
Si vius a la resta d' España:	900 191 010	(Institut de la Dona)

7.7. Ajuts socioeconòmiques i d'habitatge per a les víctimes de la violència de gènere

Moltes dones pateixen violència de gènere i tenen por de denunciar a l'agressor per por al futur, tant per la part econòmica com per l'habitatge. Les ajudes socioeconòmiques i d'habitatge serveixen per donar protecció social i ajudar a que moltes d'aquestes dones preocupades pel seu futur per fer que es recuperin abans, amb l'únic fi de que acabi aquesta situació per ella.

L'Institut Català de la Dona i la Generalitat de Catalunya són qui donen ajudes socioeconòmiques com a mesura per ajudar i facilitar a la recuperació d'una dona maltractada. Hi ha dos tipus d'ajudes: les assignades a entitats que creen projectes per a la recuperació de les dones víctimes de la violència de gènere i les ajudes econòmiques donades directament a les dones maltractades que tinguin pocs recursos. Una d'aquestes ajudes es la que he trobat a la pagina web de la Generalitat: **Ajuts econòmics de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, destinada a dones amb pocs recursos econòmics. D'altra banda també he trobat una subvenció destinada a qualsevol entitat per a projectes de lluita contra el maltractament. Els trobem aquesta pagina web, on trobem altres ajudes: http://www20.gencat.cat/portal/site/bsf/menuitem.17a1462ffecf5ec73f572d32b0c0e1a0/?vgnextoid=06fff595ef1a3310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=06fff595ef1a3310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&tipus=bdd465bdb952e110VgnVCM1000000b0c1e0a_&vchannel=f59bf20a771e3210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD.

D'altre banda, i no necessàriament ha de ser una dona que a patit violència de gènere, també pot demanar una ajuda econòmica per pagar un lloguer d'un nou habitatge on podrà començar una nova vida. Aquesta ajuda l'hem trobada, també ha la pagina web de la generalitat. Està destinada a qualsevol persona que tingui un nivell econòmic baix o amb greus dificultats econòmiques, sempre que compleixi les condicions esmentades a la pagina web que a continuació hem adjuntat: <http://www20.gencat.cat/portal/site/habitatge/menuitem.2a306332d1857a0e27286f10b0c0e1a0/?vgnextoid=9ea194e0223a9210VgnVCM1000008d0c1e0aRCR>

[D&vgnnextchannel=9ea194e0223a9210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default](https://www.gencat.cat/web/continguts/serveis/ajuts_i_subvencions/ajuts_i_subvencions_dona.htm?nextchannel=9ea194e0223a9210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default).

Aquests ajuts i subvencions es poden demanar directament a l'ajuntament del poble on es viu, després d'haver contactat amb l'assistent social qui els ajudarà a rebre aquests ajuts, o també es pot parlar amb l'Institut Català de la Dona o en qualsevol casal de la dona.

7.8. Recuperació psicològica

Els objectius principals de la recuperació psicològica són:

- La recuperació de l'autoestima i la seguretat de la dona.
- Obtenir autonomia davant de la figura del home.
- Modificar les relacions amb la resta de la seva família (ell va acabar amb tot tipus de contacte i la relació amb els seus fills empitjora molt).
- Cal que interioritzi els rols igualitaris per tal d'aconseguir aquesta autonomia.

La recuperació psicològica la dividirem en tres fases, donat que no tant sols s'ha de recuperar l'autoestima i seguretat de la dona sinó que molts cops els fills també han de rebre atenció psicològica.

La primera fase consisteix a la recuperació física per a dones i els seus fills. Primer de tot la dona ha de ser conscient de la situació que viu i que ha d'intentar canviar i buscar la sortida. Ha d'aconseguir reconèixer: la violència que a patit mitjançant ajuda de professionals, pel·lícules o documentals, es important que recordi tot el que ha viscut perquè aquesta és l'única manera de poder-ho superar i d'aprendre a protegir-se; l'altre pas es intentar detectar si pateix el síndrome d'Estocolm (justifica a l'agressor, minimitza el que ell l'ha fet, considera que es superior a ella...) i ha de reconèixer el risc de les noves agressions si no ell pot esperar l'ocasió perfecta per tornar a agredir-la.

D'altra banda necessita també, mantenir un pla de seguretat per evitar tornar a estar en perill o si ho està poder sortir sense cap dany. Necessitarà per tant ajuda familiar, de veïns i amics i de professionals, a casa ha de tenir alarma, portar un telèfon mòbil, posar ordre d'allunyament, règims de visites... Sobre tot trobar una estabilitat econòmica i emocional.

Durant la segona fase és al període on es tracta el estrès posttraumàtic, tot i que no sempre apareix. Hi ha dos tipus de tractament per aquesta seqüela, amb fàrmacs o amb psicoteràpia. Hi ha dones que amb únicament amb la psicoteràpia, però n'hi ha d'altres que necessiten els dos tractaments. S'utilitza quan els símptomes són lleus, esta embarassada o dóna el pit o prefereix no prendre fàrmacs. La medicació és necessària si els símptomes són molt greus o han durat molt de temps, si esta pensant en el suïcidi, si encara està en una situació molt estressant o si l'han tractada amb psicoteràpia i no ha millorat.

És molt important no intentar oblidar el que a succeït si no simplement assumir-ho i veure-ho com un capítol més de la seva vida. En aquest cas la teràpia consisteix en recordar, transformar i ficar aquesta vivència en un context i reconstruir-la com un relat neutral i comprensible.

Després d'haver realitzat un relat de la seva vivència, es pot passar a aplicar diverses tècniques terapèutiques segons les necessitats de la dona. Trobem dos tipus de teràpies: la cognitiva entendre que succeeix, dissoldre creences irracionals com la culpabilitat o vergonya, per reconèixer el seu esquema mental i el seu estil de vida fins al moment; i la d'exposició que intenta fer que la dona s'afronti a situacions conflictives, llocs, gent, etc. que recordin el trauma i l'espantin tot i que ja no hi ha perill, es pot fer mitjançant la imaginació (recordar-ho molts cops), en somnis (superant aquesta por q produeix reviure-ho en somnis) i a la realitat (anar a llocs, fer coses que recordin al trauma).

Gracies a reviure molts cops la situació traumàtica, es pot observar que la por i l'ansietat del principi cada cop aniran a menys, ja que aquest cop amb l'ajuda dels professionals ha sigut capaç d'afrontar-la i poder controlar-la.

La personalitat dissociativa, es produeix quan, en aquest cas, una persona viu una situació d'estrès o traumàtica i el que fa es comportar-se d'una manera molt primitiva. Quan aconseguix sortir d'aquesta situació torna a comportar-se normal. En aquest cas, s'ha d'actuar amb la mateixa teràpia però la terapeuta ha de fer que separi els dos mons, el de l'estrès en les situacions violentes i el de la vida normal. Durant la teràpia la dona aconseguirà decidir quan entrar i sortir del món de l'estrès, ella ha d'integra el món dolent i d'intentar superar-ho, d'aquesta manera només hi haurà un.

Quan es pren algun tipus de medicació, psicofàrmacs, s'ha d'intentar seguir els següents consells: no prendre cafè, coles o begudes excitants, es millor no prendre tranquil·litzants benzodiazepines només en situacions d'autèntic pànic, optar per la medicina alternativa com l'acupuntura, fisioteràpia...

Durant la tercera fase, s'intenta recuperar l'autoestima mitjançant cursos d'autoajuda i altres activitats, com fer teràpia amb alguna psicoterapeuta, connectar amb algun grup de dones amb idees clares, fer cursos de reconeixement i expressió d'emocions, resolució de conflictes, etc.; recuperar la seva vida social, despreocupar-se una mica de les feines de casa, recuperar antigues amistats i millorar la relació amb la família.

Habitualment després de començar la tercera fase la dona diu coses com "hem fa vergonya" "no vull molestar"... però el que en realitat ha de fer es deixar les excuses i començar una nova vida. Molts cops aquestes excuses i la por fer coses noves, com sortir a ballar, venen donades per les idees de l'agressor que encara existeixen a la seva ment. D'altra banda aquestes excuses poden venir també per influència de la societat antiga, on la dona era submisa al home, havia d'estar a casa cuidant dels fills i del seu marit. Aquests tòpics i discriminacions provenen de la societat sexista.

8. Prevenció de la violència de gènere

La prevenció és la principal estratègia per acabar amb la violència de gènere. La millor prevenció és l'educació basada en la igualtat, però per desgracia en alguns casos això ja arriba tard, igualment cal que a partir d'ara a l'escola es rebí una educació amb igualtat entre els sexes. D'altra banda es pot acabar amb la violència quan l'esta patint una dona o per que no hi hagi més casos. Per què això sigui possible primer cal sensibilitzar a la societat i conèixer bé els conceptes bàsics per així poder evitar que es produeixin fets violents.

Quan pensem en prevenció ens be al cap altre cop el Programa de Buenos Tratos, que consistia en la eliminació dels factors que faciliten l'aparició d'actituds violentes dins de la societat i la capacitat per resoldre problemes sense l'ús de la violència. Ja que quan volem prevenir la violència, volem prevenir l'actitud no les persones violentes, ja que la violència s'aprèn, no es innat. Alhora també cal tornar a esmentar el projecte de del Banco de Buenas Practicas, *Assegura't*, que era un còmic destinat adolescents per conscienciar-los de quines actituds no han de permetre.

D'altra banda també cal que la societat conegui bé els tipus de violència de gènere i cal reconèixer-lo com un problema social, és a dir, de tots.

Per poder evitar aquest tipus de violència es desenvolupen dues línies d'acció:

- La investigació de les causes, conseqüències de la violència de gènere, per així poder continuar avançant contra la lluita de la violència de gènere.
- La sensibilització de la ciutadania per així prevenir la violència de gènere, amb la ajuda de medis de comunicació, publicitat, també amb la actuació en l'àmbit de la educació, donant xerrades, posant vídeos, ajuda a sensibilitzar molt als joves i així prevenir.

La violència de gènere es pot prevenir en diversos àmbits, com són l'àmbit familiar, el de l'escola, dins de la comunitat... I en aquest apartat els tractarem.

8.1. Prevenció a l'àmbit de la família

Dins de l'àmbit de la família és el lloc on més s'interioritzen els rols i els models que cada membre de la família ha de dur a terme. Per tant, si un nen durant la seva infància observa violència sempre serà més proper a ser un futur maltractador, ja que ell com ho ha vist de petit creu que és el correcte.

Així que la família és la base perquè no hi hagi més futurs maltractadors. Des de l'àmbit de la família s'ha d'intentar educar dins de la igualtat entre sexes, mantenint que tots dos poden tenir la mateixa importància i mateixa valia. D'aquesta manera no es crearà cap sentiment de superioritat (l'home superior a la dona), ja que això es propi d'una educació masclista.

Per aquest motiu cal que:

- Educar amb models igualitaris, no estereotipar des de petits...
- Donar les mateixes oportunitats a les noies que als nois.
- Aprendre formes no violentes per resoldre petits conflictes familiars.
- Pensar que els pares són els models de referència pels nens, és a dir, que el que ells estan veient seran els comportaments que més tard imitaran.
- Reflexionar amb la compra de joguines (no joguines violentes), ni continuar amb els estereotips (rosa per les nenes i blau pels nens...).
- Supervisar i orientar als fills sobre els programes que veuen a la televisió.
- Acabar amb vells models educatius ("si te pegan, pega"...)
- Supervisar més als adolescents i als seus models de referència.

8.2. Prevenció dins de la comunitat

La comunitat agrupa totes les persones que vivim en un determinat context geogràfic, social i cultural. De vegades es diu que la violència es un problema de la comunitat, ja que tots podem fer alguna petita acció per a la prevenció d'aquest problema tant greu. Podem començar amb no riure amb un acudit masclista i continuar amb educar als fills en igualtat.

Cal tenir en compte, per la prevenció que:

- Mai s'ha de justificar la violència de gènere, ni qualsevol altre.
- Les persones poden deixar d'estimar-se, però no per aquest motiu han d'utilitzar la violència.
- Mai s'ha de justificar la conducta de l'agressor.
- S'ha de ser més crític amb els mitjans de comunicació quan transmeten algun model de comportament sexista.
- No s'ha de buscar mai el "morbo" en la violència de gènere.
- S'ha d'acabar amb expressions com " si et pega, alguna cosa hauràs fet...".
- S'ha de fer una reflexió sobre el tema amb sensibilitat i transmetre les nostres conclusions a la resta (als fills, fent una valoració sobre com no han d'actuar...).
- Hauria d'haver més interès per part de les màximes autoritats del país per a la prevenció d'aquest problema tant greu que pot afectar a tothom.

Per tant, podem dir que si tots poc a poc anem fent petites actuacions com aquestes, podríem arribar a canviar la societat i per fi acabar amb la violència de gènere i per tant establir una autèntica societat igualitària. El canvi depèn de tots.

8.2.1. Prevenció primària

Es duu a terme per reduir els factors de risc i augmentar els factors de protecció en els diversos grups de la població (dones, immigrants, alumnes, etc.).

Consisteix en evitar que es produeixin conductes agressives o violentes i educar o ensenyar a que no s'utilitzin mètodes violents alhora de resoldre conflictes.

8.2.2. Prevenció secundària

Aquest tipus de prevenció es centra en els col·lectius de persones considerades d'alt risc. Va destinada a les persones que són més probables de presentar o exhibir conductes violentes (adolescents en famílies desestructurades i amb models agressius).

En aquest cas, s'utilitzen campanyes i es reeduquen per tal d'eliminar aquestes conductes i/o canviar els models de referència d'aquestes persones, per tal de canviar la seva actitud violenta. En el cas de persones adultes aquest tipus de prevenció no té efecte.

Aquest tipus de prevenció al igual que la primària, serveix per no crear futurs maltractadors.

8.2.3. Prevenció terciària

La prevenció terciària esta destinada a treballar amb persones que ja han manifestat o han sigut víctimes de conductes violentes. Aquest tipus de prevenció esta molt relacionat amb la rehabilitació ja que l'esforç del programa preventiu va dirigit a evitar la reincidència de la persona.

Consisteix en reeducar o ensenyar les conductes no violentes a persones que ha patit violència o que són els que han exercir aquesta conducta. Per tant, és en l'únic cas en el que la prevenció es faria per què aquella persona no torni a ser violent o per fer a veure a les dones que la violència no és normal.

8.3. Prevenció a l'àmbit escolar

La educació en igualtat entre homes i dones i la preparació de tots per a la resolució pacífica dels conflictes són la base de la prevenció de la violència de gènere. És molt important que els nens i les nenes creixin en un ambient d'igualtat.

L'escola dins del seu programa hauria de treballar aspectes com:

- Aprendre a resoldre conflictes entre companys sense haver de recórrer a la violència.
- Trencar amb els estereotips sexistes i violents amb tallers o cursos.
- Promoure els models positius de la masculinitat no basats en la força ni l'agressivitat.
- Transmetre habilitats de comunicació entre iguals i amb persones adultes.
- Fer possible la participació en activitats i esports no competitiuus.
- Afavorir els equips mixtes en activitats esportives.

- Afavorir els comportaments cívics des de la perspectiva de la igualtat.

Cal fer una reflexió en la història de l'educació referida a la igualtat. Quan ens parem a pensar ens adonem que sempre no ha estat així. Va haver una època en la que només els homes anaven a la escola, més tard les dones van poder accedir a l'educació però les escoles van canviar estaven dividides segons el sexe, fins a l'actualitat, on les escoles són mixtes. Tots aquests antics errors potser a l'actualitat afecten ja que d'una manera o d'una altra són la nostra herència.

8.3.1. Quin paper juga l'escola?

Tothom rep una educació per part de l'escola on ensenyen a, matemàtiques, llengües, etc. però també han d'ensenyar-nos respectar a la resta dels companys i a la família. Des de l'escola s'ha d'intentar detectar qualsevol trastorn de conducta perquè pot ser una senyal de que els nens també necessiten ajuda.

Des de l'escola hi ha d'haver un espai on es treballi els valors perquè els alumnes els interioritzin. Un espai per trobar i conèixer els diferents tipus de violència i com respondre davant d'aquesta.

És important des de que neixen inculcar uns valors i més tard a l'escola continuar. Per això tot i que es pensi que per exemple les classes d'ètica o de ciutadania no són molt importants si que ho són, perquè ensenyen les actituds que tothom hauria de tenir o almenys les que haurien d'intentar imitar.

En molts instituts apareix la figura dels "malotes" que habitualment s'encarreguen de molestar als companys i de insultar-los, i fins i tot, pegar-los. En aquests casos és molt important tant l'actuació del professorat com la de la família que han d'actuar amb decisió i intentar veure d'on surt aquesta conducta per eradicar-la. En el cas dels pares de la víctima han d'estar atents als seus fills si habitualment els hi ha "fa mal la panxa" o arriben de l'escola estranys pot ser un dels motius.

D'aquesta manera s'ha d'intentar eradicar la violència des de ben petits, al principi pot començar com una tonteria però al final pot acabar afectant molt a la víctima. Per aquest motiu quan es detecta un cas així s'ha d'intentar saber

perquè sorgeix aquest problema i intentar inculcar uns nous valors als alumnes amb problemes de conducta violenta.

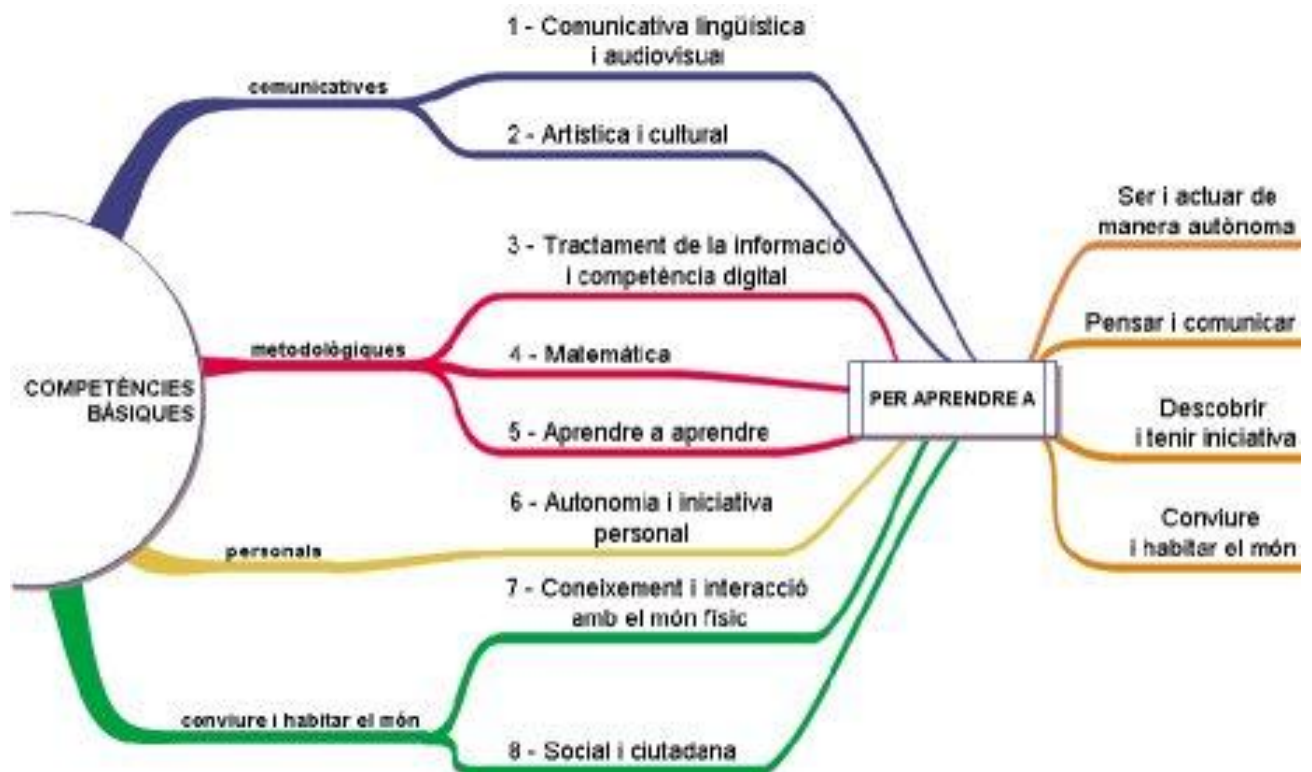
D'altra banda, han de rebre l'educació que els ensenyi que tots som iguals, que no hi ha cap mena de diferència ni per sexe, edat, nacionalitat... Aquest aspecte és molt important, i no només s'ha de promoure a través de les escoles sinó que també s'ha de fer a nivell de tota la societat.

8.3.2. Proposta educativa per la prevenció a partir del Programa de Buenos Tratos.

Després d'haver analitzat el paper de la escola dins de l'educació dels fills i de la importància d'una bona educació basada en la igualtat, ens proposem a partir del Programa de Buenos Tratos, esmentat anteriorment, realitzar una proposta educativa per als ensenyaments primaris i secundaris. Per realitzar-lo cal primer informar-nos del currículum dels alumnes de primària i secundària i valorar si realment des de les escoles es realitza el treball adequat per a la prevenció.

En el currículum pels alumnes de primària exposat per la Generalitat de Catalunya. Les competències bàsiques que s'intenten que els alumnes assoleixin són:

- Ser i actuar de manera autònoma.
- Pensar i comunicar.
- Descobrir i tenir iniciativa.
- Conviure i habilitar el món.

Però dins d'aquest currículum s'hauria d'incloure el treball en equip, ja que també és molt important treballar amb més persones, ja que millora la relació amb la resta de la societat (no antisocials). D'altra banda cal que durant l'ensenyament primari s'ensenyi als alumnes de manera igualitària, se'ls doni les mateixes oportunitats i s'elaborin grups de treballs mixtes. També caldria que en el cas de algun conflicte se'ls ensenyi a resoldre sense l'ús de la violència.

Les assignatures que es donen a la primària són les llengües català, castellà i llengües extraguères, matemàtiques, coneixement del medi natural, social i cultural, educació artística, educació física i per últim, i més important per aquest treball, educació per al desenvolupament personal i ciutadania.

Els objectius que té, en concret, ciutadania són ensenyar a actuar de manera autònoma, aprendre a conviure i a ser ciutadans d'un món global. Però hi ha una cosa que almenys al currículum no surt reflexada i que caldria esmentar i donar-li la importància que té, que és la igualtat entre els sexes.

Es necessari que des de ben petits els alumnes creixin en un ambient en la escola en els que es fomenta la igualtat entre els alumnes i en els que es trenca amb les conductes violentes.

Per aquest motiu dins d'aquesta assignatura, ciutadania, caldria afegir alguns conceptes perquè assoleixin els rols d'igualtat i de no violència. Es podrien fer tallers on es mostressin que realment entre les dones i els homes no hi ha cap diferència. D'altra banda caldria fomentar algun tipus de curs o taller per que els nens aprenguessin a resoldre els problemes o conflictes sense l'ús de la violència.

Si partim d'una base en els que els nens han crescut amb una educació basada en la igualtat en l'educació secundària només caldrà continuar amb un petit reforç.

Per veure quines modificacions es podrien dur a terme dins del currículum dels alumnes de secundària cal primer analitzar-lo i veure si realment s'ensenya en igualtat o es fomenta una societat sense violència.

Les competències bàsiques que es volen adquirir a través de l'educació secundària són les mateixes que els de l'educació primària per en aquest cas les assignatures són diferents. Les competències bàsiques són:

- Ser i actuar de manera autònoma.
- Pensar i comunicar.
- Descobrir i tenir iniciativa.
- Conviure i habilitar el món.

A l'ESO (ensenyament secundari obligatori) es donen les llengües, ciències de la naturalesa, socials, geografia i història, educació física, visual i plàstica, llatí, matemàtiques, música, tecnologia, història i cultura de religions, cultura clàssica i les optatives específiques en quart (biologia, física, química, informativa, llatí...). També igual que durant la primària, reben ciutadania.

En aquest cas i al igual que durant la educació primària, crec que no se li dóna la importància que realment té aquesta matèria, tot i que es transmeten els objectius als quals es volen arribar, esmentats anteriorment. Però no es tracta amb suficient importància la igualtat entre sexes i el que és més important la resolució de conflictes sense utilitzar la violència.

Per aquest motiu i sobre tot en l'ensenyança secundària s'hauria de realitzar cursos per tots els alumnes de mediació. La mediació consisteix en saber com

actuar davant d'un conflicte sense utilitzar la violència i en les relacions d'igualtat amb la resta de la societat. En el Institut Bernat el Ferrer, i personalment, alguns dels meus companys i jo vam poder participar en aquest projecte de mediació. Era un taller que consistia en analitzar conflictes i veure com s'hauria d'actuar sense utilitzar la violència. També vam anar a xerrades i altres jornades en les quals es treballava la resolució de problemes i el treball en equip.

Però en la majoria d'instituts no es realitzen aquests projectes o la seva vida és molt curta, ja que realment la societat no li dona la importància que tenen. Per això seria molt important per la prevenció de la violència de gènere no només fer xerrades de tant en tant a les escoles o fer anuncis de sensibilització, sinó també realitzar cursos, com els de mediació, per ensenyar a resoldre conflictes sense utilitzar la violència i per tant evitar que aquests alumnes puguin ser futurs maltractadors.

Per tant, la meua proposta seria la integració de cursos de mediació en tots els instituts i escoles, per tots els alumnes, per treballar la resolució de conflictes i fomentar la no violència i la igualtat. D'aquesta manera compliríem els objectius que proposa el Programa de Buenos Tratos, crear els antidòts, eliminar els factors que produeixen desigualtat i per tant violència de gènere i ens ensenya a resoldre conflictes.

8.4. Com fer per acabar amb l'existència de la violència de gènere?

Per acabar amb la violència de gènere cal sensibilitzar a la societat que faria que es desenvolupessin millor diversos recursos com els programes d'intervenció, els serveis o centres d'informació i d'atenció directa. Així es formarien més grups d'investigació, professionals especialitzats en l'atenció, centres d'acollida, ajudes econòmiques...

També cal destacar la que la prevenció de la violència de gènere s'ha de fer des de diversos llocs, per exemple, des dels centres mèdics, l'escola, la família... D'aquesta manera la seva erradicació serà molt més senzilla.

Per tal de prevenir cal eliminar els factors individuals, familiars i socials que ajuden a l'aparició i al manteniment de la violència envers a les dones. També és important poder detectar la violència de gènere i tractar-la abans possible.

També per caldria fer una promoció d'iniciatives i normatives legals i penal que són imprescindibles per a la prevenció de la violència.

Hi podem distingir dues maneres per prevenir la violència de gènere:

- La primera és en la que es planteja que es possible tractar aquest problema al marge del context socioeconòmic, cultural i polític. Cal centrar-nos en els casos concrets, però això és difícil ja que no tots els casos són iguals. Tot i així es segueix més o menys un patró (després d'haver analitzat molts casos s'aconsegueix) ja que es coneixen els factors de risc i els protectors. Tot això ens permet dissenyar programes d'intervenció (dirigits a la població en risc...). En ocasions amb aquest model de prevenció les institucions només donen ajuda quan realment veuen les evidències (violència física molt greu, algun intent d'assassinat...).
- El segon tipus de prevenció consisteix en la reforma social ja que així s'augmentaria la velocitat a l'hora d'intervenir i milloraria la prevenció de la violència familiar. Aquest tipus de reformes només són efectives quan es produeixen reformes socials, culturals i econòmiques. Un avenç molt important en la prevenció de la violència de gènere com un fenomen social i cultural requereix un canvi progressiu en les actituds, valors i creences relacionats amb els infants, la família, el concepte de paternitat i en que consisteix la relació de parella. També s'ha de tenir en compte l'aparició de nous models culturals que promoguin alternatives no violentes per l'educació i per a la solució de problemes.

A partir d'aquestes dues propostes el Consell d'Europa proposa per a la prevenció:

- Informar i sensibilitzar a l'opinió pública sobre l'amplitud i la gravetat, els trets particulars de la violència a la família i així garantir la lluita contra aquest fenomen.

- Promoure la difusió a les famílies dels coneixements i donar informació sobre les relacions socials i familiars per tal de poder detectar amb temps les situacions en perill. També servirà per ensenyar a la gent a resoldre conflictes interpersonals i interfamiliars.

D'altra banda, Richard Gelles va fer un estudi sobre la violència de gènere i va publicar al 1999 que per prevenir calia:

- Eliminar les normes que afavoreixen la violència a la societat i a la família.
- Reduir els factors socials que provoquin violència (pobresa, atur, falta de servei sanitari....)
- Reduir l'aïllament social de les famílies.
- Canviar el caràcter sexista de la societat (poc a poc).
- Trencar amb el cicle de la violència, és a dir, ensenya que no s'ha de pegar a la gent que estimes, no al càstig físic dels fills...

Per tant, podem veure que amb aquests tipus de prevenció l'objectiu principal és que la societat canviï. Al llarg de la història hem pogut veure que hem estat educats sota un ensenyament masculista en el que la dona era submissa a l'home i sempre havia de fer el que ell volgués. L'home, per tant, tenia el poder màxim davant de les dones. també estan d'acord tots dos tipus de prevenció que s'ha de fomentar una societat amb igualtat de sexes.

8.5.Com evitar que passi d'agressió verbal a una física?

Si després d'haver intentat solucionar els problemes no s'ha aconseguit res, al contrari empitjorà la situació. El primer pas per poder superar això i que no passi a res més és no permetre cap agressió verbal més, no deixar-se influir per les paraules d'ell. A continuació d'aquests s'ha de detectar la violència, parar-ho, descriure'l i acabar amb la violència.

Per detectar la violència, després d'haver patit durant uns anys o mesos la violència verbal, es normal que la dona no l'identifiqui com a tal, ja sigui perquè s'ha acostumat a que la insultin, la cridin o als silencis. Ha d'intentar fer una llista de les paraules dolentes que li a dit el seu marit o dels fets que cregui que

són dolents i que li han fet mal. A partir de la llista feta, el que ha de fer es intentar fer que no es repeteixin cap d'aquests fets tant desagradables.

Per parar la violència, si després d'haver parlat amb ell amb resposta negativa, la dona a de passar a una actitud molt més assertiva, oberta i exigent. Cada cop que es torni a repetir l'agressió ha de dir amb un to de seguretat i amb decisió: prou!, No tornis a parlar-me així!, etc. La dona ha d'actuar amb decisió, ha de ser clara i tangent i si no ho fa es perquè, potser, té por a partir violència física o que l'insulti amb més crueltat, i potser pot ser que la violència sigui molt major del que ella a arribat a reconèixer.

En aquest moment quan la violència ja arribat a extrems on passa a ser físic i quan ella té por a la seva reacció l'única solució que hi ha es que s'acabi la relació immediatament.

Si una dona té la oportunitat d'intentar parar la agressió verbal i es veu amb el valor d'almenys intentar-ho, ha d'intentar marcar un fi després de l'agressió i en els següents casos actuar com a continuació:

- Si ell t'ignora, tu has de fer el mateix, surts de l'habitació o et poses a llegir un llibre, escoltar musica...
- Quan intentes parlar amb ell d'alguna cosa important i ell et distreu o et canvia de tema, pots fer que presti atenció (Mira'm!, T'estic parlant!), i no has de fer cas a les desviacions de tema, centrat en arribar a l'objectiu principal.
- Si nega haver dit alguna cosa o no haver-te escolta, has de continuar amb el mateix tema i com a mínim obtenir el seu fals compromís. D'altra banda si es fa el sord, amb el mateix to, intercala afirmacions del seu interès per cridar la seva atenció.
- Quan ell intenti contrarestar i criticar tot el que diguis, primerament serà un motiu de que ell vol continuar sentint-se superior a la dona. Així que haurà d'intentar descol·locar-lo, qüestionant les seves paraules, això sobre tot s'ha de fer en el moment en que ell argumenti amb més entusiasme.

Per descriure la violència, després d'haver-se produït una agressió verbal i d'haver-la aturat, la dona ha de tranquil·litzar-se i comprendre tot el que ha succeït. Quan els ànims estiguin més tranquils ha d'intentar explicar-li tot a la seva parella, tot i que no te per què ser el mateix dia. Ha d'explicar-li amb tot detall el que esta fent, amb un to tranquil. Mai a d'intentar amagar l'agressió, ell ha d'assumir la seva responsabilitat, ni justificar que ho faci, es ell qui ha de demanar perdó. Mai s'ha de buscar la seva aprovació després d'haver-li plantat cara, si no ell pensarà que ha sigut una rabieta de nena petita. No s'ha de conformar amb el simple perdó i que canviï de tema ràpidament, ha d'estar realment penedit.

La dona a de descriure emocions, pensaments que sorgeixen a partir de l'agressió d'ell. Si ell es burla o la insulta, ha d'intentar mantenir el que ella diu, si continua així, el millor que pot fer es marxar a fer un tomb.

Per acabar amb la violència, si després d'haver parlat amb ell i continua amb la mateixa actitud, es recomanable deixar-li un mes perquè mostri algun canvi, si no es fa en aquest període de temps, ja no es farà. La dona a d'expressar-li que no esta disposada a continuar amb aquesta situació i li ha d'exigir uns canvis immediats:

- Ha de reconèixer l'agressió, si no assumeix que ho ha fet mai podrà canviar.
- Ha d'acceptar un psicoteràpia per a mal tractadors, així l'ajudaran a que canviï la seva actitud.
- Mai a de tornar a passar els límits.
- La dona a de buscar assessorament jurídic especialitzat en la violència domestica, per així informar-se i en el cas de voler separar-se, que li informi de tots els drets que té i el que realment hauria de fer.
- La dona a de protegir-se per no tornar a suportar aquest tipus d'agressions. Quan sortí amb ell ha de portar sempre diners i el mòbil per si ha de marxar sola i sempre tenir una bossa preparada per si ha d'abandonar l'habitatge.

9. Perfil del maltractador i de la víctima

9.1. Maltractador

Els maltractadors són homes “normals”, però bastant sexistes. No existeix un sol tipus de maltractador ni en un sol nivell econòmic, social i cultural. El més freqüent és que hagin viscut violència masclista a la seva infància. No són malalts mentals i si actuen amb violència es perquè veuen el seu poder en l'àmbit familiar atacat.

A la majoria dels casos no tenen comportaments agressius fora de l'àmbit familiar. La conducta pública d'aquest sol ser molt diferent a la privada, amb altres persones es amable i correctes, i fins i tot amb la víctima al principi. És molt important que aquesta falsa actitud no faci desconfiar al jutge, família, amics i companys de treball de la credibilitat de la víctima.

Habitualment, molts dels agressors justifiquen la seva actitud a que consumeixen alcohol o altres drogues. És important veure que aquestes substàncies no creen a maltractadors sinó que són ells, que simplement ho són. Hi ha molts maltractadors que no consumeixen cap d'aquestes substàncies.

La violència de gènere prové d'una creença social i cultural de la superioritat de l'home davant de la dona, per aquest motiu consideren que tenen el dret de controlar a la dona utilitzant qualsevol medi, fins i tot, la violència. La majoria dels maltractadors tenen assumits els rols i estereotips masclistes, per això actuen amb violència quan veuen que no es compleixen.

Avui en dia, continuen existint algunes creences sexistes, com per exemple, que la dona, com no té la intel·ligència que té l'home, ho substitueix per la seva astúcia, als medis de comunicació veiem que la dona assoleix un paper “que només el poden fer les dones” i fins i tot laboralment, encara, té menor salari i categories amb no gaire poder. Maltractar estava permès a molts països fins fa ben poc, ja que es considerava que la dona era una pertinença de l'home, igual que els fills.

La violència és una forma efectiva de aconseguir el control sobre la seva parella, amb poques conseqüències socials negatives. Ell aconsegueix que ella

calli i li faci cas, sense cap esforç. D'altra banda, es considera que la dona es maltractada ja que ella no realitza correctament les "seves feines" de casa. Aquesta és una observació pròpia de molts homes maltractadors que s'intenten justificar.

9.1.1.Com se'l reconeix?

Si hi ha violència física és molt més fàcil, però es pot reconèixer molt abans d'arribar aquesta fase. Són homes possessius que tenen el control total de la dona: com vesteix, quan arriba, quan marxa, quant gasta, amb qui parla... la desautoritza, l'insulta, té atacs d'ira, pensa que sempre té la raó, aïlla a la dona...

Un cop a arribat a la violència física, després de pegar-la demana perdó, plora i promet que no ho tornarà a fer, però sempre es produeixen períodes de tranquil·litat (cada cop més curtes) i tornen al principi.

Habitualment, fan sentir a la dona culpable, té l'autoestima baixa i un grau d'aïllament alt, aquestes conseqüències provoquen el Síndrome d'Estocolm que fan que perdoni i justifiqui a l'agressor.

Encara avui dia, es considera a la dona inferior a l'home i dèbil. La dona per al maltractador és un objecte que li pertany i quan no fa el que ell vol es sent humiliat i ho soluciona amb la violència, creu que és un dret natural. No aguanta que tingui opinions diferents a la seva. Per ells els cops són petites baralles i els insults i crits són problemes de parella, mai li donen la importància que realment té.

En realitat, aquests homes tenen un gran complex d'inferioritat i molt poca autoestima. Busquen en la violència contra les dones el poder que no tenen dins de la societat i per aquest motiu no volen perdre-les. Les necessiten per desfogar-se, justifiquen la violència com una manera per resoldre problemes i la majoria únicament són violents amb la seva dona.

En general, els homes amb més estatus social i cultural són els que utilitzen la violència psicològica i els de menor nivell opten per la física. Els agressors psicològics no posen la mà a sobre de la dona, però l'enfonsen psicològicament. Per a la resta de la societat són homes perfectes i es limiten a

actuar violentament amb la seva dona, per això es molt difícil reconèixer aquest tipus d'agressor.

En públic la dona ha de donar la raó en tot moment si no rebrà humiliacions o mirades indicant que després resoldran els "seus problemes" a casa.

9.1.2.Com és?

Tot i que no hi ha un perfil clar de maltractador hi ha una sèrie de característiques que presenten la majoria d'ells:

- Tenen un comportament diferent en l'àmbit públic que en el privat.
- Poden existir antecedents de violència amb altres parelles.
- Tenen creences errònies respecte als rols sexuals i a l'ús de la violència.
- Són gelosos i tenen actituds possessives sobre les dones.
- Justifica la seva conducta culpant a altres.
- De vegades minimitza o nega que hagi exercit la violència de gènere.
- No controla bé els seus impulsos, ni l'agressivitat...
- Tenen carències emocionals.

És un home aparentment normal, educat, simpàtic... amb veïns, al treball, al carrer... fora l'àmbit familiar. Però en el fons és una persona manipuladora i quan "es necessari" mostren la seva agressivitat. Poden ser de qualsevol edat i àmbit social, amb treball la majoria. Tenen idees masclistes i poden haver patit violència de petits. L'alcohol i altres substàncies poden ajudar a que sigui més violent. Són especialistes en l'art de manipular, fan que la resta els tingui por i després els demana perdó i prometen que no ho tornaran a fer.

Abans de la violència física sempre hi ha violència psicològica. La dona té por de parlar, però si no parla també s'enfadarà, si arriba tard o si saluda a qui ell no vol... Aquestes homes consideren que les dones són seves i no permetran que es separin d'ells, abans morta que lliure. Després de la violència psicològica vindrà el primer cop i després pallisses i intents d'assassinat fins arribar a matar-la.

Molts homes que han patit violència durant la seva infància pateixen conseqüències molt greus, el mal tracte genera un impuls violent i les malalties

neurològiques i psiquiàtriques del cervell, que lesionen la capacitat de control d'aquest impuls. Ells han sigut víctimes indefenses i passen a tenir el control.

Per què maten els maltractadors? Pot ser perquè pensen que són seves o de ningú. Pensen que tenen la capacitat de decidir envers a la seva dona i si no és seva res té sentit.

9.1.3. Tipus de maltractadors.

Després d'haver realitzat un estudi a més de vuit-cents homes maltractadors, d'haver analitzat les característiques de les seves personalitats, van aparèixer tres tipus, els més comuns:

- Tipus psicopàtic. No tenen empatia ni culpabilitat. Ells han patit la violència de gènere de petits, amb molta freqüència. Durant l'explosió violenta hi ha calma fisiològica, utilitzen fredament l'agressió per aconseguir els seus objectius, inclús poden gaudir amb el sofriment de la víctima. Alguns són realment uns psicòpates, però no tots. En el cas de que siguin malalts mentals que pateixen diferents malalties (traumatismes cranioencefàlics i tumors, epilèpsia, psicosis funcionals, neurosis...) les agressions estan produïdes pels efectes d'aquestes malalties, per tant, ell no es conscient del que fa. És important veure que no sempre els maltractadors estan malalts i que no sempre es pot justificar les agressions amb aquesta excusa. En aquest tipus de maltractadors incloïem els que estan malalts però no són sempre malalts mentals, la realitat es que només un tant per cent molt petit ho són.
- Tipus colèric. Sempre estan malhumorats. Eren violents amb la seva família. Havien presenciat violència del seu pare contra la seva mare. Aquest tipus d'home és paranoic i antisocial, sempre té por que la dona el deixi o que tingui massa poder. Creu que ella es seva i que no pot tenir voluntat pròpia. Es molt gelós, i sempre d'una agressió física demana perdó.
- Els "normals". Se'ls anomena d'aquesta manera ja que no presenten cap tipus de trastorn de la personalitat, ni estan englobats dins dels que

podrien patir alguna malaltia mental. Es limiten a la violència a la llar. Semblaven persones normals, es comporten amb amabilitat i de forma correcta amb les persones de l'exterior. Tenen trets de personalitat psicopàtics o colèrics, però únicament a l'ambient de la llar. La violència es destinada a la mare i/o als fills, especialment filles. Sol haver vist aquest comportament al seu pare, pensa que és el correcte. Com més confiança té en que ell es qui controla la situació i qui té el poder canvia la seva forma de comportar-se, és molt més discriminatòria i controladora amb totes les dones que té al seu voltant. Amb altres homes són calcats, comprensius i els tracten amb respecte. Per a la resta del món es un home "normal" però a la seva intimitat es creu superior a la dona, i impedeix i minimitza l'èxit d'aquesta. Hi ha homes que no peguen a la dona, però la desqualifiquen, l'anul·len, l'agredeixen verbalment, poden fer-la arribar al suïcidi. El factor psicopàtic d'aquests homes és la discriminació.

També és important saber que de vegades hi ha alguns maltractadors que no segueixen cap tipus de perfil, simplement actuen violentament amb les seves dones.

Hi ha un altre estudi va establir una altra tipus de classificació en la que deia que hi havia dos tipus de maltractadors:

- Tipus cobra. Quan es produeix una discussió, a mesura que augmenta la intensitat, ells estan més tranquils, però molt més agressius i freds. En aquesta tipologia, no pateixen per amor, ni són gelosos, però volen que elles facin el que ells volen. El que els mou per actuar violentament és la suposició de la pèrdua de autoritat. No perden el control, al contrari, actuen fredament i pensant cada pas. Poden tenir una actitud violenta/agressiva amb qualsevol persona, és a dir, no han de tenir cap tipus de relació emotiva, sempre en el cas que aquesta persona posi en perill el lideratge de l'agressor. En el moment en el que es descobreix la seva violència envers a les dones, comencen amb violència psicològica, per tal d'amenaçar-la amb futures agressions. Habitualment, utilitza armes per intimidar o per mostrar-se més superior i així produir més por

en les dones. Les dones que són maltractades per aquest tipus d'agressors tenen molta més dificultat per deixar-los, ja que ells alternen pallisses amb diverses tècniques i perquè alhora té la capacitat de manipular-les emocionalment. La majoria dels homes que agredeixen provenen de famílies violentes... Tenen un gran control i domini de les emocions i han utilitzat tot el seu temps en evitar tot tipus de contacte efectiu i això els permet ser freds, calculadors... Tenen poques possibilitats de recuperar-se, en el cas que vagin a una teràpia.

- Tipus *pitbull*. Quan augmenta més la intensitat de les discussions els agressors es mostren molt més nerviosos i augmenta la seva pressió sanguínia i el seu ritme cardíac. Habitualment no són agressius amb les persones estranyes només amb les que tenen alguna relació afectiva. Actuen impulsats per la gelosia, per la por a que l'abandoni, etc. Qualsevol tipus d'acte de les seves dones, pensen que són senyals de que elles el volen deixar i això els provoca molta fúria i una pèrdua del control. Aquest tipus d'agressors són els que controlen i persegueixen a les dones, les aïllen prohibint-les el contacte amb la resta de la societat. Després de les agressions pensen que ells són les víctimes i acusen a les dones de traïció, de ser la causa del seu estat. Es més habitual que un home tipus *pitbull* l'abandoni a la seva parella. Però també són molt més perillosos ja que un cop que es separen, poden seguir assetjant-la. Aquest tipus d'home és l'únic que pot mostrar la violència en públic, motiu pel qual pot agredir-la en qualsevol moment, tot i haver-la deixat. Tenen possibilitat de recuperar-se. Probablement hagin patit violència de gènere durant la seva infància.

Quan s'inicia una convivència amb una persona així no es detecta ni els primers dies, ni els primers mesos i potser sorgeix després d'anys de convivència amb el maltractador. L'agressor, habitualment, comença amb una agressió verbal. Durant la conquesta de la "seva propra víctima" ell mostrarà un ideal d'home totalment allunyat de la realitat.

Un maltractador no és un boig, ni està malalt simplement sent que és superior a la dona, per dos motius: ha viscut una situació de violència de gènere de petit o la educació que ha rebut es sexista. En situacions sense tensions ni conflictes i

sempre que no pensi que la dona li esta imposant allò que pensa ella, es mostrarà amb tota normalitat.

Al iniciar la convivència molts cops s'intenten prendre decisions en parella, es aquest el moment en que ell es sent atabalat per la seva dona i es en el moment que ell pensa "Què es creu aquesta manant-me ?" o " A mi hem pensa manar?". Al principi ell intenta fer com si no l'escoltes, estant a l'ordinador, amb els amics al bar, etc. com a mitja d'aïllament.

L'home agressor sent superior a la dona només per què ell es home, creu que aquesta condició li dona control i privilegis davant la dona. Normalment a la primera fase de la relació l'agressor intenta no revela a la seva parella els seus sentiments pensaments perquè ho veu com una senyal de debilitat que el pot utilitzar la seva parella. En realitat, això es produeix al revés la dona li explica els seus pensaments, inquietuds, sentiments... i l'home aprofita per atacar on més mal fa. Ells no presten atenció a la seva dona i menys fan el que ella els demana ja que pensen "que soc un calzonazos".

9.1.4.Com es comporta ell?

L'agressor habitualment utilitza la intimidació, l'ús del seu poder en l'economia, vol imposar les seves normes, fa el que vulgui, desautoritza a la dona davant dels fills, de vegades es mostra com a víctima... Però altres de les practiques més freqüents són:

- Intenta no veure el món de la dona per així mantenir-la a un nivell inferior.
- Ignora el que ella diu. Es fa el sord quan ella diu alguna cosa que no li interessa.
- Oblida les promeses fetes a la seva parella i no es fa responsable dels seus actes.
- Es nega a discutir quan no li convé i mai fa plans amb ella.
- Quan ella el reclama, ell la ignora centrant-se en els seus interessos (futbol, Internet, amics...).

- No diu el que pensa, ni expressa els seus sentiments, el menys possible, arriba a mentir-se a ell mateix.
- Es sent amenaçat quan ella el reclama per prendre decisions, decideix sempre pel seu compte d'aquesta manera li treu poc a poc el poder.
- Mai es compromet o es responsabilitza amb la llar tot i que la dona treballi també.
- Quan ella li pregunta o es queixa ell evadeix les preguntes amb actitud de superioritat.
- Nega el conflicte.
- Quan hi ha una discussió es disculpa atacant dient que ella a fet coses pitjors, en comptes de voler solucionar el problema.
- La critica constantment amb la intenció de fer que la dona tingui inseguretat i crear la dependència.
- Justifica la seva conducta agressiva.
- Creu que ella té massa llibertat, ha de demostrar-li qui té el poder.
- Comença a mostra de violència en les seves respostes o la seva ràbia continguda.
- Diu que la seva dona es qui té la culpa, ella es qui el busca per discutir.
- Intenta convèncer a la dona de que ella no pot viure sense ell.
- Quan ho han deixat ell utilitza als fills per tornar amb la dona.

El segon pas és quan ell continua volen mantenir el mite de superioritat, ja no es limita a impedir la comunicació ara ataca a la dona fent-se el bo. Intenta fer veure a la dona dels seus propis defectes i debilitats. Mostra superioritat de forma dissimulada, pretén ser d'una classe superior (dona inferior). L'opinió de l'home es l'única valida i la dona la de respectar i ha d'estar d'acord amb aquesta. Quan critica a la dona intenta buscar alguna excusa per fer més petit el que ha fet.

En aquesta segona fase comença a fer prohibicions i a donar ordres, en ocasions la compara amb altres models de dona “perfecte” per així manipular la conducta de la seva dona. Intenta definir el que la dona sent, pensa i el que li convé, d'aquesta manera intenta conèixer més a la dona que ella mateixa. Així, crea un món per a la seva dona on l'aïlla i fa veure el q ell vol, una realitat totalment falsa. Nega les emocions de la seva dona i, també, de les seves experiències.

Normalment, sempre la defineix com a una dona amb poques qualitats i amb molts defectes. A l'hora tot el que ella fa està malament per al seu marit, la critica com cuina, com educa als fills...

Intenta generalitzar a partir d'un petit error o defecte, així l'ataca contínuament i afavoreix a que la seva autoestima disminueixi. Intenta opinar sempre el contrari que la seva dona, ja que sent que vol competir amb ell, ja que es sent amenaçat. Sempre qüestiona el que ella diu, fent-la sentir inferior, i en moltes ocasions la culpabilitza.

A la tercera fase, al principi sembla que les agressions són més dissimulades, però després ja es molt més descarada i oberta, és el moment que ell ha perdut tot el respecte per la seva dona. Aquests actes de violència i la falta del respecte cap a ella, han fet que per ell sigui un objecte de la seva propietat i menyspreable, d'aquesta manera es justifica per cometre totes les agressions. A continuació descriure algunes de les situacions que es produeixen quan una dona pateix violència psicològica:

- Aïlla a la dona del món exterior.
- La desqualifica davant d'altres i es mostra molt amable amb ells. Canvia de tema en les seves conversacions. Si es troba amb antigues amigues ell es baralla amb ella. Poc a poc la dona té menys ganes de sortir amb els amics.
- Ell critica als seus pares i familiars fins que aconsegueix que els deixi de veure, tot i que quan es troba amb ells es mostra molt amable i amb la seva dona.

- Molts homes no volen que la seva dona treballi, tot i que si treballa es ella que segons avança la violència demana la baixa. Ell pot arribar a fer que deixi el treball.
- Ell controla quan surt al carrer, amb qui, les trucades, que fa a cada moment, el metge, etc.
- Controla les seves accions, prohibint-li fins i tot fer coses o obligant-la a fer altres.
- Controla els seus diners, les relacions sexuals amb ella i també el seu cos, i també el temps d'oci.
- Té pel poder davant dels fills, després de veure que la mare no té cap poder a casa seva, decideixen demanar permís i fer cas únicament al pare.
- Nega la responsabilitat dels seus actes, culpa a la seva dona, diu que es ella qui ho provoca, alhora nega l'abús i minimitza l'agressió.
- Si ho han deixat, continua controlant l'economia de la dona, intenta tornar amb ella i manipula als fills.

Per tal de traslladar la responsabilitat de l'agressió a la víctima l'agressor utilitza una sèrie d'estratègies. D'aquesta manera, provoca una doble victimització quan diu que ella es la que diu mentides, que esta boja o que va ser qui la va provocar. Els maltractadors racionalitzen les seves agressions per tal que sembli que es correcte el que ell va fer. Alhora li treuen importància a les agressions per aconseguir una distància amb l'agressió: "jo no la vaig pegar, només la vaig empènyer". Una altra característica que els defineix en la seva actuació és que sempre excusen el tema en problemes externs, la falta de diners, alcohol, problemes al treball, etc. De vegades fan pensar a les dones que no s'enrecorden de aquelles escenes violentes.

Quan veuen que la dona esta molt afectada o que pot intentar deixar-lo, canvien la seva actitud radicalment i passen a fer-li regals i altres tipus de suborns, prometen canvis basant-se en l'ajuda de Déu, deixen de beure

(segons ells la culpa la té l'alcohol), canvien l'actitud amb els fills i passen a ser els perfectes pares o prometen que aniran a teràpia per canviar.

9.1.5.Com li afecta a ella aquestes actituds?

La primera fase comença quan l'home comença a ignorar-la o a parlar-li malament, la dona encara confia amb ell i pensa que només són petites escenes que es produeixen en un moment de tensió, ella encara confia que la seva parella continua sent "l'angelet" del que es va enamorar. Pensa que si s'ha posat així es perquè en realitat no la entès i si l'hagués entès segur que no hagués estat així.

Per això ella continua insistint en parlar amb ell, en explicar-li tot el que pensa i el que sent. Ella comença a pensar que hi ha alguna cosa que no va bé a la seva relació, però exactament no sap el que i cada cop està més trista, confusa i sola. Això s'incrementa quan intenta parlar amb ell, contínuament evita el tema o li resta importància. La dona es sent frustrada, ja que no pot fer que la seva parella l'entengui, i es en aquest moment quan ella comença a pensar en que està fent ELLA malament.

Ella sempre parla amb humilitat, en canvi, el seu marit parla amb autoritat, creien que l'únic punt de vista bo es el d'ell. Mai es capaç de dir-li que calli o que pari, en canvi ell ho fa constantment. D'aquesta manera ell guanya poder i ella cada cop en té menys, igual que la seva autoestima. En aquest període, es quan ell comença a ignorar-la, mostrar desinterès, tot i que en públic semblaran el model de parella perfecta.

L'agressió verbal és un problema de control, de lluita per obtenir i mantenir el poder. Els primers símptomes després d'aquesta acció són la confusió, l'angunia i la culpabilitat.

A la segona fase, l'home, continuadament, porta repetint el mateix missatge de que la realitat de la dona no es la correcta i li crea la que ell creu millor, es en aquest moment quan ella comença a dubtar si en realitat té raó el seu marit i ella esta equivocada. I es en el moment quan ella comença a auto analitzar-se per veure són les coses que no fa bé i, habitualment, es culpa a ella mateix de tot el dolent que succeeix a la seva relació i intenta excusar a l'agressor. A

l'hora intenta que la seva parella no s'enfadi, intenta fer tot el que sap que a ell li agrada, per d'aquesta manera intentar calmar la tensió abans de que ell es torni cada cop més perillós.

Ella intenta demanar perdó per el seus errors comesos i intenta demostrar-li el seu amor, però així l'únic que s'aconsegueix es que ell pensi que cada cop és més dependent d'ell i la veu com una cosa pesada.

A l'anterior fase he dit que la dona encara admira a la seva parella i pensa que ella és molt afortunada, tot i que veu que hi ha alguna cosa que no va del tot bé. A la segona fase es quan ella es sent inferior a ell i creu que tot el que diu ell es veritat. Ella creu que ell té raó i que la que s'equivoca i hauria de canviar es ella, abans dèiem que no sabia que anava malament, ara ja sap el que va malament, ella.

La dona es sent trista, insegura i comença a plorar constantment, es en aquest moment quan molts cops la dona decideix anar al psicòleg, on li recepten ansiolítics, antidepressius... Quan succeeix això, el home té tot el poder, ja que molts cops aquestes "drogues legals" l'anul·len completament, la converteixen en una dona submisa, ja que anul·len la capacitat de resposta de la dona davant aquesta situació.

Com he dit la dona després d'haver patit un mal tracte psicològic acaba pensant que res del que fa es el correcte, que les seves opinions i sentiments no són els adequats i que la seva parella val molt més que ella.

Les seqüeles de la violència psicològica continuada poden arribar a ser molt pitjors que l'agressió física, de fet una dona que pateix violència psicològica pot arribar també a la mort, a través del suïcidi. Tota agressió física va acompanyada d'una agressió psicològica.

A la tercera fase, parlaré dels dos aspectes: violència psicològica i física. *Psicològicament*. No tant sols hi ha una tipologia de símptomes en comú a totes les dones maltractades. Depenen de les seqüeles de la víctima, de les característiques i la forma de aplicar la violència a la dona i de la situació socioeconòmiques de la víctima. Com he dit abans, a mesura que l'escalada de la violència avança els canvis d'ànims de la dona són molt evidents. A mesura

que augmenta la intensitat de la violència s'observa els canvis emocionals i a l'estat mental.

A la majoria dels casos a la violència psicològica es parla de l'agressió encoberta i de l'oberta (control, aïllament, intimidació, agressió física). Podem parlar de tres grans seqüeles psicològiques: depressió, estrès posttraumàtic i Síndrome d'Estocolm.

Hi ha homes que no arriben a agredir físicament a la dona, però si inciten a que la dona es suïcidi. El tipus i el nivell de maltracte depèn de la personalitat de l'agressor, així que les seqüeles psicològiques depenen del tipus de maltractador i violència que pateixi. Si per exemple, ha patit anteriors agressions o intimidacions per part de la família o una anterior parella provoca que la dona sigui molt més fràgil, esta educada sota la submissió a l'home. En el cas que la dona que pateix la violència, sigui d'un nivell econòmic bo o que treballi, fa possible que trenqui amb aquesta relació.

També depèn de la resposta que rep quan demana ajuda, si els seus pares diuen que es impossible i estan a favor d'ell, si el metge no s'interessa en el perquè dels danys, si algú li recomana que no denunciar...

L'estrès posttraumàtic és el símptoma que pateix la dona després d'haver estat víctima de la violència de gènere. La dona es sent molt trista, continua tenint molta por, no dorm bé, es comporta com si ell l'estigués vigilant. En moltes ocasions, reviu les escenes violentes, això li provoca tenir somnis i records horribles. Està sempre a la defensiva, no confia en ningú i té sempre la sensació de estar en perill.

Altres trastorns psicològics són la fatiga crònica, els trastorns d'hàbits alimentaris i abús de substàncies com l'alcohol, els fàrmacs, etc.

Físicament. Algunes de les conseqüències físiques més freqüents són:

- L'homicidi. La majoria de les dones que moren per homicidi, es a mans de la seva parella o anterior parella, l'agressor.
- Lesions greus. La violència domestica té un gran impacte al sistema de salut, les víctimes busquen suport als serveis d'urgència i especialitats mèdiques.

- Lesions durant l'embaràs. La violència a una dona embarassada provoca la pèrdua del fill, el baix pes del nen al néixer, l'augment de pes de la mare, infeccions i anèmia.
- Embaràs no desitjat o de molt joves. Algunes dones tenen por d'utilitzar mètodes anticonceptius per por a que fos maltractada.
- Vulnerabilitat a les malalties. El dolor crònic pèlvic es produeix a partir d'una història de violència domèstica a la llar. Un estudi diu que les dones que han patit aquests casos poden tenir problemes menstruals greus, malalties de transmissió sexual o infeccions urinàries.
- El suïcidi. La continua agressió violenta de l'agressor poden provocar a que la dona acabi amb aquesta situació amb la seva pròpia mort.
- Augmenta el risc de mala salut. Baixa les defenses, apareixen diversos símptomes, empitjoren les malalties, etc.

9.2. La víctima

El motiu principal pel qual la dona no deixa al seu agressor o el denuncia és principalment pels seus fills i perquè pensen que poden canviar, però en realitat s'enganyen a si mateixes. Els fills saben tot el que està passant i veuen la infelicitat i la por en els ulls de la seva mare. Ells pateixen molt més escoltant les baralles i no volen que el pare arribi a casa perquè ja que comença tot el patiment. Aquestes dones no saben defensar-se únicament saben callar i ser submises.

Quan la dona deixa al home, definitivament, no és el final de la història de violència sinó que encara continua perquè comença el període de por, de mirar a tot arreu i de canviar rutes per no trobar-se al agressor. Per aquest motiu i després d'haver patit tantes humiliacions, una dona maltractada necessita suport psicològic per deixar de pensar que tots els homes poden fer-li el mateix, per recuperar confiança en si mateixa i per començar una nova vida.

9.2.1. Perfil de la víctima

Cal destacar que no hi ha un perfil de dona que tingui més probabilitats de ser agredida, per això hem fet un anàlisi del perfil de la víctima, és a dir, la dona que ha patit violència de gènere. Les víctimes de la violència de gènere pateixen la destrucció de la seva autoestima, és submissa i dependent del seu maltractador, interioritzen els rols sexistes, estan aïllades de la societat, es poden sentir responsables de la seva situació.

Habitualment, la societat culpa a la dona de la mateixa manera sexista que ho fa l'agressor. Les seqüeles dels maltractes són interpretades per la societat com una demostració de que ella ja estava "malament del cap" abans, quan en realitat aquestes conseqüències sorgeixen a partir d'haver patit violència de gènere.

En moltes ocasions la societat busca el perfil de la víctima, tot indicant que hi ha dones que estan predisposades a ser maltractades. Si la dona anteriorment ha patit alguna situació de violència i no s'ha recuperat correctament, és l'únic cas en el que la dona sí que té més possibilitats de tornar a ser maltractada, ja que pensa que aquella situació és normal. Habitualment, en aquests casos la violència es dona en la infància, i tant en el cas de la dona com en el del home per tots dos tenen greu conseqüències a llarg termini, ja que en els cas del home ell es més propens a ser el futur agressor i la dona de ser la futura víctima, altre cop.

En la resta de les situacions, no podem establir un perfil de dona maltractada, ja que la personalitat d'aquesta dona es igual a la de qualsevol altre dona que no ha patit aquesta situació.

Exceptuant aquests casos no hi ha un perfil de la víctima concret, ni hi ha un tipus de dona predisposada a ser-ho. Molts estudis han dit que si qualsevol dona de qualsevol nivell econòmic, raça, edat poden desenvolupar les seqüeles pròpies de la violència de gènere si es sotmesa a un tracte degradant contínuament. Per tant, no és ella qui crea el problema, si no ell. Hi ha dones maltractades, igual que maltractadors, a tots els nivells socials.

Per tant, farem l'anàlisi d'una dona maltractada, és a dir, els símptomes i les característiques que presenta. No de les dones que tenen més probabilitat de ser víctimes, perquè no hi ha un perfil. Una dona que ha patit violència de gènere presenta les següents característiques psicosocials:

- Autoestima baixa.
- Interiorització del masclisme, dependència cap a l'home, submissió...
- Por i impotència.
- Estrès.
- Commoció psicològica aguda.
- Crisis d'ansietat.
- Depressió.
- Desorientació.
- Aïllament de la societat.
- Culpabilització.
- Generalment, té antecedents de violència familiar.
- Poden patir trastorns alimentaris (anorèxia/bulímia).
- Trastorns del son.
- Canvis d'humor, amb molt irritabilitat fora de context, etc.

Qualsevol dona que ha patit violència crea en ella mateixa la sensació de que ell és el "superhome" i ella no val res, per aquest motiu molts cops no denuncien a l'agressor o més tard acaben retirant-la. Això no significa que la dona estigui boja, únicament que està patint les seqüeles de la violència.

L'agressor agredeix amb més facilitat si:

- Sent que ella no el pot denunciar, ja que la dona està en una situació de dependència o fragilitat.
- Quan veu que la dona el deixarà.
- Quan hi ha aquestes diferències entre ells: estatus laboral de la dona superior o inferior al d'ell, unió interracial o interreligiosa i si hi ha una diferència d'edat considerable.

Trobem dos tipus de dones:

- La patidora. És el model de dona tradicional, és passiva, autodestructiva, ella mai es queixa de res, viu per els homes. Són passives i indecises. Dirigeixen la seva ràbia i impotència cap als menys poderosos (fills i dones). Són agressives i competitives amb altres dones, les critiquen i són cotilles. Solen evitar conflictes amb homes. S'odien a si mateixes, accepten la seva pròpia inferioritat, pateixen una depressió crònica, tenen moltes fòbies i s'esforcen en les seves feines (casa, èxit del marit, bon comportament dels fills...)
- La "mujer fatal". Esta considerada com una dona malvada, manipula al home per el seu propi benefici i es nega a seguir el model de dona tradicional. Es astuta i enganyosa, critica i rebaixa als homes, es sent satisfeta de competir amb els homes. El seu nivell de protesta segueix sent baix i no tenen un anàlisi conscient de l'opressió a la que està resistint. El feminisme si que analitza aquesta opressió i la protesta la porta cap a un canvi personal i social.

9.2.2. Per què vol protegir a l'agressor?

Un dels motius pot ser que encara li perdura l'efecte del síndrome d'Estocolm, però altres dels motius poden ser: que ella tingui por de les represàlies que pot prendre l'home (la separació és el moment més perillós i amb més amenaces), les acusacions de l'agressor envers a la dona (com que ella abans l'havia mal tractat psicològicament), l'absència de evidències físiques (no té cap prova de la violència psicològica, amenaces..), el desconeixement de les lleis, el síndrome d'Estocolm (fa que negui l'agressió), l'influència del sexisme social (la dona ha de perdonar i aguantar-ho tot) i les dones amb una situació econòmica mitjana o alta només es separen (no denuncien).

8.2.3. Per què continua amb ell?

La idea que les dones són masoquistes, ja que tot i que les estan fent mal continuen amb la seva parella, és totalment errònia. Els motius reals de les dones són diverses i habitualment es combinen entre elles. Són les següents:

- Dependència econòmica.
- Amenaces.
- Creences religioses.
- Vergonya per la situació que estan patint (tenen por de no ser acceptades socialment o de ser jutjades).
- Orgull, ja que en algunes cultures o a l'antiguitat es pensava que al màxim al que havien d'aspirar era al matrimoni i la separació podia significar el fracàs del seu "màxim projecte".
- El fills, aquesta és l'excusa més habitual en els casos de violència de gènere ja que la majoria de les dones pensen que els fills estaran millor cuidats si estan vivint amb els seus dos pares.
- Tenen confiança en que l'home podrà canviar, aquesta esperança augmenta quan ell insisteix i mostra algun petit canvi. La realitat és que ell realment no canviarà, només es per recuperar-la.
- Pateixen el síndrome de Estocolm (esmentat en el punt 9), aquest síndrome provoca que la dona s'identifiqui amb l'agressor i que pensi que ell és "el bo" i la resta de la societat són les persones "dolentes".
- De vegades també poden patir un altre síndrome, el de l'adaptació a la violència domestica. Quan apareix aquest síndrome la dona acaba adaptant-se a la situació que esta vivint i pensa que es normal.

10. Conseqüències de la violència de gènere

La violència psicològica i la física són les més habituals i sobre tot la psicològica les que més conseqüències presenta després d'haver acabat amb el problema. Aquest quadre reflexa algunes de les conseqüències per a la salut que té la violència de gènere per a les seves víctimes.

Conseqüències físiques	Conseqüències psicològiques
Dany abdominal/toràcic Hematomes i contusions Síndromes de mals crònics Discapacitat Fibromialgia Fractures Trastorns gastrointestinals Colon irritable Laceracions i abrasions Dany ocular Reducció en el funcionament físic	Abús de l'alcohol i drogues Depressió i ansietat Trastorns alimentaris i del son Sentiment de vergonya i de culpa Fòbies i trastorns de pànic Inactivitat física Baixa autoestima Trastorns d'estrès posttraumàtic Trastorns psicossomàtics Tabaquisme Conductes suïcides i autodestructives Conductes sexuals d'inseguretat
Conseqüències sexuals i reproductives	Conseqüències fatals
Trastorns ginecològics Infertilitat Inflamació de la pelvis Complicacions en l'embaràs o avortament Disfunció sexual Malalties de transmissió sexual (SIDA) Embaràs no desitjat.	Mortalitat relacionada amb la SIDA Mortalitat maternal Homicidi Suïcidi

Es creu que les conseqüències de la violència física són molt més greus que els de els altres tipus de violència però no és així, ja que normalment són blaus,

esgarrapades, talls... i els més greus són els ossos trencats o lesions en els ulls o en la oïda.

Totes les dones que han patit violència tenen en comú alguns símptomes com són: problemes en la salut mental, angoixa emocional (plor fàcil, infelicitat, fatiga...) i de vegades comportaments suïcides. També es molt comú que pateixin depressió i malalties psicosomàtiques.

Les conseqüències per a les dones que han patit violència de gènere d'una manera continuada són: cansament intel·lectual, incapacitat per reflexionar, nerviosisme, irritabilitat, trastorns del son, pèrdua de confiança, mals de cap, malalties de la pell, trastorns digestius, petits problemes que poden arribar fins malalties més greus.

La violència psicològica és la més difícil de detectar però és la única que deixa sempre conseqüències i molt més greus. És la més difícil de detectar ja que l'home fa que la dona acabi pensant que ella és la culpable de tot el que li esta pensant o que tot són exageracions d'ella.

En tots els casos de violència de gènere, la dona acaba patint un aïllament social i crea una dependència emocional cap a l'home dominant. També es produeix l'habitució i no reconeixement de la situació problemàtica. Aquesta ultima conseqüència es dona ja que l'home la sotmès totalment i ella pensa que el que fa el seu marit és per el seu bé. De vegades, també és perquè pensen que ell mai seria capaç de fer-li mai i s'intenten autoconvèncer que ell ho fa sense voler i al final passen a pensar que realment no són víctimes de la violència de gènere.

Després d'haver patit violència de gènere, les dones al refer la seva vida presenten dificultats per establir relacions amb la societat, desconfiança i de vegades agressivitat.

Per a la majoria de les conseqüències físiques, psicològiques i socials, trobem tractaments per a la recuperació total o parcial. Amb l'ajut dels professionals mèdics i psicòlegs.

10.1. El síndrome de la dona maltractada

La seva teoria es basa en la indefensió adquirida, ja que aquest tipus de dones que en pateixen són incapaces de trobar alguna solució per sortir o resoldre problemes de violència. Les dones maltractades s'adapten a la situació, i instintivament busquen formules per minimitzar el dolor, negació o justificació.

Les dones poden arribar a canviar la perspectiva de visió respecte a si mateixes i a la societat i desenvolupen la majoria del símptomes propis de l'estrès posttraumàtic (són sinònims). També inclou sentiments de ràbia, impotència, depressió, baixa autoestima, conductes addictives, etc.

10.2. Depressió

La depressió és una malaltia mental que es caracteritza per una alteració de l'estat d'ànim de la persona que el pateix. El símptoma més clar el la tristesa permanent del pacient.

És un de les conseqüències més habituals dins de la violència de gènere. Es produeix ja que durant el maltracte la dona ha estat sotmesa a una sèrie d'actituds que han fet destruir la seva autoestima i personalitat. També han fet que la dona arribi a pensar que ella és la culpable de tot i que és ella la que actua malament.

Totes les actituds pròpies del maltracte a llarg termini produeixen un deteriorament de l'autoestima i per tant afavoreix a que una dona pugui patir depressió.

Pot sorgir com a simple conseqüència de la violència psicològica o física. També a partir de la frustració que sent la dona al no poder trobar cap solució per acabar amb aquesta situació. També apareixen ja que l'home, habitualment, critica a la dona, l'aïlla de la societat...

En la majoria de les ocasions, es deu a la situació d'indefensió que pateix, la dona considera que no pot controlar la situació. També poden apareixen com a conseqüència de l'aïllament produït, la falta d'activitats lúdiques.

10.3.El síndrome d'Estocolm

Després d'elaborar molts estudis sobre les conseqüències de la violència de gènere, van poder veure que a part de la depressió i de l'estrès posttraumàtic la dona podia presentar la anomenada "indefensa a pressa". Aquesta indefensa és una sèrie de sentiments positius envers a l'agressor i els negatius per a qui intenta ajudar-la. Actualment és una de les seqüeles més habituals.

A les dones els produeix dependència, por i debilitat envers a ell, perquè aquesta seqüela succeeixi ha d'haver patit aïllament, humiliació i degradació per l'agressor i a continuació alguna acció d'amabilitat amb amenaça de tornar a enfadar-se. Parlem d'aïllament quan l'home imposa restriccions socials que ajuden a l'aïllament. Ell pot incloure amenaces de mort, abús emocional i destrucció de les propietats de la dona, ell pot fer el que vulgui, ja que després ho arreglarà amb la fase de "lluna de mel".

Les condicions prèvies que acaben en el síndrome són: l'amenaça (violència psicològica, física), alguna amabilitat (fase de "lluna de mel"), aïllament i control que l'impedeix la comunicació amb l'exterior i sense fugida, després de comprovar que la gent no creu que ella pateix violència de gènere creu que no hi ha cap tipus de sortida de la seva situació.

Durant la violència de gènere es produeix un rentat de cap a la víctima, les emocions, pensaments i conducta es distorsionen per poder aguantar la situació de por que no acaba. Hi ha tres tipus de distorsions:

- Distorsions emocionals. L'única cosa que fa que ella tingui una mica d'esperança és els petits moments d'amabilitat que té l'agressor, ella ho intenta interpretar com que ell canviarà i mai tornarà a pegar-la. Per això ella es fixa únicament en els aspectes positius de l'agressor, la dona intenta alliberar l'estrès acumulat i sentir agraïment, solidaritat o esperança. Ella nega i minimitza l'abús i les seves emocions negatives, perquè reconèixer la por i l'abús faria que ella no pugues tirar endavant a la família. Per això no expressa cap sentiment i es torna submissa, té dificultat per evitar els conflictes, indecisa i passiva. Per poder negar l'agressió s'allunya emocionalment de la realitat. Pot arribar a patir amnèsia únicament de les agressions.

- Distorsions cognitives. Canvia el seu punt de vista sobre el món al que el mal tractador li ensenya, ho fa per poder evitar algunes agressions i per tenir-lo content. Ella canvia el seu criteri polític, cultural i social per al que ell té, tot i que es sigui en contra de les dones. Canvia el seu punt de vista sobre si mateixa, pensa que ella es culpable, ella pensa que ella pot acabar amb la violència fent tot el que ell vol. Ella es passa tot el dia pensant que es el que fa malament, per intentar millorar, arriba a pensar que si fos més bona dona no li passaria res d'això. S'autocompadeix de provocar a l'agressor. La dona s'oculta l'agressió a ella i a la resta del món, per vergonya, por... Aprèn a conèixer al detall el comportament el mal tractador, coneix les seves costums i desitjos. A vegades es comporta com si no s'assabentessin de res del que està passant (agressions als fills, a ella...). La dona maltractada sap molt de l'agressor però molt poc de si mateixa. Creu que esta enamorada apassionadament de l'agressor, però en realitat li té por, ha de ser submissa a ell i recordo que únicament veu els aspectes positius d'aquest.
- Distorsions conductuals. Ella desenvolupa mecanismes de defensa davant la violència, com la simulació de plaer sexuals, admiracions; intenta guanyar-se la seva compassió (crisis nervioses, desmais...) i intenta tranquil·litzar amb un comportament infantil, ho fa perquè l'agressor vegi que la seva dona no es l'enemiga. Durant el període d'alliberació de la dona, ella s'oposa a qui intenta ajudar-la, el mal tractador es el "bo" i els que s'oposen al seu marit els "dolents". D'altra banda, més tard, la dona vol continuar amb ell però en el fons vol allunyar-se d'ell, això ho ha fet el cicle de la violència i els seus períodes de "lluna de mel" on recuperen a l'home del qual es van enamorar. Al principi creu que pot tornar a "capturar-la" i durant molt de temps continua fent el que ell voldria que fes, sense estar amb ell.

Les seqüeles de les dones d'un estància prolongada a la violència de gènere són: tenen diferents personalitats, tenen dificultats interpersonals, s'esforça perquè la gent l'estimi pot controlar malament els seus impulsos. Les seqüeles

més greus a llarg termini són: generalització de l'actitud de l'agressor a la de tots els homes i la pèrdua de la identitat pròpia (té la que el marit li ha creat).

En molts casos la dona expressa la ràbia que sent envers al seu agressor cap a la resta del món o a si mateixa, ella es una mal tractadora també, ho fa sempre ha persones amb menys poder (dones o nens). Intenta controlar-los perquè no provoquin a l'agressor. Es molt habitual que més tard acabi maltractant als seus fills psicològicament o els discrimini.

La societat i el síndrome d'Estocolm

La societat té una idea totalment equivocada de les seqüeles de la violència de gènere, en realitat si coneixen algunes de les conseqüències però no unes de les més habituals com es el síndrome d'Estocolm. La majoria dels professionals de Dret i Sanitat no estan gaire informats sobre els símptomes d'aquesta malaltia. Des de fora, s'espera que la dona estigui enfadada amb la seva parella, a de voler escapar com abans possible, no li ha d'importar les conseqüències que hi hagi per a l'agressor o la seva salut, es sent segura quan l'alliberen, veu a la policia com els "bons" i a l'agressor com el "dolent". Però en realitat, i com hem vist abans les dones que pateixen aquest síndrome pensen que l'agressor es el "superhome" i els policies són els "dolents", ella sempre voldrà estar amb ell i que ell estigui bé, és a dir, tot el contrari al que la societat pensa.

10.4. Efectes pels fills

La dona podrà veure si els seu fills estan afectats per aquesta vivència si presenten algunes d'aquestes actituds:

- Aquests nens tenen poca facilitat per resoldre conflictes, tenen manca d'atenció i solen ser passius o agressius. Són dependents o hiperactius. Tenen conductes antisocials, fuges, vandalisme, petits robatoris. Tenen falta de consciència dels seus límits.
- Poden tenir un retràs del desenvolupament físic, emocional o intel·lectual. Trastorns alimentaris.

- Síntomes d'estrès. Dolors abdominals, de cap, insomni, malsons, depressió, conductes autodestructives.
- Aïllament. Els nens poden tenir por a portar amics a casa.
- Culpabilitat i responsabilitat del maltracte. Intenten tenir content a l'agressor i confortar a la mare. Els fills assumeixen el paper de cuidadors.
- S'identifiquen amb la seva mare, creuen que són també víctimes i la seva autoestima baixa igual que la de la seva mare.
- Intenten ser protectors amb la seva mare, atraient l'atenció del seu pare per tal de protegir-la.
- S'identifiquen amb el pare. Ells comencen actuar com a petits agressors.
- Baix rendiment escolar. Un nen molt nerviós pot ser incapaç d'aprendre a llegir, habitualment tenen pocs amics a l'escola, mostra poc interès i motivació per als deures de l'escola, falta a classe continuadament.
- Regressió de conductes, torna a tenir conductes infantils per a la seva edat.
- Evita anar a casa. Intenta passar més temps del normal a l'escola, al carrer...
- Després del cap de setmana, torna pitjor a l'escola (trist, nerviós...).
- Efectes a llarg termini, alguns nens tenen més risc de maltractar a la seva parella en el futur, acaben pensant que es normal maltractar a les dones. Comencen a ser sexistes i violents.

Quan un nen veu una agressió es sent confús i afectat. Si les agressions han estat repetides, els fills poden identificar al pare com a una persona a la que no s'ha l'estimar, desconfiança i sentiments de desprotecció.

També, igual que la mare, pot començar a negar la situació. Els danys en el cas dels fills poden ser pitjors ja que aquestes situacions poden donar lloc a futurs agressors.

Alhora presenten dificultats per resoldre els conflictes, per resoldre qualsevol problema utilitzen la violència. Per tant, la majoria dels actuals maltractadors han patit violència i potser els futurs hauran patit violència, per el dèficit en la resolució de problemes.

Quan la dona decideix acabar amb la violència que pateix ella i els seus fills (directament o indirectament), canvia de domicili almenys un parell de vegades (domicili provisional i el definitiu). Aquests petits canvis, però totalment necessaris, produeixen, units amb les altres conseqüències, un baix rendiment escolar, problemes en la conducta, mals físics...

10.5. Ordres de protecció

Habitualment, després d'acabar amb una relació violenta, moltes dones tenen por i decideixen posar una ordre de protecció per tal de sentir més seguretat, ja que quan deixen a l'agressor comença el període més perillós.

Es pot demanar en qualsevol moment, en qualsevol comissaria de policia. Les donen en els casos que es pugui observar perill per la vida de la dona o per la dels seus fills.

Un ordre de protecció significa que no es poden veure, és a dir, no poden haver-hi visites pactades, ni poden sobre passar la distancia que estableix el jutge.

En el cas de que realment la dona pateixi per la seva seguretat, perquè ha hagut algun intent d'assassinat, greus amenaces, etc. Pot demanar que un policia l'escorti.

11.Treball de camp

11.1.Introducció

Al llarg del treball hem pogut veure els diferents tipus de violència de gènere que hi ha, a qui afecta i com afecta. D'altra banda hem vist unes característiques que complien els agressors i que més o menys apareixen en tots els casos.

La violència de gènere no només afecta a una petita minoria que el denuncia, sinó que afecta a una gran part que ni tant sols ho reconeix. La violència comença amb un crit, va seguit de petits actes de control, d'una empenta i pot arribar a amenaces i fins i tot a violència física.

El maltracte també està lligat a les tradicions socials, és a dir, al paper que ha dut la dona al llarg de la història. Com hem vist aquest paper ha estat sempre sota el poder de l'home, una dona es quedava a casa cuidant dels fills i del seu marit, feia el que el seu home (pare o marit) volia... Al llarg de la història això ha canviat una mica però sobretot ha canviat al llarg del darrer segle. Tot i així, continuen mantenint aquestes "tradicions socials".

El principal objectiu d'aquest treball de camp és saber com es pot aconseguir sortir de la violència de gènere i sobretot com després de sortir-ne es pot continuar vivint i començar una vida nova i veure la imatge que té la societat de la violència de gènere. Com hem vist a la part teòrica en molts casos la dona després de deixar a l'agressor o bé té la temptació de tornar-hi o bé és el període on ella pateix més por i està en més perill, ja que habitualment és quan l'agressor és més violent i pot arribar a matar-la ("si no es per mi, no ho serà per ningú").

A continuació parlarem de diversos casos on podrem veure els dos tipus de violència amb dos casos reals, on explicarem la evolució que han patit. Sobretot en aquests casos, intentarem analitzar si segueixen les mateixes pautes d'actuació i fins a quin punt han arribat el mal tracte. Per fer l'anàlisi dels casos reals, en primer lloc, he fet dues entrevistes a dones que han volgut mantenir-se en l'anonimat i després els he comparat. D'altra banda també

analitzarem altres casos trobats a llibres o a internet a documentals, els més impactants.

Després d'haver vist una pel·lícula que tracta sobre el cas d'una dona que ha patit violència (*Te doy mis ojos*), veurem des de quina perspectiva es presenta aquest cas i el compararem amb els altres que hem vist.

A les conclusions tractaré també de les qüestions referents a les maneres de sortir-se'n. De les inseguretats que provoca a les víctimes aquesta decisió, si han rebut algun tipus d'ajut econòmic, físic o psicològic i sobretot si actualment tenen una vida normalitzada.

11.2.Casos reals (entrevistes)

A continuació explicaré el cas real de dues dones que han patit violència de gènere. Podrem observar que la violència de gènere afecta a tot tipus de dones, de qualsevol nivell social i de qualsevol edat o època. Per tal d'explicar de la millor manera possible, primerament les víctimes hem van explicar la història i després van respondre algunes preguntes. El model d'entrevista el trobareu al annex.

11.2.1.El cas d'una dona maltractada física i psicològicament

Les respostes a l'entrevista van ser:

1. Com descriuria el maltracte al qual ha estat sotmesa?

“Ell m’insultava constantment, quan hi havia alguna cosa que a ell no li agradava o pensava que no es feia com s’havia de fer i buscava qualsevol excusa per discutir. Ell si hem maltractava psicològicament però físicament només un parell de vegades. Jo no podia fer res sense la seva aprovació.” *Veiem que encara continua intentant justificar les agressions més “greus” per ella.*

2. Expliqui que és el que passa o que sent vostè respecte al tema.

“Ell sempre vol discutir, sempre s’han de fer les coses tal i com vol ell sinó crida, m’insulta i de vegades tinc molta por. Se que ell no hem matarà, però tampoc es podia continuar vivint així. En l’última escena violenta, si que vaig arribar a tenir molta por.”

3. Recorda l’últim cop que va succeir això? Que va passar?

“Va succeir fa dos anys, ell estava molt borratxo durant el sopar tant important com el d’aquell dia no va poder venir un familiar perquè estava barallat amb ell i això li feia mal. Va començar a beure i beure, va començar a cridar i insultar-me. Hem deia que jo tenia la culpa i no hem va pegar perquè la meva filla va intervenir. Al final va arribar la policia i vaig marxar de casa meva.” *L’agressor paga les seves frustracions amb la dona, ja que es considera superior a ella i sap que no li dirà res.*

4. Com i quan va passar per primera vegada?

“Érem joves, ell va començar a controlar-me, hem va dir que no calia que treballés i més tard va començar amb els insults. Jo havia de

treballar (hi havia escassetat econòmica) i ell hem va apallissar per primer cop, ja que l'havia desobeït." *Les primeres agressions es donen després de casar-se.*

5. Quin ha estat l'incident més greu/importat?

"El més greu és l'incident en el qual hem va apallissar perquè no volia que treballés. L'últim escena violència, també la podem considerar molt important ja que va ser quan vaig decidir marxar de casa." *Ell vol controlar-la i aïllar-la de la societat.*

6. Durant el temps en el que vostè vivia amb la seva parella, amb quina freqüència es donava el mal tracte? Quants cops en l'últim any de convivència? I en l'últim mes?

"Els insults eren casi cada dia, baralles constants per qualsevol cosa, però les empentes i els cops eren no eren gaire habituals, es donaven un cop cada molts anys. En l'últim any les discussions eren diàries i sobretot en els últims mesos la intensitat era cada cop més alta." *Aquí veiem la progressiu de la violència, cada cop més intensa.*

7. La violència ha afectat als vostres fills? (han estat davant, els ha amenaçats, pegat...)

"Ell mai ha pegat als meus fills, pot ser si s'havien portat malament els castigava però res més, el normal en un pare. Ell els estima molt i mai seria capaç de fer-los mal. Psicològicament, els meus fills, mig en broma mig en serio diuen que estan "tocats".

8. De quina manera creu que li afectat aquest problema en la seva vida?

"M'ha afectat psicològicament, encara que sento que tinc que dependre d'algú, que hem dirigit, això si allò no. Però per fi soc lliure i visc tranquil·la amb els meus fills. Ell, també esta millor així."

9. En quin moment o situació, el problema ha estat més intens o ha afectat més?

"Ha afectat més en els moments en els que patíem dificultats econòmiques o en els que hi havia problemes entre la família (enfrontaments pare-fills, quan ja eren grans)." *L'home es troba amb altres forces de poder, als fills quan creixen i s'enfronten a ell.*

10. En quin moment ha disminuït la intensitat?

“En moments en els que hi havia una situació de benestar econòmic i quan els nens eren petits, ja que es feia el que ell volia. També es produïen després d’una forta discussió, excepte en l’última ocasió, en la que vaig marxar.” *Durant la fase de “lluna de mel” hi ha períodes de tranquil·litat.*

11. Com classifica el seu estat actual, en relació amb els anteriors?

“Jo per fi soc feliç, ja que puc fer, dir i pensar el que vulgui. Visc tranquil·la perquè sé que ell no hem farà res però si me’l trobo sempre tinc la sensació rara, com por.”

12. Que ha fet vostè per solucionar el problema?

“Jo vaig marxar de casa meva, vaig posar fi a tot aquell malson, no volia saber res d’això que hem va fer tant mal durant tant temps. No va ser fàcil decidir marxar, però va arribar a un extrem en el que tenia massa por.”

13. Quins resultats ha tingut? Són els esperats?

“Sí, per fi tinc una nova vida, soc feliç per fer el que vull i no tinc por de res.”

14. Ha denunciat el maltracte? Quants cops? Com ha reaccionat ell?

“No. Vaig trucar a la policia per por però mai l’he denunciat. Quan el vaig deixar ell va deixar-me tranquil·la però va tornar als pocs mesos.”

15. Ha retirat la denúncia? Perquè?

“No ha posat denúncies.”

16. Ha hagut de deixar casa seva? Quantes vegades i quan temps?

“Sí, en dues ocasions. El primer sis mesos i el segon cop va ser el definitiu.”

17. On s’ha quedat en aquestes ocasions? Com ha reaccionat ell?

“En la primera ocasió, va ser a una altra casa que teníem. En la segona ocasió, vaig estar a casa del meu fill. Estava molt enfadat rabiós l’últim cop va veure que era definitiva, no hi havia altre solució, ell es va “rendir” davant de la meva solució, va perdre l’interès.”

18. Ha rebut assistència mèdica per lesions provocades per ell? I de quin tipus d'assistència?

“He rebut quatre sessions psicològiques, només per parlar del tema i intentar assumir-ho.”

19. Ha explicat aquest problema algú? A qui i per què?

“A la meua família, són amb els que més confiança tinc i els que més hem poden ajudar.”

20. Té o va tindre algun suport legal o social per aquets problema? Quin?

“Sí, vaig demanar un advocat d'ofici perquè arreglés els papers per la separació i perquè m'informés d'alguna ajuda econòmica i de la meua actual situació, que podia fer...”

21. Ha rebut algun tipus de tractament degut aquest problema?

“Quatre sessions amb una psicòloga per avaluar els efectes del problema i per ajudar-me a superar-ho.”

22. Ha patit algun trastorn psicològic, vostè o els seus fills? Hi ha rebut tractament psicològic?

“Jo crec que no, però se que aquells de submissió al final. Ell ha acabat amb la meua autoestima, personalitat i l'autonomia. Als meus fills, a primer cop d'ull, crec que no, però a ningú els agrada escoltar sempre discussions.”

23. Anteriorment, ha rebut algun tipus de maltracte? A la seva família hi ha hagut alguna experiència de violència de gènere?

“El meu pare, quan era petita sempre hem renyava a mi, era la gran de les meves germanes i sempre tenia la culpa. Jo sempre estava ajudant a la meua mare però tot i així sempre hem pegava a mi.”

24. Té algun problema de salut important?

“No”

25. Beu o ha begut en el passat? O té/ ha tingut algun tipus de problema amb drogues, vostè o l'agressor?

“No, el meu ex-marit no el considero alcohòlic. Però al final de la nostra relació si que va començar a beure moltíssim.”

26. Ha pensat alguna vegada en el suïcidi?

“No, però de vegades si he perdut les ganes de viure.”

Després d'haver realitzat aquesta entrevista, farem un anàlisi del seu cas, observant la imatge que té la societat sobre la violència, les ajuts rebudes i com es mostra la violència.

Aquest és el cas de una dona de 58 anys que ha patit violència física però sobretot violència psicològica. Ella es va casar amb el seu marit quan tenia 23 anys al 1975, i a l'any següent va tenir el seu primer fill. Un anys i mig després va néixer el segon fill. Al principi de la relació el seu marit la cuidava sempre, era molt detallista, amable i es preocupava molt per ella. Durant la relació de parella abans del matrimoni, ell va començar a donar les primeres senyals de possessió, però segons ella "era normal en aquella època".

Durant els primers anys de matrimoni tot anava bé ells eren feliços amb els seus fills. Ell treballava i ella cuidava dels nens, però amb el naixement del tercer fill van començar a augmentar les discussions per les dificultats econòmiques pròpies de l'època.

Al principi tot va començar amb el control "típic". Ella havia d'estar a casa quan ell arribés, no podia sortir sola i fins i tot va arribar a controlar-la quan anava a casa de la seva germana, que vivia a aproximadament a 200 metres.

Tot i que ella no ho apreciava en aquell moment ni actualment, es pot observar un grau de violència de gènere molt gran, ja que no deixa a la dona ni sortir ni a 200 metres. Era el inici de la violència psicològica que anul·laria la seva autoestima, la seva dignitat i el seu criteri.

D'aquest control i com a causa de les dificultats econòmiques van començar haver-hi moltes discussions entre ells dos, que al principi no passaven de crits, segons la víctima baralles normals de parella.

Podem observar que altre cop la víctima pensa que la situació a la qual estava sotmesa era normal, que no passava de una simple discussió de parella. Ella no sabia distingir entre una discussió de parella i les autèntiques escenes humiliants i frustradores que vivia.

Amb el pas dels anys i amb la necessitat d'augmentar els ingressos ella va proposar anar a treballar, però la proposta va ser denegada, el seu marit no li agradava que hi anés ja que qui cuidaria dels fills i d'ell. Durant aquest període

la falta de diners va provocar que la dona hagués d'anar a demanar-ne a la seva germana en diverses ocasions.

El nivell de relació de poder que té ell sobre de la víctima, en aquest període es màxim. Ell controla la seva vida per complet ja que ella no decideix anar a treballar si no que consulta al seu marit si pot anar-hi, ell ha de donar-li permís per tot. El marit no el deixa ja que es planteja el problema de la cura dels fills que potser descuidada amb la proposta. Per tant, segons l'home, ella era la responsable de la cura dels fills i especialment d'ell.

Després que ell estigués a l'atur durant un llarg període de temps, va trobar un bon treball va permetre que ella comencés a treballar, ja que tot i així encara hi havia dificultats econòmiques.

Durant els següents 10 anys van haver-hi moltes discussions entre ells, ell la insultava, de vegades la humiliava, però tot i així seguien junts. Segons ella perquè els seus fills havien de tenir la figura del pare.

Com es pot observar es destaca la perseverança dels rols i dels estereotips que han existit al llarg de tota l'història i que a l'actualitat ha desaparegut, tot i que encara queda. Ella veia la necessitat de continuar amb el seu marit per l'únic motiu de que els seus fills havien de tenir la figura d'un pare. En aquest cas, aquesta dona té molt interioritzats aquests rols.

Ella va deixar de treballar per continuar cuidant dels fills. Es van mudar a un altre poble quan els seus tres fills, tots nois, tenien 18, 17 i 13 anys i va néixer la seva germana petita amb la qual va arribar un període de tres anys en els que més o menys hi havia pau.

Tot i que ella coneixia perfectament com era el seu marit, no només continua amb ell sinó que decideix tenir una filla, per allargar el poder de l'home en vers a ella. Aquí veiem com perpetua el error i fa que sigui més difícil acabar amb el problema.

Els fills ja més o menys eren grans i ja començaven a contradir les "ordres" del seu pare. Tenien el suport de la seva mare, que els intentava protegir. Ell al veure que perdia el poder que havia tingut durant tant de temps va començar a pagar les seves frustracions amb la seva dona.

La violència s'estén i ell comença a sentir que li treuen el poder que tenia. Per aquest motiu les discussions i agressions psicològiques comencen a ser molt més fortes. I ell intenta posar a la dona en contra dels fills per tal de treure els altres competidors.

Les discussions es van convertir en diàries i cada cop eren més fortes. Als pocs anys es van comprar un pis en un altre poble on es van traslladar la dona, el seu marit i la filla petita. A l'altre casa es van quedar els tres fills, ja que els anava millor per anar a treballar.

L'home va proposar marxar d'aquella casa on es trobaven "els altres poders", per tal de controlar, únicament, ell a la seva dona i a la seva filla petita. Veiem que ell es una persona intel·ligent i que actua amb premeditació, ja que l'aïlla per tornar a tenir "el seu poder".

A partir d'aquell moment, la frustració de l'home va augmentar. Havia perdut el poder davant dels seus fills i la seva dona començava "alliberar-se". En aquests moments va començar un període en el que es necessitaven més ingressos, així que ella, aquest cop sense demanar permís, buscar un treball. Com a conseqüència d'aquest fet, va haver-hi una discussió molt forta en la que va acabar amb una pallissa. Ella va parlar amb la seva germana i amb els seus fills i va decidir deixar-lo perquè no podia aguantar això. Va marxar a la casa on vivia amb els seus quatre fills.

Durant aquest període, veiem que ella es el primer cop que té la suficient força per actuar sense l'aprovació del seu marit i com a conseqüència i per primera vegada ell la maltracta físicament.

A partir d'aquest moment en contra del que habitualment succeeix en els altres tipus de casos, ell va desaparèixer durant uns mesos de la vida d'aquella dona. Un dia els seus fills es van posar en contacte amb ell perquè veies a la seva filla petita que preguntava molt per ell. Quan es van trobar el pare i la filla, la nena va dir-li que era "tonto" perquè no havia estat amb ella durant aquell temps. Les paraules de la filla van afectar tant a la dona com al seu marit i van decidir tornar per el bé de la seva filla amb la condició de que no tornes a passar aquell episodi tant desagradable.

Els següents 10 anys van transcorre amb més o menys normalitat, ella no va deixar de treballar, ells discutien de tant en tant, hi havia algun insult o falta de respecte, però segons ella sense importància. Després d'aquest període de "normalitat" va començar haver-hi els conflictes més greus. Ell sempre havia begut, però a partir d'aquella època va començar a beure molt més.

Després dels pitjors moments on la violència era molt més intensa, va haver-hi un període de tranquil·litat on segons ella les faltes de respecte eren normals. Una falta de respecte mai es normal, però per ella després de l'infern en el que va viure era una gran millora.

En unes de les discussions, ell havia begut molt i va començar a cridar com mai ho havia fet, a insultar, a donar cops a la taula, portes... Segons ella mai l'havia vist així. L'últim dia de vida junts va transcorre de la pitjor manera que es pot recordar. Era un dia de nadal, aquella tarda va anar a visitar-los el segon fill, el qual no es parlava amb el seu pare i va deixar a la neta perquè passés la tarda amb els avis. A la nit van sopar els quatre (pare, mare, tercer fill i filla) i el marit sentia que faltava la seva família allà i que tot havia estat per culpa de la seva dona que era la que havia posat en contra als seus fills. D'altra banda no era això l'únic que va afectar al marit, sinó el fet que havia begut moltíssim aquell dia.

L'home al llarg de la seva vida havia begut molt, però en els últims anys va començar a beure molt més per tal d'oblidar tot el que l'envoltava. L'alcohol no és un factor que faci que les persones siguin mal tractadors però si augmenta la violència en aquells que si que ho són. En aquest cas ell quan havia begut al arribar a casa sempre tenia una discussió amb la seva dona. Els mal tractadors, habitualment, culpen a les seves parelles de tot el que en realitat ells són els únics culpables. D'aquesta manera ells no tenen el sentiment de culpabilitat de tot el que hi ha dolent dins de la seva vida. Senten que ells són superiors i que ells ho fan tot a la perfecció i que "les dones són culpables de tots els mals".

Va començar a discutir, cridar, insultar, etc. Els seus fills estaven dormint i ella també, mentre que ell estava sol al menjador. Ella es va aixecar per parlar amb ell perquè es calmes i marxés al llit, ja es parlaria en un altre moment, però ell

no volia i es va alterar molt més. Va arribar la filla que es va posar en mig d'ells dos i la dona veien que tenia la intenció de pegar-la, va fer fora a la seva filla. Al final la discussió va acabar amb l'arribada de la policia municipal que van parlar amb la dona i li van informar de les possibilitats que tenia.

Ella va marxar a viure a casa d'un dels seus fills, ja casat. Als pocs mesos va trobar un pis on poder marxar amb la seva filla. Va decidir no denunciar-lo ja que no volia fer-li mal malgrat tot. Va pensar que seria el millor per tots. Els primers mesos tenia por perquè no sabia de què seria capaç, però actualment pot dir que ella ha pogut refer la seva vida i que no té por. Tot i que si se'l troba pel carrer es inevitable reviure aquelles sensacions. Va rebre algunes sessions amb una psicòloga, que va ser la encarregada d'avaluar el cas i que la va informar de les seves possibilitats i dels ajuts que podia rebre, per tornar o començar a tenir una vida normalitzada.

Actualment continua vivint amb la seva filla en el mateix poble que ell, no té cap por de trobar-se'l. Ella té una vida autònoma i plena, treballa, té amistats, és lliure. Rep un ajut econòmic, per part de la Generalitat de Catalunya, d'uns 260 € que l'ajuden molt a pagar el seu pis, el seu espai de pau lluny d'aquell infern que va patir.

Ell continua vivint a la casa que tenen en comú els dos, ha deixat l'alcohol i té una bona relació amb tres dels seus quatre fills. La seva filla el visita diàriament.

Sembla que tots dos després d'haver patit una situació poc agradable han pogut refer la seva vida de la millor manera per tots, però sobretot per a la víctima.

11.2.1.1.Perfil de l'agressor

En aquest cas podem pensar que l'agressor és una persona molt intel·ligent que actua pensant cada pas per tal d'obtenir els seus objectius, sempre tenir el màxim poder dins de la seva família. Podríem classificar-lo dins del tipus dels maltractadors *pitbull* ja que a mesura que va augmentant la intensitat de les discussions més agressiu és mostra. En aquest moment per el control, tot i que, després actua amb molt premeditació.

Primerament, diem que és molt intel·ligent perquè fa que ella no tingui suport de ningú l'aïlla de la seva família i li prohibeix que treballi, aïllament total. Ell li prohibeix que prengui qualsevol decisió sense que ell "l'aprovi", d'aquesta manera i humiliant-la, aconseguix anul·lar-la i destruint la seva personalitat i autoestima.

Segueix els perfil bàsic d'un agressor, tot i que l'únic tret diferenciador que segueix es que ell després de que ella decideix deixar-lo, ell no intenta tornar amb ella com altres. Ell continua fent-li mal psicològicament ignorant-la, fent veure que no li importa res.

11.2.1.2.Ajuts econòmiques, psicològiques, socials o judicials

Quan va deixar casa seva amb la intervenció de la policia, aquests van informar-la de les possibilitats que tenia i la van aconsellar de la millor manera. Va parlar amb els agents en diverses ocasions, però finalment va decidir que no el denunciaria. Els mateixos Mossos d'Esquadra van aconsellar-la i li van dir on podia trobar ajuts tant econòmiques, com socials o psicològiques.

En aquest cas, la dona afectada tenia algunes dificultats econòmiques per enfrontar-se a viure sola, el seu sou no era suficient per alimentar a la seva família (la seva filla i ella) i haver de pagar un pis. Així que en primer lloc van anar al casal de la dona que trobem a Sant Feliu del Llobregat, on va rebre ajut psicològica i també jurídica, li van assignar un advocat d'ofici. En aquest centre no únicament li van donar ajut psicològica a ella sinó també a la seva filla. D'altra banda, el casal de la dona es va posar en contacte amb l'assistent

social del seu municipi perquè des del mateix ajuntament tractessin de trobar alguna prestació per ajudar-la econòmicament.

Segons la dona, ella va rebre tot tipus d'informació en el primer centre i amb els Mossos d'Esquadra que la van informar de totes les opcions que tenia. Finalment ella va decidir una opció que va pensar que seria el millor per tots dos.

Actualment continua vivint amb la seva filla, té un treball que tot, rep el petit ajut econòmic de la Generalitat de Catalunya i la pensió d'alimentària que li correspon a la seva filla. Segons ella, per fi es feliç, pot fer, dir i pensar el que vulgui sense haver d'estar tot el dia discutint per qualsevol tonteria.

11.2.1.3. Imatge d'aquest cas per a la societat.

Al principi i tal i com hem va explicar ella, li feia vergonya haver de parlar d'aquest tema, haver de dir si he estat patint violència de gènere, he estat humiliada durant molts anys, anul·lada totalment.

Els primers anys del matrimoni, quan només era insults, prohibicions i control, ella mai podia arribar a imaginar que arribés fins aquest punt, on va acabar. Pensava que era normal, que ell tenia un caràcter fort i que era controlador. Més tard quan va marxar definitivament de casa seva i mentre que parlava amb la psicòloga i aquesta li va explicar el concepte de violència psicològica, es va adonar que el que ell feia durant aquells primers anys no era només pel seu caràcter sinó que realment ell estava maltractant-la.

Durant els anys en que només eren fortes discussions i insults, "el normal en una parella", ella no va explicar res a cap familiar perquè únicament pensava que eren discussions pròpies d'un matrimoni. En el moment que aquesta violència psicològica desconeguda per ella va passar a física ella va demanar el suport dels seus familiars, amics no perquè la majoria els havia perdut.

Quan els va explicar el que havia passat la primera reacció de tots va ser pensar que realment era impossible, ell sempre havia sigut molt bo amb ella en públic, l'havia respectat, cuidat i era molt amable i afectuós amb tothom. Al

veure realment com estava d'afectada aquella dona i veure realment els efectes d'una de les pallisses es van adonar de que realment deia la veritat.

El que li va passar aquesta dona es normal, no només la societat no s'ho creu quan no hi ha proves físiques sinó que la mateixa víctima diu que no era conscient de que quan la insultava, la controlava i la humiliava el que feia era violència de gènere.

Això es un problema molt més greu que únicament la violència de gènere, ja que si no som capaços de detectar que la gent que ens envolta la pateix, ni nosaltres mateixos som capaços de reconèixer-la quan la estem patint. Per aquest motiu el primer que es fa es donar tota la informació possible a les víctimes, i també es realitzen programes per conscienciar a la població de que es realment la violència de gènere, com prevenir-la i com actuar davant d'aquesta situació.

Per això no únicament es important evolucionar per trobar noves mesures de prevenció sinó que també per intentar informar i formar a la població perquè entre tots es pugui erradicar.

11.2.2.El cas d'una dona maltractada psicològicament

Les respostes a l'entrevista van ser:

1. Com descriuria el maltracte al qual ha estat sotmesa?

“Ha estat un maltracte psicològic constant. Ell m'insultava, m'empentava, hem controlava. Volia que estigués sempre a casa quan ell arribés. Era molt possessiu. Mai el podia contradir si no volia que comences a cridar o a insultar-me.” *Veiem clarament alguns dels actes de la violència psicològica que baixen l'autoestima de la dona i acaben amb la seva personalitat.*

2. Expliqui que és el que passa o que sent vostè respecte al tema.

“Penso que ell hem té totalment controlada, tot i així deixo que sigui així i no se perquè. La meva família diu que mira que tinc molt caràcter, però amb ell no es així. Soc una marioneta en mans d'ell. Tinc que fer tot com vulgui ell, no puc sortir amb les amigues, ni sola, sempre amb ell. He de portar la roba que a ell li agradi o consideri adequada.” *Veiem que la dona no mostra el seu caràcter perquè l'agressor ha acabat amb la personalitat de la dona.*

3. Recorda l'últim cop que va succeir això? Que va passar?

“Vam discutir molt, jo havia quedat amb una amiga i havia arribat tard. Ell ja feia hores que estava a casa. Estava molt enfadat, vam discutir molt, jo portava al meu fill petit als braços i ens va empentar i vam caure al llit. La meva filla petita ens va separar, però qui realment ens va salvar van ser els meus pares que venien ajudar-me per marxar de casa.” *Veiem reflexats la majoria dels rols masculistes.*

4. Com i quan va passar per primera vegada?

“Ell sempre havia estat molt controlador i possessiu però havia alguna cosa que hem tenia lligat a ell. Algun cop m'havia empentat en una discussió forta, però no era habitual. Sempre m'insultava, quan discutíem. Sobretot s'havia de fer el que ell volgués.”

5. Quin ha estat l'incident més greu/importat?

“L'últim, quan amb el nen petit als braços hem va empentar i van caure al llit i la meva filla i els meus pares ens van ajudar.”

6. Durant el temps en el que vostè vivia amb la seva parella, amb quina freqüència es donava el maltracte? Quants cops en l'últim any de convivència? I en l'últim mes?

“Les discussions, potser, eren tres o quatre cops per setmana i anaven lligades dels insults. Sempre eren perquè per ell res estava ben fet, no sabia que fer.”

7. La violència ha afectat als vostres fills? (han estat davant, els ha amenaçats, pegat...)

“Els meus fills han estat davant, sobretot l'últim cop que va succeir la discussió més forta. Mai els ha amenaçat ni pega, ells simplement no existien per ell. Als pocs anys després de la separació va deixar de veure'ls.”

8. De quina manera creu que li afectat aquest problema en la seva vida?

“He perdut anys de la meua vida on per mi només havia d'existir ell. Havia de fer el que ell volgués, ell havia de ser la meua vida. Ja no tenia opinió per ell, no era una persona, només la dona que cuidava dels fills rentava la roba, feia el dinar, etc.”

9. En quin moment o situació, el problema ha estat més intens o ha afectat més?

“En l'última etapa, en la que ell hem tractava amb més agressivitat, en la qual va augmentar la intensitat.”

10. En quin moment ha disminuït la intensitat?

“Al principi de la relació i després d'una forta discussió. Ell hem deia que no tornaríem a discutir així, que estava penedit de tot el que havia passat.”

11. Com classifica el seu estat actual en relació amb els anteriors?

“Actualment, soc lliure per fi puc viure tranquil·la, sortir quan vulgui, treballar. Soc feliç amb la meua actual parella que hem respecta i de veritat m'estima.”

12. Que ha fet vostè per solucionar el problema?

“El vaig deixar i vaig deixar de tenir contacte amb ell ni tant sols pels meus fills, ja que cada cop que parlàvem ell intentava convèncer-me de tornar. En alguna ocasió vaig estar apunt de tornar amb ell però no va

ser així.” *Veiem que després de donar el pas més important, deixar-lo, cal allunyar-se totalment de l’agressor ja que ell sempre voldrà tornar amb ella i aplicarà tot tipus d’estratègies per aconseguir-ho.*

13. Quins resultats ha tingut? Són els esperats?

“Sí, he pogut refer la meua vida i per fi soc feliç.”

14. Ha denunciat el maltracte? Quants cops? Com ha reaccionat ell?

“No, realment no era conscient que m’estava maltractant fins que al explicar-ho hem van dir que el que passava era un cas de violència.”

15. Ha retirat la denúncia? Perquè?

“No ha posat denúncies.”

16. Ha hagut de deixar casa seva? Quantes vegades i quan temps?

“Sí, vaig haver de marxar. Vaig anar a viure amb la meua mar durant un any fins que vaig poder estalviar per marxar a viure amb els meus fills. Un sol cop, quan el vaig deixar.”

17. On s’ha quedat en aquestes ocasions? Com ha reaccionat ell?

“A casa dels meus pares. Ell volia que tornés amb ell, hem va dir que penses en els meus fills i en ell, que m’estimava, però vaig poder resistir-me.”

18. Ha rebut assistència mèdica per lesions provocades per ell? I de quin tipus d’assistència?

“No.”

19. Ha explicat aquest problema algú? A qui i per què?

“A la meua família i als amics més propers, suposo que necessitava ajuda o parlar-ho perquè m’ajudessin a superar-ho i a començar una nova vida.”

20. Té o va tindre algun suport legal o social per aquets problema? Quin?

“Vaig contractar a un advocat perquè tramites els papers de la separació.”

21. Ha rebut algun tipus de tractament degut aquest problema?

“No.”

22. Ha patit algun trastorn psicològic, vostè o els seus fills? Hi ha rebut tractament psicològic?

“No, però sempre he cregut que tant temps havent estat submisa a ell en el fons si m’ha afectat. Als meus fills si, per la falta de la figura paterna, ell es va desentendre d’ells.”

23. Anteriorment, ha rebut algun tipus de maltracte? A la seva família hi ha hagut alguna experiència de violència de gènere?

“No.”

24. Té algun problema de salut important?

“No”

25. Beu o ha begut en el passat? O té/ ha tingut algun tipus de problema amb drogues, vostè o l’agressor?

“No, el meu ex-marit no el considero alcohòlic. Però al final de la nostra relació si que va començar a beure moltíssim.”

26. Ha pensat alguna vegada en el suïcidi?

“No, jo era submisa a ell però mai vaig pensar en el suïcidi, tinc que viure que encara soc molt jove!”

Després d’haver realitzat aquesta entrevista, farem un anàlisi del seu cas, observant la imatge que té la societat sobre la violència, les ajuts rebudes i com es mostra la violència.

Aquest és el cas d’una dona de 40 anys, actualment té un altre parella, ha refet totalment la seva vida. Ella va patir violència psicològica, segons ella quan estava amb ell, ell l’anul·lava per complet, no tenia personalitat, feia el que ell volia.

Tot va començar quan ella tenia 17 anys, es van conèixer mentre que estaven estudiant al mateix centre. A partir d’aquell moment ella es va sentir molta atracció cap a ell i van començar a sortir. Ell durant la relació de parella, era afectuós, amable, però en ocasions quan ells quedaven ell no anava a buscar-la a casa i s’oblidava que havien quedat. Ella tot i així el perdonava perquè l’estimava, però ell també feia el possible per fer el que ell volgués sense que ella tingues cap queixa, la manipulava.

Anys després es van casar i van tenir a la seva primera filla, ell estava content però li hagués agradat més que fos un noi. Durant els anys de matrimoni, ell es mostrava molt possessiu, controlador.

Veiem que en aquest cas es reflexa clarament els rols i els models típics de segles anteriors, on els pares desitjaven tenir un fill, l'hereu. Arribava a ser una obsessió per als homes i fins i tot renunciaven a les seves filles o les rebutjaven perquè no havien sigut nois.

Ell volia que quan arribes a casa seva la seva dona estigués a la cuina preparant el sopar o si no cuidant de la seva filla. Això es complia sempre, però de vegades ella havia marxat al metge o a casa de la seva mare, o simplement havia sortit amb les amigues. Quan ell arribava i no la trobava a casa era discussió assegurada. Quan ella arribava i se'l trobava al sofà li demanava tot tipus d'explicacions, amb qui, quan de temps i perquè.

En escenes com aquestes veiem el grau de control i de poder que té sobre la víctima ja que tot el que faci ho ha de saber el seu marit.

Un dia ella va arribar tard, havia estat a casa de la seva mare amb la nena, i ell la estava esperant molt alterat, van tenir una de les pitjors discussions. Ell la va empènyer i ella va començar a plorar, ell va marxar donant un fort cop amb la porta.

En aquest moment veiem que ell d'alguna manera veu que ha actuat malament i decideix marxar tot i que sempre no és ni serà així.

Als següents dies després d'aquesta gran discussió van ser de "pau". Ell estava com al principi de la seva relació, es mostrava molt amable i afectuós, però en un moment mentre estaven sopant, ella va fer un soroll mentre que menjava la sopa i ell sense cap altre motiu va donar-li un cop a la cara i va començar a cridar-li.

Tal i com hem pogut veure a la part pràctica en el procés de la violència, comença amb períodes de tensió, esclata i per últim el període anomenat la "lluna de mel". Són els períodes de pau que fan que la víctima pensi que no ho tornarà a fer i per tant que només va ser un error.

Dies després ell es mostrava molt penedit, va demanar-li perdó una i mil vegades i li va prometre que mai més tornaria a passar. Només havia tingut un mal dia i sense voler ho va pagar amb ella. Després d'aquest incident va haver un període de més d'un any de tranquil·litat, i ella es va quedar embarassada pensant que mai més tornaria a passar aquelles escenes tant desagradables. Durant aquest període, ell continuava sent possessiu i controlant les seves sortides, però les discussions eren més pacífiques i no hi havia faltes de respecte.

Com podem veure altre cop, després d'una escena de violència sempre hi ha els períodes o etapes de "pau" i tranquil·litat, on aparentment l'agressor es amable, afectuós...

Quan el segon fill tenia 6 mesos va passar la pitjor escena que recorda en el seu matrimoni. Després del naixement ell va començar actuar violentament, a discutir contínuament, etc. La dona tenia pensat deixar-lo perquè ja no l'estimava i estava cansada de les continues discussions. Un dia van començar a discutir. Ell es va alterar massa, va començar a insultar-la i a cridar-la. Ella li va dir que estava cansada d'ell i que marxava, que tornava amb els seus pares per començar una nova vida. Això a ell li va agradar poc i li va dir "tu no marxes d'aquí!", va ser en el moment que amb el nen als braços ell la va empènyer i van caure (nen i mare) al llit, en aquell moment la filla gran va intentar separar-los, va ser en el moment en que van trucar a la porta, eren els pares de la dona i la seva germana, que venien ajudar-la per fer la mudança.

En el moment en que ella diu "ja no l'estimo" i es planteja deixar-lo, no només ha estat per el fet de que ja no tingui cap sentiment cap a aquell home sinó que ella també estava molt cansada de tota aquella situació.

Ella va marxar a viure amb els seus pares i els seus dos fills petits. Ell durant aquell temps va intentar parlar amb ella, demanar-li perdó, intentar arreglar-lo tot, però tant la seva família com ella mateixa van posar dificultats perquè ell tingues contacte amb ella.

Als pocs mesos es van arreglar els papers de la separació, ella després d'un any vivint amb la seva mare va trobar un pis on podia viure amb els seus fills i va refer la seva vida. Ell volia veure als seus fills però mai parlava amb ella, ja

que ella mateixa tenia por que ell la convencés de tornar amb ell. Quan havia de parlar d'algun tema dels seus fills parlaven per telèfon i sempre davant d'algué perquè no caure altre cop al seu parany.

Ell va intentar tornar amb la seva dona, però tant la família d'ella com ella mateixa van posar tot tipus d'impediments perquè no fos així.

Ell va refer la seva vida amb un altra dona. A la nostra víctima li van arribar rumors que aquesta si que l'havia denunciat per violència física. Li havia donat un cop a la cara. Ella pel contrari va preferir no denunciar-lo, ja que ella en cap moment va pensar que el que ell feia era violència de gènere sinó que eren simplement baralles d'un matrimoni que de vegades anaven més enllà. Com a conseqüència d'això ella no va rebre cap tipus de tractament psicològic i va demanar cap informació.

Actualment, ella es va casar amb la parella que va trobar a l'any de la seva separació. Han tingut un altre fill i són tots cinc molt feliços. Els fills del primer matrimoni veuen el seu pare cada dues setmanes i es comporten com qualsevol altre cas de separació normal. Ell també ha refet la seva vida, es va comprar una altra casa i actualment té una altra parella. Ells dos no tenen contacte habitualment, ja que els fills són més grans i si volen anar amb el pare ells mateixos el truquen i el van a veure.

11.2.2.1. Perfil de l'agressor

En aquest cas trobem el perfil bàsic de l'agressor, ja que segueix els mateixos passos generals. Dins de la classificació esmentada a la part teòrica, entraria dins del tipus *pitbull*, que quan augmenta la intensitat de la discussió, també, augmenta la seva agressivitat. L'home, primer, intenta aïllar-la de la societat i intenta controlar tota la seva vida. Després, si ella s'intenta rebel·lar o actua d'una manera que ell no consideri comença la humiliació. Sempre hi ha un procés en el que degraden l'autoestima de les dones i la seva personalitat per tal de poder fer el que vulguin amb aquestes.

Veiem que en aquest cas comença des del principi veien alguns petits trets del que realment podria arribar a passar, però ella pensa que això mai li pot arribar a passar. Ell davant de la resta de la societat actua com la perfecta parella per

intentar “aconseguir a la seva víctima”, però quan ja estan casats comença l'autèntic infern per a les dones.

11.2.2.2. Ajuts econòmiques, psicològiques, socials o judicials

En aquest cas, aquesta dona al principi no va considerar que el que ella va patir va ser violència psicològica, així que no ha va veure necessari anar a cap centre per demanar ajut psicològica, econòmica o social. Tot i així, amb els anys i després d'haver explicat en molts casos la situació que va viure es va adonar que realment era violència de gènere.

Ella va anar a un advocat per tramitar la separació, per normalitzar la seva nova situació, en termes econòmics (pensions dels fills) i jurídics (acabar amb el matrimoni).

Per el mateix motiu que he comentat anteriorment, no es va plantejar denunciar-lo en cap moment, realment no era conscient de la situació en la que es trobava.

11.2.2.3. Imatge d'aquest cas per a la societat.

Ella quan va decidir deixar-lo, va explicar la seva decisió a la família i van demanar-los ajuda per fer la mudança. Ni la família, ni ella mateixa eren conscients de la seva situació real. Ella vivia totalment controlada, aïllada del món, només feia, deia i pensava el que el seu marit volia.

Quan van arribar la família i es van trobar amb la seva filla plorant i ell tant alterat al principi no van veure clar tampoc el que passava, però un cop van arribar a casa dels pares i van parlar de tot el que havia passat al llarg dels anys junts, la família la va fer entendre que realment, tal i com ho explicava ella, havia patit violència de gènere.

Sempre es difícil per a la família i per la gent que coneix a l'agressor entendre que realment el que esta fent amb la seva dona té un nom i es violència de gènere. En aquest cas i en l'anterior ells es mostren en públic tranquils, amables, afectuosos, etc. Però en realitat a la intimitat no són així i humilien a les seves dones, les insulten i habitualment diuen que elles són les culpables de tot el que no surt bé a la seva vida. Pel contrari, ells no poden viure sense elles, "són seves".

11.2.3. Entitats que han ajudat aquestes víctimes.

Com he tractat a la part teòrica els organismes de prevenció i d'actuació davant un cas de violència de gènere són: Institut de la Dona (en aquest cas el català), l'Observatori de la Dona i la Direcció General de Violència de Gènere. Afortunadament només una de les dues víctimes ha necessitat l'ajut de les institucions de l'Estat. És el cas de la primera dona, que no únicament ha patit violència psicològica sinó també física. Tot això i també les seves dificultats econòmiques han fet possible que cerqués ajut per part de l'Estat.

Al posar-se en contacte amb els Mossos d'Esquadra immediatament la van informar de les possibilitats jurídiques que hi havia, denúncies, ordres de protecció, etc. I li van aconsellar que anés als casals de la dona o al Institut Català de la Dona on rebria ajut psicològic i suport jurídic.

En aquest cas i per més comoditat, la dona va optar per anar al Casal de la dona de Sant Feliu de Llobregat on va rebre algunes sessions amb una psicòloga que li va fer entendre la situació en la que és trobava i que hauria de fer per poder tenir la vida que ella realment desitjava tenir. Allà, també li dir que si volia algun ajut econòmic hauria d'anar a parlar amb l'assistent social del seu ajuntament perquè els tramites. Aquesta ajuda que rep li facilita el pagament del seu pis o l'ajuda amb ajuts alimentaries.

D'altra banda també es va atorga un advocat d'ofici perquè arregles la seva situació, perquè es tramites la separació i comencés a rebre la pensió alimentaria de la seva filla.

El cas d'aquesta dona va haver de contactar, en primer lloc, amb els Mossos d'Esquadra, més tard al Casal de la Dona i per últim a l'ajuntament del seu municipi. Es pot pensar que s'havia de moure molt, explicar a molta gent la seva situació, però realment així es com es supera lluitant contra la situació. Segons aquesta dona valia la pena fer tants tràmits i desplaçaments a un i a un altre lloc. Actualment ella fa la seva vida amb la màxima normalitat possible.

Després de dos anys per fi té una vida normal, viu en un pis amb la seva filla, treballa i rep un ajut econòmic de 260 € de la Generalitat de Catalunya i també la pensió que li passa el seu ex-marit.

11.3. Altres casos

Aquests són els casos més impactants que he trobat tant a llibres com a documentals i a les notícies.

Només una dona. Aquesta historia l'explica un amic de la víctima que la va conèixer un dia mentre passejava per la platja es va trobar a una dona plorant a la platja. Aquesta dona era una dona maltractada. Ella es va casar amb un home al que estimava moltíssim, abans del matrimoni ell era una mica possessiu però ell va pensar que ella amb el temps canviaria, però no va ser així. Quan es van casar ell comença a ser molt més controlador, cada cop estava molt més furios, hi havia baralles contínuament... Després del naixement dels fills tot va anar a pitjor, tot i que ella treballava mai tenia diners perquè ell els tenia i els administrava tots. Li donava uns diners, ella no sortia mai de casa i molt menys sola i l'únic temps que tenia lliure era mentre estava treballant. Tot i que ella no surt, ell sempre està fora amb els amics o de viatge de treball, així que aquests eren els únics moments de pau. Ell bevia sovint i quan arribava a casa no es podia parlar amb ell perquè qualsevol cosa que es fes podia esdevenir motiu perquè hi hagués alguna discussió.

Amb el temps els fills van créixer i van marxar de casa, sempre preocupant-se de la seva mare, però ella continuava vivint amb el perill a casa perquè segons ella era molt pitjor la por del que podia passar si el deixava (l'havia amenaçat de matar als fills) que si continuava amb ell. Ella diu que la decisió d'haver deixat al seu marit hauria de haver-la pres molt abans quan era molt més jove, ara simplement ha de patir les conseqüències de no haver actuat correctament.

El pare mal tractador. Aquesta historia l'explica la professora del fill. Un dia arriba el pare a parlar en una tutoria amb la professora del seu fill, ella pensa que era perquè volien parlar del fill ja que en aquest moment s'estaven separant. L'home va començar a explicar-li que ell maltractava a la seva dona i li demanava si us plau que la convencés perquè no el deixés. L'home repetia una vegada i un altre que ell canviaria, que no sabia perquè ho feia però que canviaria. La tutora li va preguntar que perquè ho feia i li va contestar que no sabia però que ell ho havia vist sempre fer-ho a casa seva. El seu pare sempre pegava tant a la mare com a ell. Quan va créixer ell va pensar que si ho feia

era perquè ell havia estat un nen molt dolent i quan es va casar va començar a fer-li a la seva dona.

Ell demanava ajuda realment volia canviar i volia estar amb la seva família però primer calia que seguís un tractament.

La dona serp. Aquest és el cas d'una dona que maltracta psicològicament al seu marit. Durant els primers anys de ser parella ell no va notar res però en el moment que es van casar ell va començar a veure els atacs d'histèria de la seva dona, els crits i sobretot ella era molt possessiva no el deixava fer res. No servia per res segons ella. Ell ha viscut durant molt de temps amb por per si la seva dona complia alguna de les seves amenaces verbals. El pitjor d'aquesta dona es que ella participava en moltes reunions de la parròquia on parlaven de l'amor, la caritat, la violència. En canvi ella era incapaç de donar-li amor tant al seu marit com als seus fills i parlava de la violència de gènere quan ella era la primera que l'utilitzava envers al seu marit.

El guitarrista. Un home que era guitarrista va conèixer a la seva futura dona en una festa del poble on ell actuava, ella era d'un altre país i venia amb la seva amiga. Es va conèixer, es van agradar, ella es va quedar a viure amb ell i finalment es van casar. Durant la lluna de mel van anar de viatge amb vaixell al país d'on era la dona. Durant l'estància al vaixell, ella va rebre el seu primer cop ja que segons per el seu marit havia mirat massa al capità durant el sopar. Ella es sentia totalment sola, en un vaixell amb un total desconegut. Quan va arribar al seu país va parlar amb els seus pares i va rebre la resposta que ella havia d'estar amb el seu marit, per això s'havia casat per estar amb ell. Als pocs anys va tenir una filla i ell continuava maltractant-la, fins que un dia ell va morir atropellat per un cotxe. Des d'aquell moment la vida tant de la dona com la de la seva van canviar.

Un altre semblant a tants altres... Una parella molt enamorada es casa i des del primer dia de casats ella ja rep la seva primera pallissa, a partir d'aquell dia la seva vida va ser un infern. Van tenir dos fills i dues filles. Ells, des de ben petits, l'únic que han vist ha estat violència per part del seu pare a la seva mare. Ell era alcohòlic i quan arribava a casa sempre s'escoltaven crits, sorolls i gent plorant, però al matí següent tot tornava a ser normal. Ell dormia amb un

ganivet sota el coixí per si la seva dona decidia marxar o simplement no volia sexe amb ell.

Les seqüeles que van patir els fills van ser molt grans, els dos fills han estat sota tractament psiquiàtric a causa de les drogues i una de les filles ha estat uns quants cops ingressada en un hospital psiquiàtric, ja que pateix grans depressions. Tot i que el pare hagi mort, la dona encara continua somiant amb el ganivet sota el coixí i pateix per les conseqüències que els ha portat als seus fills. El pitjor es que ella encara pateix violència de gènere però aquest cop per el seu fill.

Malson. Una noia es casa molt enamorada amb un home que ja veu com serà quan es casin, comença a ser molt controlador i com en els altres casos la violència comença des de el primer dia de casats. Tot i així ella decideix continuar amb ell, després de haver lluitat tant contra els seus pares per poder estar amb el seu marit no el deixaria així com així, un dels seus pitjors errors. Ell es alcohòlic i pren drogues, fins i tot arribar a estar a la presó per haver robat per comprar drogues, quan surt de la presó sembla més amable i ella es queda embarassada però per al nen en una de les pallisses.

Ell l'obliga a que demani diners a tothom per comprar drogues, però arriba un moment que ja no poden demanar a ningú més i embarguen la casa on vivien. Aquest va ser el detonant que la va portar a deixar-lo i tornar amb els pares.

Avui, tant els pares com ella estan amenaçats de mort i tot i ella tenir una ordre d'allunyament contra el seu ex-marit, continua tenint molta més por perquè ara ja no és tant sols ella si no també els seus pares. Ell està lliure i pot actuar en qualsevol moment.

Entre l'espasa i la paret. Un noia de 25 anys esta sortint amb un noi dos anys més gran que ella des de fa dos anys. Ella diu que la seva parella es molt bo, amable, afectuós..., però que a vegades es una mica agressiu, l'insulta, l'empenta, etc. Ella diu que li dona pena deixar-lo per tots els moments bons que passa amb ell i sobre tot perquè l'estima.

Ella no es conscient que està convivint amb un mal tractador, el que ha de fer es deixar-lo i/o demanar ajuda perquè aquests petits moments, poden tornar-se

habituals. També es molt important que s'examini la víctima per poder veure d'on veu aquestes arrels de submissió i d'enllaços destructius amb l'agressor.

A continuació tractaré els casos més interessants que he trobat als documentals (*Callejeros*) on explicaven els casos de dues dones.

El primer cas és el d'Isabel una dona que va patir violència física, al voltant d'uns 40 anys. La seva parella té dues denúncies per intent d'assassinat. Ella té por que torni a succeir i per això va anar a un centre d'ensinistrament de gossos que protegeixen a les víctimes de la violència de gènere.

Els tenien una relació des de feia 5 anys. El primer intent d'assassinat va sorgir quan ella marxava a treballar i ell amb un atac de gelosia li va dir que volia veure al seu amant, que ell estava segur que ella l'enganyava, la va amenaçar amb un ganivet dient-li que si no li deia qui era el seu amant la mataria. En aquests moments només pensava que havia de sortir d'allà i li va dir que si li deixava les claus del cotxe aniria a buscar-lo. Ella va veure l'oportunitat d'escapar i va anar a buscar a la policia, més tard va posar la primera denuncia.

Un any després, encara sota l'ordre d'allunyament i mentre la dona estava tranquil·la en un restaurant, va aparèixer ell amb una navalla dient-li que la mataria. En aquest moment, el propietari va trucar a la policia i mentre que se'l emportaven continuava amenaçant-la. Ell va estar un any a la presó per no complir l'ordre d'allunyament i per l'intent d'assassinat, però acaba de sortir. Isabel té molta por en aquests moments, per això s'ha vist obligada a utilitzar aquest nou programa de protecció (està a prova). En el moment en que ella es trobi en perill diu la paraula "protege" i el gos es llençarà sobre l'agressor perquè la víctima pugui fugir.

El segon cas és el d'una dona de 25 anys amb un fill. Ella havia deixat a la seva parella i ell després de amenaçar-la contínuament, continua entrant a casa seva pel pati i començava a insultar-la, a dir-li que com comencés una relació amb un altre la mataria, etc. En l'última ocasió en la que entra ell, li trenca portes, gerros, miralls, etc. I quan ella té la oportunitat de trucar a la policia ell marxa. Al arribar la policia diu que aquest cop si que el denuncia, que ella vol fer la seva vida i ser feliç.

Un altre cas molt sorprenen és el de Cecilia una dona d'uns 50-60 anys la qual va intentar ser assassinada pel seu marit. Ella el va denunciar i el jutge de Madrid el va deixar lliure. Actualment té molta por perquè sap que ell fins que no acabi amb ella no pararà. Tot i així, té un policia que va amb ella sempre i té uns altres que estan a la porta de casa seva sempre, per intentar protegir-la d'aquell home que segons ella tard o d'hora tornarà a intentar-ho.

Els casos que explicaré a continuació els he trobat a el programa *Diario de..* de Mercedes Milá.

El cas més important és el d'una dona, Maria José, que ha patit violència de gènere i el seu marit està a la presó. Ella va estar mal tractada des del principi del seu matrimoni, segons ella tot va començar amb una empenta, seguit d'una humiliació, poc a poc fins que arriba al punt màxim. Ella per por i per vergonya mai l'havia denunciat. Ell, en unes de les discussions més fortes no únicament la pegava sinó que va agafar-la la va despullar i la va treure al carrer pegant-li. Quan va sortir al carrer un anònim va trucar a la policia, la qual van arribar i la van poder salvar. Després d'aquesta escena ella el va denunciar, però de poc va servir ja que va entrar a la casa on vivia la seva dona i la va amenaçar de mort, la va pegar, cops de puny i puntades de peu. Aquesta situació va acabar amb l'arribada de la guàrdia civil, immediatament ell va entrar a la presó i la majoria del poble on viu aquesta víctima estan en contra de la condemna, pensen que realment tot ha estat un engany d'ella, ell era incapaç de fer-ho, "l'estimava tant que seria incapaç de fer-ho". En tot el poble estan recollint firmes perquè l'agressor surti de la presó. Segons ells no tenen els perfils de maltractador ni ella el de maltractada.

Maria Jose diu que ella ha tingut molt por i sobretot l'última ocasió, ell li deia que ell aniria a la presó però que la mataria.

Tot i que, tant els informes del jutge, fiscal, forense i la guàrdia civil indiquen que Maria Jose és una víctima de la violència de gènere, encara el poble justifica a l'agressor dient: que ella l'havia estat infidel, ell va entrar a casa seva sense donar-se compte, va ser un moment de nervis i ella ho va exagerar. Un home va declarar que actualment es creu molt més el que digui una dona tot i

que no existeixin proves fiables. Una noia deia que una dona que pateix violència de gènere ha de tenir blaus a la cara o algun altre tipus de signe.

La declaració més impressionant és la que fa una dona que havia patit violència de gènere, ella es va separar però no el va denunciar perquè no s'ho mereixia. El seu marit va arribar amenaçar-la de mort, però ella el va perdonar. "El defensen perquè no es mereix anar a la presó". "Aquest noi és molt bo, provenia d'una família honrada i treballadora".

Tal i com diuen els experts no hi ha un perfil de maltractador, es dona a totes les edats amb independència del nivell econòmic i social. És un problema que té l'arrel en l'educació masclista rebuda, si ensenyem que la dona ha de quedar-se a casa, no parlar no fer res més que cuidar del marit i dels fills és normal que després els homes vulguin el mateix i la insatisfacció si aquest model masclista no satisfà crea impotència que deriva en violència.

Un clar exemple és l'últim cas de la advocada Themis, era un cas de violència de gènere entre dos professors d'universitat que estaven casats.

La societat no considera violència de gènere a una empenta, un insult, humiliacions, etc. Sembla que només som conscients que estem davant un cas de violència de gènere quan ho veiem blaus als ulls o definitivament la matat.

Un altre cas molt impactant és el d'una noia que després de deixar a la seva parella, ell continuava volen tornar amb ella i continuava amenaçant-la de mort. Tot va començar amb un mal tracte psicològic i va passar a un mal tracte físic, quan ella el va deixar va començar a amenaçar-la. Un dia mentre ella no hi era a casa, suposadament ell va ser qui va cremar el seu pis. Des d'aquell moment ella viu amb molta por, sempre que surt al carrer va acompanyada i cada dia dorm en un lloc diferent perquè ell no la localitzi.

L'últim cas exposat és el d'una noia que després de tenir una relació de només uns mesos va deixar a la seva parella. Mentre que ella estava en una discoteca amb uns amics ell va arribar i es va enfadar molt i la va empentar. Ella es va sentir molt malament i al dia següent el va denunciar. Ell durant la relació mai havia mostrat cap signe de violència, ni insults, ni era molt gelós.

Al següent dia de la denuncia, ell va anar a demanar-li explicacions a ella, després va anar a comprar un ganivet i va tornar al lloc de treball d'ella. La va apunyalat 27 vegades. Ella va haver de sortir al carrer i allà ell va continuar apunyalant-la, tot i així ningú va anar ajudar-la, van trucar a la policia però qui realment va ajudar-la va ser un policia nacional que anava d'escolta.

Ella vivia amb molta por i sobretot quan va rebre la noticia que ell sortia de permís, així que va demanar un escolta perquè tenia molta por de trobar-se'l. Actualment ha canviat de ciutat. En comptes de que la societat la protegeixi i la cuidi, ella es la que ha hagut de marxar de la seva ciutat per sentir-se segura. Ella ha aconseguit refer la seva vida i actualment esta amb un altre home que l'ha recolzat en tot moment.

11.4. Anàlisi de la pel·lícula *Te doy mis ojos*

Aquesta pel·lícula espanyola gravada el 2003, està ambientada en un barri de Toledo. Explica el cas de violència de gènere de la Pilar. El seu marit la maltracta des de que es van casar. Tenen un fill en comú.

La pel·lícula comença amb la fugida de Pilar amb el seu fill a casa de la seva germana, ja que ella tenia molta por per les contínues pallisses que li donava el seu marit Antonio. La família no sabia res del que estava passant però la van rebre i la van ajudar en tot moment, especialment la seva germana, ja que la mare no s'ho creia i deia que ja que s'havia casat i en comptes d'estar a casa de la seva germana hauria de tornar amb el seu marit. Una dona mai està millor sola. Ella tot i això mai va reconèixer el que realment passava.

La germana de la Pilar torna a casa d'aquesta per agafar roba per ella i per el fill i la documentació. Mentre que esta recollint les coses es va trobar els informes de l'hospital quan va arribar Antonio amb un to pacífic per intentar solucionar-ho tot, ell va dir que l'avisés per parlar i que tornés tot a la normalitat però ella li va dir que Pilar no tornaria.

Després que Pilar parles amb el seu fill, va decidir trucar al seu marit però es va penedir al moment i va penjar, quan tornava a casa se'l va trobar. Ell li demanava una explicació volia saber perquè havia marxat, volia arreglar-ho i li va prometre que no tornaria a fer-ho. Per intentar convèncer-la va portar-li un regal i es va mostrar afectuós. Però al veure que ella no el perdonava es va posar furiós i ella va marxar a casa de la seva germana.

La germana de Pilar va parla amb ella i li va proposar que es quedés a casa seva i que si volia que busques un treball. Va començar a treballar en una galeria d'art que hi havia a prop d'una Església.

Antonio aprofitava el temps que passava amb el seu fill per saber informació sobre la seva mare, el nen sense voler va explicar-li que tenia un treball, ell cada cop més furiós va començar a preguntar si pensava tornar amb ell o si tenia una altra parella.

A partir d'aquell moment i per intentar conquerir-la poc a poc va començar a enviar-li regals al seu lloc de treball. Ella començava a tenir amigues al treball amb les que sortia a dinar...

Antonio per demostrar que havia canviat va començar anar a una teràpia.

Durant la seva vida diària, ella sentia que la perseguien, l'observaven fins que un dia mentre que ella estava en un bar amb les amigues el va veure. Durant l'aniversari del seu fill, ell arriba a casa de la seva cunyada i aprofita per parlar amb Pilar, ell torna a dir-li q torni amb ell.

Ell continua amb el tractament i li diu que ell necessita que torni la seva dona, que la troba a faltar, el doctor li diu “ que trobes a faltar que planxi, que renti, que et faci companyia...”. Al final acaba proposant-li que realment li demani perdó.

Ell parla amb ella i l'explica tots els avanços que han fet amb la teràpia i li diu que si estan junts tot s'arreglarà. Ella li fa prometre que canviarà que tot serà normal a partir d'aquell moment. A partir d'aquell moment comencen a ser una parella altre cop però cadascun vivint en un lloc diferent.

Durant la boda de la seva germana Pilar li diu a la seva germana que tornarà amb el seu marit. Ella li diu que per què ho fa si realment quan estava amb ell tot era un infern. Pilar es posa a la defensiva i s'enfronta amb la seva germana dient-li que ella farà el que vulgui que és la seva vida.

Després de tornar a viure junts, Antonio continua assistint a la teràpia. Pilar decideix fer un curs per formar-se per ser guia. Ella li diu al seu marit que vol fer-ho, ell intenta mostrar interès en el que la seva dona li explica però ràpidament marxa al llit.

Al dia següent marxen al camp, a una casa familiar, Antonio es veu menyspreat per la resta d'homes que hi havia en aquella reunió familiar, ell es resigna i no diu res, però després de camí a casa ho comenta amb la seva dona i li demana la seva opinió. Ella no sap què dir per què digui el que digui sap que ell s'enfadarà. En aquell moment molt alterat para el cotxe i comença a discutir, ell surt del cotxe i comença a donar cops al cotxe.

Dies després ell arriba a casa amb un regal per al seu fill i un altre per la seva dona, es mostra altre cop afectuós, amable...

Al dia següent ella arriba tard a casa perquè ha passat la tarda amb les seves companyes de treball i tenia el telèfon apagat, ell molt alterat comença a cridar i a demanar-li explicacions de tot tipus, dient-li que ha de dir-li on, quan i amb qui estava. Comença a humiliar-la i l'empenta. Ella es posa a tremolar, es quan ella s'adona que havia de sortir d'allà.

Durant la teràpia tracten el tema de l'última discussió i ell planteja les seves inseguretats, ell té por que conegui a un altre millor i el deixi. El mateix dia va al seu treball i l'observa i veu que realment és feliç.

Ell, mentre ella és al treball la truca contínuament per saber on està que està fent, però ella té apagat el mòbil i això fa que ell cada cop s'alteri molt més, així que decideix anar a parlar amb el seu doctor. Ell, durant la xerrada torna a mostrar la seva baixa autoestima, es qüestiona perquè realment hauria de continuar amb ell si té un sou baix, no poden parlar de res del que a ella li interessa...

Ella rep la bona notícia de que li han proposat un treball a Madrid. Ella li explica a Antonio i li demana que marxin tots tres a Madrid. Ell comença a discutir amb ella dient que tant que s'està esforçant ell per res, que si realment l'estima que es quedi aquí que els tres estan molt bé així. Ell furios marxa i la deixa allà parlant sola.

La mare de Pilar també va patir violència de gènere i ella no va ser capaç de deixar-lo segons ella per les seves filles. La seva mare li diu a Pilar que ella intenti actuar d'una manera, que potser ell no ho va fer bé.

Pilar li diu a Antonio que al matí següent marxarà a Madrid per fer l'entrevista i ell marxa de casa sense dir res. El mateix matí, mentre ella s'està arreglant, ell comença a posar-se violent, a dir-li que li agrada que la mirin, provocar a altres homes. Ell no la deixa sortir, i comença a trencar coses. Continua discutint i després la despulla i la porta al balcó perquè tothom la miri.

Ella, com a conseqüència d'aquesta última agressió, va a la comissaria per denunciar-lo i el policia li demana un informe hospitalari, comença a fer-li

preguntes sobre com i on la va pegar. En aquest moment ella decideix marxar i no fer la denúncia.

El mateix dia a la nit, estan sopant i ell intenta que hagi una conversa normal però ella no es mostra receptiva, ja que està cansada de tota aquesta situació. Ell continua demanant-la perdó però ella ja no creu res i li diu que no l'estima. Ell pregunta que què farà i li diu que si el deixa que es suïcidaria, veient que no s'ho creu es fa una ferida.

Pilar demana perdó a la seva germana i l'agraeix que l'hagués recolzat en tot moment. Després d'uns dies torna a casa seva fa les maletes i agafa totes les seves pertinences per fi posar fi aquesta relació.

11.5.Comparació dels diferents casos

Com hem pogut veure en comparació amb els casos amb els que personalment me he pogut trobar aquests són molt més impressionants i més violents. Els dos casos que he pogut investigar, són casos en els que a tingut un bon final per tots dos sense grans seqüeles.

Després d'analitzar els diferents casos, podem veure principalment que en el moment en el que la víctima deixa a l'agressor, aquest és molt més violent amb aquesta, ja que veuen que l'estan perdent. Per aquest motiu primerament intenten convèncer-la, mostrar que estan penedit i que han canviat, però al veure que realment això no funciona es quan es passa a les amenaces i als fets més greus com són el compliment de les amenaces.

En tots els casos de violència de gènere es comença sempre després del matrimoni, quan ja són seves. Com bé deia Maria Jose, "això no és d'un dia per l'altre". Tot comença amb un insult, una empenta, després humiliacions, trencar objectes de la casa, fins que es passa a la violència física.

També tenen un altre aspecte en comú, com és el fet que totes al principi de la seva relació, quan encara no es s'havien casat, mai haurien pogut arribar a pensar que una persona com ell, tant amable, afectuós, correcte, respectuós arribes a actuar així. Això passa constantment a la societat, ja que ni nosaltres mateixos arribem a reconèixer la violència fins i tot quan la tenim davant.

En moltes ocasions es pensa que ell seria incapaç d'actuar així i es deixa passar la primera, una segona i fins i tot una tercera. Per això des d'un primer moment s'ha d'intentar controlar perquè ni tant sols succeeixi una primera vegada i si passa trobar una solució.

Un altre aspecte important que tenen en comú la majoria de casos de violència de gènere es que normalment després d'una agressió o d'una forta discussió sempre hi apareix períodes de més o menys duració de pau. La violència de gènere segueix un cicle: tensió, violència física i penediment i torna a començar el cicle. Els períodes on la dona veu que realment l'home esta penedit són els que fan possible que les relacions durin tant i que hagi dones que ha estat

capaç d'aguantar tota una vida amb la mateixa persona i sota la mateixa situació.

A la pel·lícula *Te doy mis ojos* podem veure que la societat, en aquest cas representat amb la figura de la mare, no accepta o reconeixen la violència de gènere com a tal. Segons la història de la dona, explicada a la part teòrica, la societat opina que la violència no és una empenta, un crit o humiliar-la, sinó que és o bé matar-la o que la dona tingui blaus als ulls. Aquest és un aspecte molt important de la societat actual que fa que la violència de gènere no acabi desapareixent. Per la societat la violència de gènere només ho és quan arriba al extrem, la violència física, però realment no són conscients que la violència comença molt abans.

La violència segueix sempre el mateix procés on l'home al principi no presenta cap senyal pròpia d'una persona agressiva. Un cop que l'home té la seguretat de que aquella dona "és seva" (estan casats), es quan comença les humiliacions, la falta de respecte, controlar a la seva parella... Segons la societat això no és violència, però realment no saben que tots aquestes accions destrueixen l'autoestima i la personalitat de la dona i la fan totalment submissa a l'home.

Apareix la figura de la mare que tot i que a patit violència ella mai va reaccionar per sortir d'aquella situació sinó que es va resignar a viure submissa al seu marit. En moments de la pel·lícula aconsella a la seva filla que torni amb Antonio, però al final de la pel·lícula la mare i Pilar tenen una discussió en la que Pilar li retreu que ella no va fer res. La mare li diu que ella ja no pot canviar res i que va considerar que havia d'estar amb el seu marit i li aconsella que ella, que encara està a temps, faci el possible per tenir una vida normal.

Com he pogut observar a la pel·lícula no tant sols s'explica el cas d'una dona que ha patit violència de gènere, sinó tot el que significa aquestes paraules, el cicle que segueix (tensió → violència → penediment), les sensacions i pensaments de la víctima i del agressor i el desafortunat final, en alguns casos. També tracta els sentiments que provoca publicar o parlar d'aquest problema amb la resta de la societat, tot i que sigui família.

Els sentiments sobretot de la víctima eren contrariats, ja que ella l'estimava i no entenia perquè ell feia això si realment l'estimava. Aquest sentiment d'amor feia que no el deixés, que intentés aguantar per aquest sentiment i per el seu fill. Però la situació arriba a un extrem en que ja no importen els sentiments, només importa la seva seguretat. Perquè arribi aquest moment, com he vist a la pel·lícula, Pilar va decidir marxar de casa seva després de molts informes hospitalaris, després d'haver perdut visió en un ull, haver-se trencat algunes costelles, etc.

Aquesta pel·lícula no té cap aspecte de ficció sinó tot el contrari aquesta situació la pateixen moltes dones, que com en la majoria dels casos, per por o per vergonya, no tenen la força suficient per denunciar la seva situació i posar-li fi. Al principi perquè encara l'estimen i després per els seus fills, per l'educació rebuda ("si et cases amb ell has d'estar amb ell"), etc.

12.Conclusions

La violència de gènere és un problema social molt greu, no considerat així per la majoria de la societat. Es produeix com a conseqüència de la desigualtat que hi ha entre els dos sexes, i per tant podem dir que existeix des de sempre.

Consisteix en tot acte de violència que produeix el dany o sofriment físic, sexual o psicològic per la dona. També podem incloure la privació de la llibertat, abús o altres tipus de violència (violació, explotació sexual...). S'utilitza la violència per tal de demostrar el poder o imposar l'autoritat.

Es pot produir en tot tipus de classe social, cultural i econòmica, i en l'àmbit privat o públic. El més habitual és que es produeixi entre les persones conegudes, habitualment, tenen una relació afectiva (familiars, parelles...). Habitualment, apareix a causa dels rols i estereotips masculistes que estan integrats dins de l'educació que van rebre els agressors, i per tant de la societat.

És important veure que la violència no apareix d'un dia per l'altre, sinó que la seva aparició és progressiva. Comença amb la gestació de la dependència, a continuació, l'afirmació del domini i per últim, el sentiment de culpa. D'aquesta manera la dona està totalment dominada per l'home i tot i fer-li mal ella no el deixarà perquè pensa que és la culpable i perquè creu que tot el que fa ell és perfecte. El que fa ell és aïllar-la i fer-li creure que l'únic criteri bo és el seu.

Els perfils dels maltractadors poden ser molt variats, però la classificació més destacada és la dels maltractadors tipus cobra (actuen fredament, agressivitat interior) i els tipus *pitbull* (a mesura que augmenta la tensió és mostren més agressius). En canvi no hi ha un perfil clar de dona maltractada, només hi ha un cas on hi ha més probabilitat, si ja ha patit violència.

La violència de gènere segueix un cicle basat en el procés d'acumulació de la tensió, després l'explosió de violència i per últim la fase de penediment, en la qual l'home torna a ser una persona "normal", però només és un parany. Al principi de la relació l'home no es mostra violent, però un cop té la seguretat que és "seva", comencen els episodis de violència. Sempre s'inicia amb

humiliacions, crits, etc. Després pot succeir que tirin objectes, empenyin la dona, etc. I per últim acabin amb les pallisses i els cops a les dones.

Troblem diferents tipus de violència: la psicològica, la verbal, la física, la sexual, la social i l'econòmica. Però les més habituals són la violència física i psicològica. Poden aparèixer diversos tipus alhora.

Les causes principals de la violència són l'herència masclista que tenim, ja que a l'antiguitat la dona era la que es quedava cuidant dels nens i de la llar i l'home era el que anava a treballar i qui tenia el poder màxim sobre les dones i els fills.

Per aquest motiu la millor prevenció contra la violència de gènere és intentar canviar els rols i estereotips masclistes per uns més igualitaris. Això s'ha de treballar des de ben petits per això és molt important integrar en l'educació models i tallers per treballar la resolució de problemes sense l'ús de la violència i ensenyar en igualtat. Aquest seria un petit pas per canviar la societat, ja que en l'actualitat no hi ha cap tipus de propostes per l'educació no sexista només algunes petites intervencions puntuals.

Hem parlat de la violència de gènere dirigida exclusivament cap a les dones, però tot i que no és gaire habitual, també existeix algun cas de violència envers els homes. Aquesta tipologia no és gaire normal, alhora està la societat que pensa que no existeix i per aquest motiu no hi ha cap ajut, ni es creu que sigui real.

En canvi, per les víctimes de la violència envers les dones sí que hi ha organismes encarregats de la prevenció, de donar-les ajuts i suport jurídic, psicològic i emotiu. Alguns dels organismes més destacats són l'Observatori de la violència de gènere, l'Institut de la dona, els Centres municipals d'informació per la dona i els Centres d'Intervenció Especialitzada.

La intervenció d'aquest centres és molt important, ja que ajuden a la cura de les conseqüències de la violència (danys físics, depressió, baixa autoestima, avortaments...) i permeten que la dona tingui una vida normal.

A l'actualitat tot i haver canviat molt els estereotips i els rols de la dona encara continua havent una societat masclista. Les xifres de víctimes són molt altes i es van mantenir tot i les campanyes per a la prevenció i sensibilització. A

l'analitzar l'actualitat de la violència ens adonem que realment l'actuació per a la seva erradicació no és l'adequada i caldria elaborar moltes més campanyes i tècniques per a la seva eliminació. Una bona tècnica seria educar en igualtat, eliminant estereotips masculistes, i ensenyar a resoldre conflictes sense l'ús de la violència (mediació).

Podem veure la influència que té la societat i també els medis de comunicació. Per tant entre tota la societat hem d'intentar acabar amb la violència, no fent d'ella objecte de morbo, sinó sensibilitzant i fent mesures de prevenció, sobre tot des de l'escola, i així no educar a futurs maltractadors.

Per tal de veure la imatge de la violència per a la societat, hem analitzat una sèrie de casos i hem preguntat la opinió i les reaccions que va tenir la gent del entorn quan se'ls explicava.

Hem pogut veure que en la majoria dels casos les reaccions de la societat eren d'incredulitat, altres posaven excuses (ella el provocava, és dolenta i s'ho inventa per fer-li mal, etc.), però mai es tractava la violència de gènere com a greu problema. La opinió més destacada i impactant és una dona que tot i haver patit violència de gènere justifica l'actitud violenta d'un altre home, dient que si ella el va perdonar que aquella dona, víctima també, ho hauria d'haver fet.

Per poder saber com es pot sortir de la violència de gènere vam demanar a dues dones que ja han pogut superar-la que ens expliquessin la seva experiència. En un dels casos (violència psicològica i física), ens va dir que la decisió va ser molt dura de prendre i que quan ho va fer va ser perquè ja era això o morir. Quan va deixar al seu marit va haver de necessitar tractament psicològic, ajuts judicials i econòmiques. Va anar al Centre d'Intervenció Especialitzada on li van donar tota la informació i la van ajudar. En el altre cas analitzat (violència psicològica), va ser una mica diferent ja que ella va posar fi perquè ja no aguantava més humiliacions, ni un cop que li va donar. Aquest últim fet va ser decisiu per deixar-lo. En el seu cas no va necessitar cap tipus d'ajut dels organismes, però si de la seva família, ja que sense aquests probablement hauria tornat amb l'agressor.

En aquest últim cas veiem la importància que té la societat per ajudar a les dones maltractades i alhora també per evitar que les situacions empitjorin.

Com a conclusió final, podem dir que la societat encara continua mantenint molts dels rols i estereotips masculistes i que, tot i que, la majoria pensa que la violència a disminuït, no és així. En molts casos es continua negant, es posen excuses o es creu que la culpable és la dona.

Per tant, veiem que la eliminació d'aquests rols i estereotips seria la base per acabar amb la violència de gènere i, per això, cal ensenyar, des de ben petits, en igualtat i ensenyar a la societat a resoldre els conflictes sense violència.

Podem veure també que tot i que la situació econòmica afavoreix molt alhora de poder deixar a l'agressor, totes les dones poden acabar amb aquesta situació ja que rebran ajuts dels organismes encarregats de la violència de gènere i del govern.

13. Bibliografía

Miguel Lorente Acosa y José Antonio Lorente Acosta. *Agresión a la mujer: maltrato, violación y acoso*. Ed. Comares. (octubre)

María Antonia Caro y Fernando Fernández-Llebrez. *Buenos tratos: prevención de la violencia sexista*. Ediciones Talasa. (novembre)

Junta de Andalucía. *Derechos de las mujeres víctimas de la violencia de género en Andalucía*. Consejería para la igualdad y el bienestar social. (juliol)

Instituto Canario de la Mujer. *Guía para la atención a Mujeres Víctimas de Violencia de Género*. (juliol-agost)

Diputación de Málaga, Área de Bienestar Social. *Guía para mujeres maltratadas*. (juliol)

Universidad Complutense, Unidad de Psicología Preventiva. Ministerio de Igualdad. *Igualdad y prevención de la violencia de género en la adolescencia*. Octava colección Contra la violencia de género. Documentos. (agost)

José Sanmartín. *La mente de los violentos*. Ariel. (setembre)

Esperanza Bosch Fiol (compiladora). *La violencia de género, algunas cuestiones básicas*. Ed. Formación Alcalá. (octubre)

Juan Antonio Cobo Plana. *Manual de actuación sanitaria, policial, legal y social frente a la violencia doméstica. Guion de actuación y formularios*. Masson. (juliol)

Dra. Consuelo Barea. *Manual para mujeres maltratadas, que quieren dejar de serlo*. Océano Ámbar. (setembre)

Generalitat Valenciana. *Manual sobre la violencia contra las mujeres, guía de información para la mujer en situación de abuso*. Consellería de Benestar Social. (juliol)

M^a del Castillo Falcón Caro. *Malos tratos habituales a la mujer*. J. M. Bosch Editor. (octubre)

Francisco Javier Labrador, Paulina Paz Rincón, Pilar de Luís y Rocío Fernández-Velasco. *Mujeres víctimas de la Violencia doméstica, programa de actuación*. Ediciones Pirámide. (juliol)

L'Institut de la Dona. *Sexisme i publicitat: una mirada des de l'adolescència i la joventut*. (octubre)

María M. Prado. *Violencia doméstica, se puede erradicar*. Ed. Beta. (setembre)

http://www.cuatro.com/callejeros/Archivotemporada-08/t08xp06-orden-de-alejamiento/Perros-escolta-mujeres-maltratadas_2_1494705073.html (juny)

http://www.cuatro.com/callejeros/Archivotemporada-08/t08x-p01-especial-cuerpo-nacional-de-policia/Violencia-genero-Agresion-fisica_2_1476330016.html (juny)

http://www.cuatro.com/noticias/sociedad/Celia-violencia-domestica-violencia-de-genero-Villaverde_0_1478925016.html (juny)

http://www.cuatro.com/noticias/Callejeros-Violencia-genero_2_1127730051.html (juny)

http://www.cuatro.com/diario-de/maltrato/Maltratada-marido-mal-tratada-pueblo_2_1320405019.html (juny)

http://www.cuatro.com/diario-de/maltrato/queda-casa-culpa-ex-pareja_2_1320405020.html (juny)

http://www.cuatro.com/diario-de/maltrato/marcas-violencia-domestica_2_1320405022.html (juliol)

http://es.wikipedia.org/wiki/Violencia_contra_el_hombre (setembre)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Viol%C3%A8ncia_masclista (setembre)

http://es.wikipedia.org/wiki/Violencia_de_g%C3%A9nero (octubre)

http://www.cuatro.com/callejeros/Archivotemporada-08/t08xp06-orden-de-alejamiento/Hombres-maltratados_2_1494705075.html (octubre)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Dona#Aspecte_f.C3.ADsic (octubre)

http://es.wikipedia.org/wiki/Violencia_contra_la_mujer (octubre)

http://www20.gencat.cat/docs/icdones/institut/docs/memoria_2011.pdf (agost)

<http://www.fsyc.org/proyectos/servicio-de-acogida-para-mujeres-maltratadas/>

http://www20.gencat.cat/portal/site/bsf/menuitem.17a1462ffecf5ec73f572d32b0c0e1a0/?vgnextoid=06fff595ef1a3310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=06fff595ef1a3310VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&tipus=bdd465bdb952e110VgnVCM1000000b0c1e0a_&vchannel=f59bf20a771e3210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD (agost)

<http://www20.gencat.cat/portal/site/habitatge/menuitem.2a306332d1857a0e27286f10b0c0e1a0/?vgnextoid=9ea194e0223a9210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=9ea194e0223a9210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default> (agost)

<http://www.observatorioviolencia.org/bbpb-proyectos.php?categoria=123>
(novembre)

<http://www.observatorioviolencia.org/bbpb.php> (novembre)

http://www.observatorioviolencia.org/bbpb-proyecto.php?id_proyecto=134
(novembre)

http://es.wikipedia.org/wiki/Violencia_dom%C3%A9stica (novembre)

http://es.wikipedia.org/wiki/Violencia_de_g%C3%A9nero (novembre)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Viol%C3%A8ncia_masclista#Formes_de_viol.C3.A8ncia_masclista (novembre)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Viol%C3%A8ncia_dom%C3%A8stica (novembre)

<http://www.acosomoral.org/pdf/Violencia%20parella.PDF> (deseembre)

http://www.wikilingua.net/ca/articles/v/i/o/Violencia_sobre_la_mujer.html
(novembre)

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Violaci%C3%B3> (deseembre)

<http://www.banrepcultural.org/blaavirtual/revistas/credencial/agosto95/agosto3.htm>
(novembre)

<http://www.iesparquedelisboa.org/alumnos2001/general.htm> (novembre)

<http://www.infojuven.cl/7-2.php> (octubre)

http://pdf.rincondelvago.com/publicidad-sexista_2.html (novembre)

[http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/sequencies/Els estereotips de gener e la publicitat.pdf](http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/sequencies/Els_estereotips_de_gener_e_la_publicitat.pdf) (novembre)

<http://www.monografias.com/trabajos76/publicidad-televisiva-desigualdad-genero/publicidad-televisiva-desigualdad-genero.shtml> (novembre)

<http://www.monografias.com/trabajos76/publicidad-televisiva-desigualdad-genero/publicidad-televisiva-desigualdad-genero2.shtml> (novembre)

http://www.ucm.es/info/multidoc/trabajos/mujpubli/index_archivos/lamujerenlapublicidad.htm (novembre)

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/primaria/curriculum> (deseembre)

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/eso/curriculum> (deseembre)

[http://ca.wikipedia.org/wiki/Depressi%C3%B3 cl%C3%ADnica#La depressi.C3.B3 en les dones](http://ca.wikipedia.org/wiki/Depressi%C3%B3_cl%C3%ADnica#La_depressi.C3.B3_en_les_dones)
[http://ca.wikipedia.org/wiki/Depressi%C3%B3 cl%C3%ADnica#La depressi.C3.B3 en les dones](http://ca.wikipedia.org/wiki/Depressi%C3%B3_cl%C3%ADnica#La_depressi.C3.B3_en_les_dones) (deseembre)

Annexos